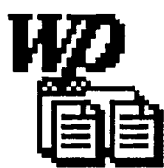

ABC BLADET

1994 nummer 3

ABC-klubbens medlemsblad för blandad information till både nytta och nöje

Filhantering

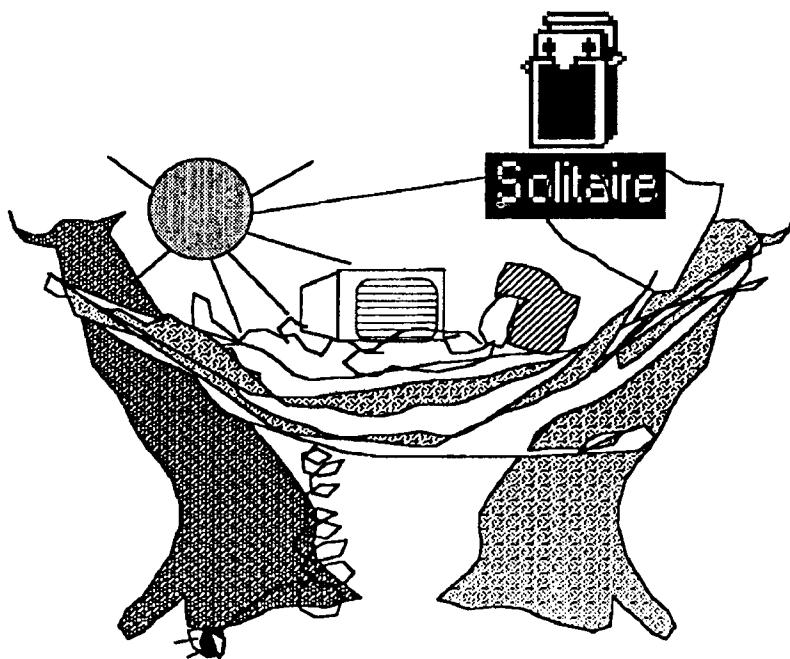
Aldus
PageMaker
5.0

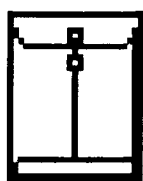
Microsoft
Word

WPWin

File Manager

Telix

Write

MS-DOS
Prompt

Windowsprogrammet Winword (Word for Windows) tycks införas på allt fler datorer. En diskussion har förts i MSG om svårigheterna och även med handboken tillgänglig kan man ha svårt att göra det man vill. Programmet är mycket stort och innehållsrikt. Det följande är en sammanfattning och en redigerad version av det "samtal" som förts mellan Carl Kövamees <767> och Sven Wickberg <1384>. Utgångspunkt var frågan hur kan man få datorn att automatiskt markera fram till en viss punkt?

Att markera text för vidare behandling

Markering i Word är ett snårigt kapitel. Kanske står det förnuftigt någonsans i någon manual. (If everything fails, read the manual). Här har du vad jag kommit fram till genom T&E (=Trial and Error - försök och misstag)

1. Ett tryck på F8 sätter "kommandopunkten" för markering, dvs talar om var markören står och räknar markering därifrån.
 - * Nästa tryck markerar följande ord.
 - * Nästa tryck markerar det stycke markören står i.
 - * Nästa tryck markerar hela dokumentet (i varje fall om det syns på skärmen, har inte provat på mycket långa dokument)

2. Har man en gång tryckt F8 står kommandopunkten kvar, och vad man än gör med pilarna, Home, End, PgUp osv leder till markering.

För att avmarkera skall man först trycka Esc och därefter pil upp eller ner. Alla andra försök lämnar kommando-

punkten orörd och det blir ny markering när man rör pilar etc.

3. Man kan också markera genom att dra med musen över det område man vill ha markerat. Då är avmarkering enkel. Man klickar bara på något icke markerat område. Men den metoden kan man inte använda i makron, som bekant.
4. Om man håller ner Shift betyder det också att man sätter kommandopunkten där markören står. Markering sker med piltangenterna fram till markörens nya läge. Därskeravmarkering så fort man släpper Shift och rör något pil.
5. Om man i Verktøy Alternativ Allmänt har markerat Inmatning ersätter markering (vilket är bra i vissa lägen, t ex om man söker ett särskilt märke i texten och vill byta ut det mot något annat) så råkar man ut för att ENTER, BACKSPACE och SPACE utplånar det markerade (liksom i princip vilket skrivande tangentnedslag som helst, men det är de nämnda man brukar "råka slå till" i det här läget).
 - * Om man omedelbart väljer Redigera Ångra eller ctrl-z får man tillbaka det försvunna.
 - * Om man däremot INTE har aktiverat Inmatning ersätter markering,

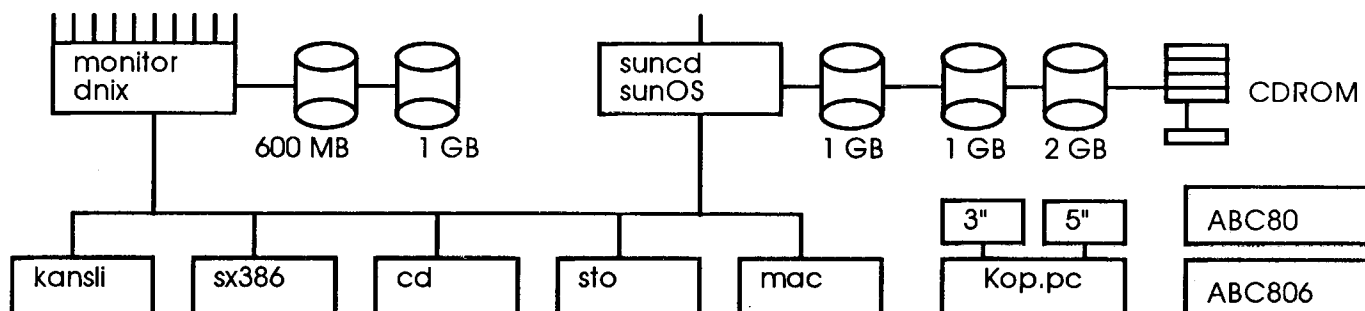
då sker följande:

- a) Markerat med Shift eller mus: ENTER utplånar det markerade, BS eller SPACE avmarkerar i stället.
- b) Markerat med F8 SPACE utökar markeringen med nästa ord ENTER utökar markeringen med nästa stycke BS avmarkerar

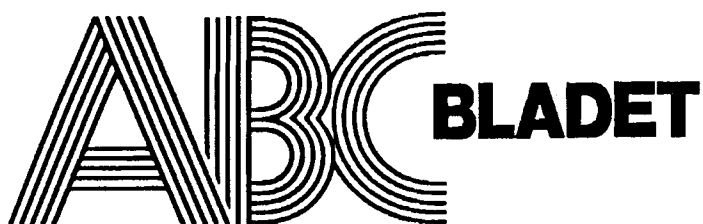
Man frågar sig onekligen hur många varianter man behöver och hur man skall hålla reda på allting. Det är OK att det finns stora möjligheter för dem som vill ha dem; men när möjligheten för EN blir en världsoolycka för en annan (någon stackars fåkunnig kanslist som inte känner till ctrl-z), då börjar man undra vilken psykologisk sakkunskap programmerarna besitter.

Detta besvarar kanske inte den fråga som egentligen ställdes. Vad som kan sägas är följande. Det går att skriva ett makro som söker upp en viss sträng. Däremot är det inte känt om man kan kombinera den rutinen med att först göra t ex F8, och inte heller om man kan ha en makro som går ändra fram till frågan om vilken söksträngen är och där återlämnar kommandot till operatören. Egentligen BORDE det gå; men både programmerarnas och datorernas vägar är i vissa fall tämligen outgrundliga.

Här finns utrymme för fri företagsamhet och nya initiativ.:-)

Schematisk bild över ABC-klubbens nätverk i klubblokalen i Alvik

Medlemsorgan för ABC-klubben

Box 141 43
161 14 Bromma
ISSN 0349-3652

Redaktör o ansvarig utgivare
Ulf Sjöstrand
I redaktionskommitten
Claes Schibler o Sven Wickberg

ABC-klubbens postgirokonton

Medlemsavgifter: 15 33 36-3
Publikationer: 62 93 00-5
Internet: 43 51 74-8
Bankgiro: 216-25 43

Telefoner:

08-80 17 25 "Prattefon" till klubblokalen och kansliet.
08-80 15 22 Kansliet träffas säkrast tisdagskvällar
Telefax

Monitorer:

08-80 64 40 Gruppnummer för allt upp till 14 400
08-80 15 23 Gruppnummer för allt upp till 14 400 och HST

Nätadresser:

Internet-adress: kansli@abc.se
Fidonet (sysop): 2:201/235

1994 nummer 3 innehåll

Omslag:

Ordbehandling i sommarhettan

Markering i Word	Oms 2
Redaktionssidan	1
Från ABC-Stockholm, ABC-Öst och ABC-Syd	2
Radannons	
Det papperslösa kontoret av Sven Wickberg	3
Hur många ordbehandlare behöver man? av Sven Wickberg	6
WordPerfect för Dos contra Word för Windows av Bill Leksén	12
MSG-utdrag	18
PChård	
PCmjuk	
BASIC	
MS-DOS	
Pascal	
Datakommunikation	
DivData	
Macintosh	
Nät	
Operativsystem	
Specialutdrag ur MSG/DivData om manual till DOS 7	36
Nytt virus: CASINO med din hårddisk som insats av Bill Leksén	37
En utblick på marknaden	38
Ett terminalprogram för nätverk av Anders M Olsson	39
Ett bra program för att ordna biblioteken på Monitorn av Stefan Ljungqvist	40
Mera om fax	41
Något om programdistribution i packad form av Bo Kullmar	43
ABC-klubbens Macintosh-disketter nr 9 och nr 10 av Carl Kövamees	44
Monitor version 3.38 och gåva från Bull av Bo Kullmar	46
Om ABC-klubbens satsning på Internet av Bo Kullmar	47
Nyttiga Internet-adresser av Lars Strömberg	48
ABC-klubben skaffar fast 64 kBit-förbindelse till Internet! av Bo Kullmar och Per Sten	Oms 3

Tryck: Svenskt Tryck AB i en upplaga om 1800 ex
Lämnad till tryck den 19 juli 1994

Produktionsplan för 1994

nr	manus- stopp	annons- bokningsstopp	till tryckeriet	till medlemmen
944	15/8	22/8	5/9	w440
945	19/9	26/9	10/10	w445
946	25/10	1/11	15/11	w450

Denna produktionsplan är preliminär. Ändringar kan
komma att ske under hösten.

Lösenummerpris 65:-

Annonsspriser

1/1-sida	185*260 mm	1750:-
1/2-sida	185*128 mm eller 90*260 mm	1050:-
1/3-sida	185* 85 mm eller 60*260 mm	700:-
1/4-sida	90*128 mm	650:-
1/6-sida	60*128 mm	450:-

Tillägg för begärd placering 15%

Radannonser för medlemmar utan särskild debitering

ABC-klubbens styrelse för 1994 (enligt årsmötet 1994-03-23)

Ordförande:	Bo Kullmar
Vice ordförande:	Lars Strömberg
Ledamöter:	Kjell Brealt Henry Gessau Martin Lundberg Jan Smith Ulf Sjöstrand Conny Westh

Suppleanter:	Carl Kövamees Mats Lillnor Tom Sjöberg
--------------	--

Medlemsavgifter 1994

Seniorer 225 SEK och juniorer 150 SEK.

Junior räknas man to m det år man fyller 18 år. Ange därför personnumret när Du betalar in medlemsavgiften. Medlemsskapet är personligt och avser fysisk person. Medlemsskapet räknas per kalenderår och Du får automatiskt det löpande årets förmåner retroaktivt om Du inte markerar annat årtal på talongen när medlemsavgiften betalas in.

ABC-Stockholm

Öppet-hus-kvällen

Klubblokalen är bemannad varje tisdag mellan kl 18.00 och 22.00. Då finns möjlighet att träffa andra medlemmar och vnetilera de problem man kan ha med sin dator och program.

Studiebesök

ABC-Stockholm ordnar c.a en gång per månad intressanta studiebesök eller föredragning. Under hösten 1994 räknar vi med att ha upp multimedia och börsprogram i föredragsform.

Medlemskap

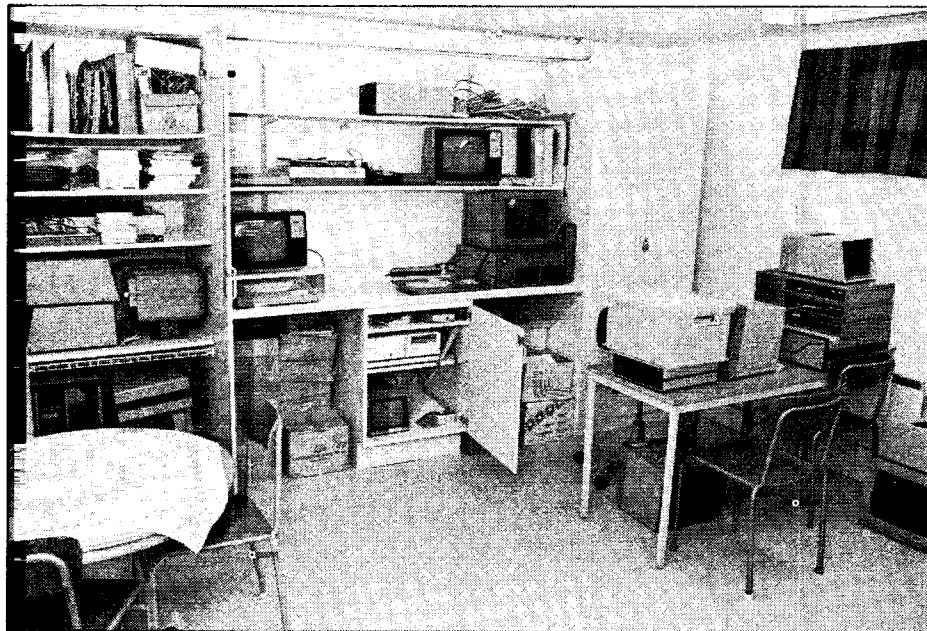
Vill Du bli medlem i ABC-Stockholm

- * Du måste vara medlem i ABC-klubben
- * Du bör av naturliga skäl bo i Stockholm eller dess närhet. Det är inget krav men är väldigt praktiskt.
- * Du måste erlägga årsavgiften, som är 40 SEK och som enklast sättes in på postgiro 40 42 52 - 9 med angivande av namn och medlemsnummer i ABC-klubben. Du får sedan via posten all information om studiebesök och föredrag mm.

ABC-Stockholm/Styrelsen

ABC-Öst

ABC-Öst firade i slutet av maj sin tioåriga existens. Detta firades genom en gemensam utflykt till Målilla, ABC-idéns försvarsort i Sverige. Herr Lundberg visade sina lokaler och det diskuterades mycket och ABC-konceptet och hur dagens "verklighet" ser ut. som fragår av

bilderna här vid sidan undfägnades man även med en matbit.

Höstens program

Nu kan redovisas att höstens begivenheter i ABC-Öst kommer att tilldra sig följande mötesdagar:

7 september, 5 oktober, 2 november, 7 december

Planerna omfattar studiebesök på Östgöta Correspondenten och ett möte med inriktning på datakommunikation. Vi försöker också hitta någon som kan presentera något nytt applikationsprogram. Under tiden hoppas vi att våra medlemmar utnyttjar den egna BBS:en och Monitorn i Stockholm.

ABC-Öst/Styrelsen

Upprop för ett ABC-Syd

Tack för Ditt trevliga brev om att få igång något i Skåne.

Jag disponerar en lokal i Lund som skulle kunna inrymma upp till ca 15 pers samt telefon och några datorer (MAC och PC).

Det vore mycket intressant att vi i södra Sverige försöker att samlas om en lokalavdelning. Vi har fått ett särskilt möte i ABC-Monitorn. Ni kan skriva till mig i MSG/brev för att vi skall se hur vi skall gå vidare i höst.

<8706>

Per Lang

Radannons

Köpes

Begagnad 1.2 MB 5,25"

<7915>

Stefan Ljungqvist

Pl 8979

505 91 Borås

Det papperslösa kontoret

Stillsam betraktelse av en luttrad man som drunknar i papper.

Som alla vet (av reklamen från datorfirmorna) är vi med raska steg på väg mot det papperslösa samhället. Men det är med papperet som man kärnkraften, för att kunna avveckla med förstånd måste man först utveckla över allt förstånd. Jag är väl inte helt ensam om erfarenheten att ständigt känna att jag drunknar i papper?

Nå, hjälp finns att få. Bl a har jag själv noga tänkt igenom problemet för en del år sedan och givit ut en utmärkt liten handledning, Konsten att ha tid.

Hur gör man

Alla vet som läst denna förträffliga bok vet alltså att jag genom åren har utarbetat ett system för att spara papper i mappar. Det är inte så märkligt, för det har många andra också gjort. Det märkliga är den geniala enkelheten i konceptet: en mapp – ett kort.

Tidigare körde jag rent manuellt: ett kort (eller papper) för varje mapp. Visserligen krånglade jag tidvis till det litet – försökte skilja mellan mappinnehåll som jag trodde behövde sparas på längre eller kortare sikt osv. Men det är nog bara dumt medsådana finesser. Man kan aldrig veta i förväg hur länge ett papper kan vara intressant. Det bästa stället för *alla* papper är faktiskt papperskorgen. Skall man ändå spara, då

skall det vara en lapp per mapp, basta.

Man lägger upp både mappar och register i årgångar. När det gått x år – 3-5-10 efter behag – så tömmer man helt sonika alla mappar i den äldsta årgången *utan att titta i dem* och frigör dem därmed. Däri ligger det geniala!

I teorin, alltså.

Nyfiken i en strut?

I praktiken gäller, tyvärr, verkligheten. Det där sista, om att tömma mappar osett, har jag aldrig lyckats med. Först och främst har jag inte haft råd att köpa så många mappar att de räcker ens tre år. Dessutom har jag aldrig haft plats för så många här hemma.

Det var skillnad på den tiden när teorierna föddes. Då hade jag ett stort tjänsterum och i princip inga svårigheter att beställa rum för hur många mapparsomhelst. Men nu lever man under knapphetens kalla stjärna. Därmed förstördes det grundläggande i idén, nämligen att en mapp som man inte frågat efter i tre (fem eller sju) år i alla fall inte har någon betydelse.

Vidare är jag så obotligt nyfiken

att jag i alla fall tittade i mapparna igen – inte efter en viss tid, utan helt enkelt när mapparna är slut och jag måste rensa för att få plats med nytt.

Kortlådorna

Därmed får jag ett annat problem: kortlådorna hänger inte med. Tanken var ju att man inte skulle behöva uppdatera korten. Töm alla mappar, släng tillhörande kort, börja på ny kula – enkelt och lättfattligt!

Om man börjar rensa selektivt så blir kortlådorna inaktuella. Jag har aldrig orkat förnya dem, och det kanske är lika bra. Det skulle ha tagit en förfärlig tid, och jag vet ju nu att den tiden hade varit totalt förspild.

Undantagandes ett litet antal mappar, där aktivt material hela tiden cirkulerar, så är det utomordentligt sällan jag har haft anledning att söka rätt på något gammalt. Jag har fak-

tiskt för det mesta lyckats att hitta det sökta även när kortsystemet inte fungerat.

Källsortering?

Sedan fick jag

idén att göra en viss sortering av pappren redan på arkiveringsstadiet.

Press Stop!

När ovanstående var klart att gå i tryck upptäckte jag att det faktiskt går, även i Word, att plocka in en ascii-fil, sortera den radvis och skriva ut den igen som en ascii-fil! Vad bråkar jag om egentligen?
SW

Allt som hade med undervisning att göra (jag är lärare) hamnade i *röda* mappar, dvs bakgrundsmaterial, illustrationer till lektioner, gamla OH från föreläsningar jag haft, kursmaterial som *kanske* kunde bli aktuellt igen osv. Där kan man eventuellt leta för hand. Sånt som jag bedömde skulle var intressant även efter en längre period stoppades i *blåa*, dagsländorna i *bruna*.

Tanken var förstås att de bruna skulle kunna tömmas osett enligt grundmallen, medan de andra skulle visa sig mera livaktiga och på så sätt aktivera sig själva.

Ojoj, vad jag har krånglat till det, jämfört med de enkla recepten i min bok! Det är inte så lätt att leva som man lär.

ABC-klubben krånglar till det - ännu mer!

Så kom ABC-klubben in i bilden, dvs diverse skribenter i ABC-bladet som hade alldeles egna och för mig färsk idéer. Och så DATORN naturligtvis. Den är som gjord för register, t ex över mappar...

För några år sedan övergav jag helt och hållet mina kortlådor och lade i stället upp ett register med PC-FILE. Fördelen var att jag utan svårighet kunde bokföra samma material på flera sökord. Nackdelen var att det inte kunde få rum alltför mycket text på varje post.

En annan nackdel var just - att registret låg i datorn! Det fanns alltså inte till hands när man behövde det, utan måste sökas i datorn osv. Nå, det sista kunde hjälpligt botas genom att jag gjorde en utskrift då och då av det aktuella registret. Här kom verkligen datorns styrka in: man kunde göra flera olika utskrifter, där materialet hade sorterats efter litet olika principer.

När bågaren flödar över

Så kom nästa problem: *överflödets*.

Jag har bredvid mig på bokhyllan en ställning med ett femtiotal mappar. Där lägger jag sådant som jag bedömer som intressant inom över-skådlig tid - det som motsvarande de gamla blå mapparna. Den satsen kan jag i värsta fall söka igenom för hand när jag behöver något. Men jag har alltså registrerat även dessa mappar.

Sedan har jag två plastbackar på golvet med mappar, den ena med återstående blåa och massor av bruna, den andra med röda.

Innehållet även i dessa skall registreras, när man nu i alla fall har både dator och program till hands. Mitt register i PC-FILE var ju bra, men jag märkte att utskrifterna började bli alltför omfattande. Om man har ett register på alltför många sidor att gräva i, drar man sig för att använda det för att hitta vardagsprylarna. Mängden för tillfället inaktuellt material skymmer helt enkelt sikten.

Goda råd?

Vad gör man? Man *borde* naturligtvis följa Wickbergs grundregel: släng alltihop från början!

Men jag tillhör dem som Kajenn diktade om för en del år sedan:

*Personer av en särskild sort
ej gör processen ganska kort
med sådant som skall kastas bort...*

Då är det bättre att använda en brun mapp och skriva upp det någonsans. Men jag drog mig för att fylla mitt aktuella sökregister med all möjlig bråte, som egentligen hör hemma i ett arkivsammanhang.

BL-varianten

Så skrev Bill Leksén i en artikel i ABC-bladet om möjligheten att använda en alldeles vanlig ordbehandlare. Man skriver upp innehållet i varje mapp på en rad i ett dokument. Sedan sorteras dokumentet radvis, och man har ett simpelt men helt användbart register.

Egentligen skulle man inte sortera alls, enligt artikelförfattaren, utan skriva huller om buller och söka med någotsökprogram. I praktiken visar det sig svårt och jobbigt i jämförelse med att söka på ett papper. Dessutom hade jag inget sökprogram, och dagens finurligheter som Search&Find eller InfoSelect var inte uppfunna än.

Wickbergs regel - förkortad version

Så låt oss då göra ett BL-register över de bruna mapparna, som alltså kan anses vara dagsländor. En idé vore kanske att avsluta registret när det omfattar en A4-sida och börja på ny kula? När mapparna tar slut tömmer man de 60 första som finns på första A4-sidan? En förkortad variant av Wickbergs regel.

Mitt register över de aktuella mapparna i bokhyllan innehåller ganska många alternativa sökord och omfattar därför tre sidor. Jag ser att det också har kommit dit en del som borde ha varit i bruna klassen, men det har varit svårt att dra gränser och BL-metoden kom ju sent in i bilden.

Andraklasslagret har hittills inte vuxit sig större än att det får rum på en enda A4. Där har jag ännu inga alternativa sökord, men å andra sidan kan en A4 lätt ögnas igenom.

Knuten

So what's the problem? Jo, det här registret är ett projekt på långt sikt. Betydligt längre än livslängden på ett datorprogram i allmänhet. *Och där har vi knuten!* Det ordprogram jag har jobbat med är OP (Ord Plus från SPCS). Trots att jag tycker om det och har arbetat in mig bra på det, finner jag att det nog kommer att trängas ut av Word för Windows.

Det går helt enkelt inte att ha för många olika bollar i luften samtidigt, och det troliga är att Word kommer att ta över eftersom jag måste jobba med Word på jobbet och alltså får alla kommandon i fingrarna. Det märks redan att jag blir konfunderad när jag nu jobbar i OP – alla kommandon ligger annorlunda till och känns aviga. Windows har skapat en standard vare sig vi gillar den eller inte.

Tar Windows över?

Jag fick förresten häromdagen senaste upplagan av Akelius skatteprogram. Deklarationstiden är länge sedan över, men Akelius erbjöd en ny version för Windows till den som ville pröva. Visserligen kände jag inte särskilt för att köra Akelius i Windows. Det har fungerat mycket smidigt även i DOS, men nu hade jag alltså lovat att pröva.

Även om jag ur många synpunkter nog ännu föredrar DOS-versionen, så hann jag ju lägga märke till att W-standardens slog igenom även här och att det kändes skönt med ikoner man känner igen, metoder som stämmer osv. Det grafiska gränssnittet ger också möjligheter till avbildning av blanketter osv som bara blir skissartad i DOS. Och utskriften blir suveränt enkel att göra. Ja, Windows stormar fram, det kan inte förnekas.

Framtiden?

Nå tillbaka till registren: hur kommer det att bli i framtiden? Måste jag hålla OP bara för att kunna sköta ett register på en A4? Det går faktiskt att göra samma sak i Word, jag har just provat.

Men egentligen gillar jag inte att behöva jobba med Word för annat än dokument som man skriver ut och så småningom raderar. Word-filerna tar enormt mycket mer plats än OP-filer med samma innehåll.

En annan, ganska betydande, nackdel är att Word-filer innehåller en otrolig massa bråte i form av styrtecken, som gör dem begränsat sökbara "utifrån" – för att inte tala om åäö... Det känns inte kul att bli beroende av diverse shareware av typen VIEW som visserligen utan vidare spisning och med omärkbar tidsfördröjning kan läsa i filer från WRITE, WORD, WP och några till "stora" ordbehandlare på marknaden. Man blir beroende av intresset och godtycket hos någon hacker i USA eller Canada och hans/hennes lust och förmåga att uppdatera programmet.

Nya versioner i Word kan ställa till det ordentligt, är jag rädd.

Det allra bästa vore ju en ren ascii-fil som man kunde sortera radvis. Jag har för mig att det är möjligt i OP. I varje fall kan man förvandla sitt dokument till ett ascii-format innan man spar det.

Kanske kan detsamma göras med Word? Frågan är om man då förstör den sortering som hela idén bygger på. Ack ja, det finns mycket kvar att lära.

Tryggare med ASCII?

Det känns på något sätt tryggare att ha en ascii-fil att bolla med. Det är ett slags ursprunglig kod, inbillar jag mig, som kommer att kunna

läsas mycket länge än hur än de övriga formaten ändras och krånglar till sig. Ett slags bas-standard.

Nu är det inte så lätt med den heller. Ascii är helt ute, enligt DSG i ABC. Det skall vara en ISO-standard 9009 eller vad den heter, och om jag fattat rätt är det den Windows kör med. Men det finns konverteringsfiler i parti och minut, och de tecken som måste konverteras är bara de som ligger utanför det engelska alfabetet. Så det är i alla fall en rimlig standard som kan tänka ha en viss varaktighet.

Vårt behov av mappar är oändligt. Skall man kanske vara radikal och helt gå över till InfoSelect i stället?

"Livet är fullt av underbara frågor. Man reder sig bäst genom att inte försöka besvara de värsta."

Hasse Z

<1384>

Sven Wickberg

Konsten att ha tid

av Sven Wickberg

80 sidor, häft

50 kr exkl moms & porto

75 kr inkl moms % porto

Beställes enklast genom att sätta in beloppet på postgiro 98 92 44-9 och ange läsligt namn och riktig adress

Hur många ordbehandlare behöver man?

Vilken dum fråga! Det räcker väl med en? Ånå, så lätt skall ni inte slippa undan. Ni tror kanske att det här är enkelt — men vänta bara tills jag förklarat det!

Undersökningar lär ha visat att det flertalet pc-användare gör med sina maskiner är ordbehandling. Inte så konstigt att marknaden har svämmats över av ordbehandlare.

De flesta tycks ha levat ett kort och undanskymt liv, med annågra få "stora" har tagit det mesta. Även bland de stora har det skett växlingar. För ungefär tio år sedan var Word Star störst, bäst och vackrast, sedan blev det Word Perfect och nu lutar det åt Word för Windows.

Hur många ordbehandlare behöver man egentligen? Dum fråga, säger vän av ordning. Klart att det räcker med en. När man har hittat den rätta så gäller det att hålla fast vid den! Men så enkelt är det nog sällan. Det finns ganska många faktorer som spelar in: *mina* önskemål, behov — och min portmonnä; och min/a arbetsgivares...

Experimentatorn

Mitt datorliv kom i gång på allvar 1980, och ända sedan dess har jag spelat rollen av den som experimenterar med nya saker. Jag klagar inte, rollen har passat mig och jag har haft roligt (åtminstone en stor del av tiden).

Mycket av detta experimente-

Då är vi tillbaka vid utgångspunkten. Varje program har sitt användningsområde, och de är tyvärr inte utbytbara. De fordrar litet olika behandling och inställningar och går ibland i vägen för varandra.

rande har gällt ordbehandling. Det ligger i sakens natur att jag har måst (och velat) prova det ena programmet efter det andra. De flesta har haft fördelar och nackdelar, somliga har man fäst sig vid, andra har man tvingats hålla aktuella... Men låt mig ta det från början.

ABC

Mina första erfarenheter av ordbehandlare kom först under ABC-tiden. När ordbehandling är så viktigt var det en klar brist i ABC-konceptet att det inte fanns med ens en editor i grundutrustningen.

Luckan fylldes visserligen efter ett tag av ABC-ORD. Men det var ett köpeprogram som kändes dyrt för en privatperson och amatör. ABC-klubben avkastade flera alternativ som kändes lika bra och i vissa fall bättre, och de var i varje fall billigare för medlemmen. Jag minns inte vad min första ordbehandlare hette, men den jag till slut fastnade för och använde mest var TED, och den är "still going strong" i ABC-kretsar, efter vad jag förstår.

När jag fick råd att köpa Magnus Lundbergs Superbasic fick jag tillgång till EDIT. Det var ett mellanting mellan editor och ordbehandlare och hade den enorma fördelen att alltid finnas tillgänglig. Superbasic (liksom konkurrenten med större resurser, men vars namn jag typiskt nog inte kan komma ihåg just nu) utnyttjade "luckan" i ABC-maskinens ram-minne till en rad nya rutiner, bl a denna.

Men allt detta är historia för den som inte längre använder ABC-maskiner.

IBM-kompatiblernas tid

Så kom då PC-genombrottet, och vi fick alla finna oss i att ABC inte längre var med i tävlingen. Fördelen med det gemensamma doset, hur undermåligt det än kan anses ha varit, var att det fanns en jättestor

marknad. Programmen strömmade in och det fanns mycket att välja på. EDLIN kunde man inte göra så mycket med, även om det fyllde sin uppgift att ge möjlighet att enkelt och snabbt skriva "rena" ascii-texter.

SPCS

Ett företag som surfade upp på PC-vågen hette SPCS. Firmans grundare gjorde den förmodligen alldeles riktiga bedömningen, att det fattades en billig och lättbegriplig ordbehandlare på marknaden. ORD var företagets första produkt. Den såldes billigt och fick en stor upplaga, men visade sig tydligen litet svårt för den tidens datorovana privatköpare.

Det kom en strippad version NYORD, men mera om den på annan plats.

Jag använde länge ORD, som passade både mina behov och min kassa. Men nog var det litet bökligt. I vissa lägen behövdes upp till sju knapptryckningar för att spara texten och gå ur programmet, även om man inte ville spara texten. Dessutom saknades vissa finesser som mera avancerade program onekligen lockade med, t ex stavningsskontroll och möjligheter till makron.

När Ord Plus kom på marknaden var jag nog bland de första köparna – och fick därmed också bli provryttare och bugupptäckare, något som inte var enbart nöjsamt.

Konkurrenterna?

Innan dess hade jag dock tittat en hel del på konkurrenterna, men alla hade på ett eller annat sätt verkat avskräckande.

Word Star, som tidigt kom att dominera marknaden, var gjort för sådana som skrev maskin på alla fingrarna. Man kunde uträtta det man skulle utan att släppa fingrar-

nas arbetsläge över tangentbordet. Men kommandona var minst sagt kryptiska och kändes då svårlärda (ctrl-y för radera osv. Många av dem lever dock kvar, t ex i editorn i LMSG!). Framför allt var dock priset åtskilligt för högt för en privatperson.

Jag vet inte vad som gjorde att WS tappade greppet till förmån för Word Perfect. De skedde en vindkantring som naturligtvis väckte min nyfikenhet på ett program som alla talade om. Men WP i de tidigare versionerna kändes ännu krångligare att hålla reda på. Visserligen kunde man lägga ut en mall över funktionstangenterna, vilket nog många tyckte vara en bra vägledning, och visserligen kom med version 5.1 rullgardinsmenyer av mera välbekant utformning, men WP blev aldrig min favorit. Och varken priset eller diskutrymmet kan betecknas som blygsamt.

När det gäller kryptiska och svårlärda kommandon tyckte jag att Framework tog priset. Medges att jag också där fick prova en svartkojp och inte hade tillgång till manualer. Men jag förstod att de ordinarie användarna inte heller var särskilt förtjusta och tyckte att det var mycket svårt.

Någon vänlig själ rekommenderade Cicero och gav mig en svartkojp (=piratkopia). Det fanns ett svårknäckt kopieringsskydd på detta program, som utmanade hackers i den högre skolan. Vad jag nu minns tyckte jag mycket om Cicero. Det var svenskutvecklat och lättarbetat och hade alla finesser man då kunde önska sig. Men det gick rykten om att kopieringsskyddet kunde ställa till trassel, och även här var priset avskräckande.

Jag provade också Q&A, som var – och fortfarande är – ett bra register med en ganska bra ordbehandlare i samma program. Just då var jag på jakt efter ett register som

kunde ersätta ABC:s BASREGISTER, och QA höll inte det mått jag hade satt upp.

MS WORKS

I detta läge dök MS WORKS upp som en till synes mycket attraktiv möjlighet. Det var ett av de första kombinationsprogrammen, tror jag, med ordbehandling, kalkyl, register och litet till i samma paket, och priset var betydligt mera uppnåbart, jag vill minnas bara omkring tusenlappen. (De "stora" programmen kostade, som jag nu minns det, tre till fem gånger så mycket och hade då bara *en* av dessa funktionerJ)

Jag fick det "gratis" tillsammans med en ny dator, så det fanns all anledning att noga undersöka det. Jag försökte ge programmet en ärlig chans genom att använda det en hel sommar för ett ganska omfattande skrivarbete. Men det ville sig inte. En rad viktiga rutiner, bl a formatändringar, upplevdes så bökliga eller omöjliga att lära sig. Trots att jag hade full dokumentation och flitigt läste, och trots medföljande datoriserad lärokurs lyckades jag aldrig komma på god fot med programmet.

Det hjälpte inte att Mikrodatorn och några till höjde det till skyarna och korade det till årets bästa program. Jag ledsnade jag på det och raderade det från hårddisken.

ABILITY PLUS

Till slut fastnade jag för Ability Plus, som jag hittade vid ett tillfälligt besök hos den då prisade firman IMP DATA på Döbelnsgatan i Stockholm. Det paketet hade allt som man kunde behöva: ord, kalkyl, register, terminal. Jag hade dock redan funnit det register jag ville ha (PC-FILE, från början SW och sedan sålt till mycket rimligt pris) och använde nästan bara ordbehandlaren.

Den var alldeles utmärkt och hade allt jag ville ha. Det var litet knepigt att komma in i programmet, och litet omständligt med kommandona till en början. Men instruktionsboken var relativt begriplig, och när jag väl kommit in i det, och speciellt sedan jag fabricerat makron som snabbt kunde uträtta mina vanligaste rutiner (formatändringar, utskrift, huvud- och fotrubriker samt stavningskontroll) så var jag mycket nöjd.

En av fördelarna med programmet var den ganska "rena" textfil man fick. Det fanns en styrkod i början av varje text i form av en enda rad klartext, och sedan avslutades texten med en enkelt klartexttabell. Om jag hade behov av att bearbeta texten i något annat program var det mycket enkelt att bli av med styrinformationen från Aplus. Framför allt kunde textfilen snabbt granskas med vilken vanlig ascii-läsare som helst, utan att man först laddade in ordbehandlare. (Detta gäller också ORD-familjen.)

Jag använde programmet i flera år och anpassade det till mina många olika skrivjobb. Min hårddisk har fortfarande kvar ett antal Aplus-filer, som man lätt känner igen på ändelsen XTX.

Hade det bara berott på mig, kanske jag fortfarande hade kört Aplus (och då hade det inte blivit någon artikel i Bladet:-).

Ingen lycka varar beständigt och det som framför allt ställde till det för mig var att IMP hade gått i konkurs och försvunnit från arenan. Programmet fanns inte längre tillgängligt, och jag kunde alltså inte rekommendera det åt mina "kunder", dem jag var experimentator åt.

ORD PLUS

Jag började därför intressera mig för Ord Plus, som jag inte tyckte var fullt lika bra arbetsmässigt sett. Men det var dock modernare, det ut-

vecklades en smula och hade vissa fördelar sm Aplus saknade, framför allt att det fanns att köpa – och till ett pris som kunde passa en privatpersons plånboksmått.

Arbetsgivaren bestämmer

Jag kom redan tidigt i min "dator-kärriär" att bli involverad i Dalarö folkhögskolas projekt med svårt rörelsehindrade elever. "Affärsidén" var att datorerna skulle göra det möjligt för människor att på ett mera aktivt sätt delta i skola och samhällsliv om datorerna kunde överbrygga en del av deras handikapp.

För detta behövdes i första hand metoder för den handikappade att kunna skriva text på maskinen, alldeles på egen hand och utan hjälp av någon assistent. Detta är i dag vardagsmat och självklart, men 1980 var det oprövat. Vi saknade nästan helt de hjälpmedel som vi har i dag och som behövs för att en person med ytterst små rörelsemöjligheter skall kunna hantera ett skrivverktyg av detta slag.

Handikapphjälpmedel

Om detta har skrivits i tidigare årgångar av ABC-bladet, men för nyttillkomna läsare får jag upprepa det viktigaste. Vi behövde en anordning för att "låsa" de tangenter som behöver tryckas ned samtidigt med andra: shift, ctrl och några till, och vi behövde metoder som skulle göra det möjligt att styra datorn på annat sätt än med det vanliga tangentbordet. Somliga av våra elever kunde bara, och med möda, trycka på *en enda knapp*.

Från början experimenterade vi med en kombination av hård- och mjukvara. Vi skrev speciella program som anpassades till den handikappades möjligheter. Så småningom fick vi hjälp från uppfinnare som gjorde smarta ingrepp i datorn, vilket gav bättre möjligheter.

Det var opraktiskt och dyrt i längden att behöva bygga om varje dator individuellt. Vi strävade efter metoder som skulle göra det möjligt att använda standardprogram på standarddatorer.

I dag finns bl a Thot, som är en bokstavstavla där en markör kan fås att vandra efter olika metoder, så att man kan styra bokstavsval med en, två eller tre knappar eller joystick.

För den som kan använda det vanliga tangentbordet finns nu ett antal TSR-program som kan "hålla nere" shift eller ctrl, medan man trycker på någon annan tangent. Detta har i dag rutin, men inte helt problemfritt. Vi riskerar ständigt programkrockar av olika slag, som ABC-medlemmarna förmodligen alla är pinsamt bekanta med från andra sammanhang.

Varje gång man skall pröva ett nytt program riskerar man nya problem. Det säger sig självt att man då gärna håller fast vid en lösning som fungerar, även om det kommer nya och till synes ärtigare versioner av programmen.

ABC igen

När folkhögskolan började sitt projekt var det ABC80 som gällde. Eftersom vi inte tyckte oss ha plats för de enorma burkar som behövdes för en diskettläsare till den, skaffade vi CATNET, ett för den tiden mycket bra nätverksprogram. De skrivprogram vi försökte med var nästan alla specialskrivna.

Snart därpå övergick vi till ABC806. Så här långt efteråt har jag glömt varför vi inte använde den ordbehandlare som var ABC-ORD:s efterföljare, eller TED som snart kom att anpassas för 800-serien. Troligen berodde det på att vi fortfarande måste mixtra med hårdvaran och helst skrev programmen själva.

Bl a skrev jag själv en hyggligt anpassad radeditor, som fungerade

bättre än de alternativ vi hade just då. Med min karriär som programmerare tog tvärt slut 1986 när Luxor lade ned ABC-serien. I nästa generation var det MS-DOS-maskiner som gällde, och där hängde mina programmeringskunskaper inte med.

NYORD

SPCS kom med en strippad variant som diskett till boken Min första ordbehandlare. Programmet kallades NYORD och var verkligen *enkelt*. Alla tillgängliga kommandon syns på skärmen hela tiden, alla mellanmenyer är borta. Man har tagit bort de flesta finesser, men programmet duger utmärkt att skriva, korrigera och skriva ut text med. Det var precis vad vi behövde till skolan för våra handikappade elever som hade svårt att lära sig invecklade dataturer, men som absolut *måste* kunna använda datorn för att uttrycka sig. Så det blev NYORD, programmet som i sina grunddrag kunde läras ut på en kafferast. Eftersom man även vid behov kan få fetstil och understruken stil och kan flytta meningar, så räcker den hyggligt långt för vår målgrupp.

Detta miniprogram har *en* viktig nackdel: det går inte att inifrån programmet radera textfilerna! Det problemet löste med med DOSFIXA, ett skalprogram av PCTOOLS-typ som jag fick tag på genom ABC-klubben. Tack vare att styrinformationen i NYORD-filerna är enkel att känna igen, kan man med DOSFIXA även snabbgranska sina texter innan man raderar eller ändrar namn på dem.

Det hela har varit mycket lättarbetat, lättlärt och fungerar fint. Vi använder det ännu, och allt skulle ha varit frid och fröjd om inte *om* hade varit.

Möss och människor samt Windows

Om visade sig på sätt att fler av lärarna började få datorerfarenheter från annat håll. Nu ropade de på WINDOWS!

Jag höll stånd en tid. Våra gamla 88-or kunde inte köra Windows, och dessutom var W ett grafiskt gränssnitt som nästan fordrade mus för att kunna användas. Flertalet av våra elever kan inte använda händerna fritt och för dem är musen ett otänkbart arbetsredskap.

I höstas (1993) fick vi loss pengar för att modernisera datorparken. Det var under 386-ornas sista suck (i dag skulle vi förstås köpt 486). CATNET åkte ut och ersattes av NOVELL. Och det gick inte längre att hävda att vi inte *kunde* köra Windows. Alltså åkte Windows in i servern, tillsammans med av Microsoft tolererade programpaket för att kunna låsa shift-alt-ctrl *och* i Windows kunna ersätta musen med en "knappmus", dvs tangentmanövrer på numeriska tangentbordet. (Programmen heter Access Dos och Access for Windows.)

Jag räknade med att vi skulle fortsätta med NYORD för vanligt jobb, men att eleverna kunde få testa sina vingar i W så fick vi se hur det gick.

IRQ-krockar

Vi fick omedelbart problem med tangentbordsprogrammen. Det för DOS och det för W tålde inte varandra. Det dröjde ett tag innan jag kom på vad felet var. Man skulle ju tro att ett program som Microsoft låter ta fram till sitt eget DOS och sitt eget W skulle fungera. Men sådant skall man inte tro. Det är trots allt verkligheten som gäller!

Enda lösningen (som jag kom på) var att ha olika konton för de båda systemen. Opraktiskt, men genom-

förbart.

I stället för möss skaffade vi stora styrkolor. Det visade sig så småningom att några av eleverna kunde lära sig att hjälpligt manövrera markören med den, men med spastiska eller förlamade händer är det inte lätt. Knappmusen visade också oarter. Det är märkvärdigt hur många buggar som släpps igenom i sådana här program. Ofta låser sig datorn eller händer andra oberäkneliga saker när man har knappmus inkopplad, men det får man väl lära sig leva med.

WRITE

Våra elever tyckte att Windows var kul – i varje fall så länge det bara handlade om att leka litet. Till en början blev det mest patiens och reversi. Dessa program visade sig utomordentliga för att motivera eleverna att verkligen *slita* med att öva upp koordination och kulhantering. Några prövade också med Paintbrush, och så småningom var vi mogna att försöka skriva på Windows-sätt med WRITE.

Erfarenheterna bekräftade i stort sett vad jag antagit. Sådana här W-program har naturligtvis oändligt mycket fler och större möjligheter än NYORD. Men ingalunda att man lär sig dem på samma kafferast som NYORD. De är svåra att behärska för oss vanliga dödliga, och det där med alla musmanövrer hit och dit gör dem ännu svårare för funktionshindrade. De flesta av eleverna var dock motiverade att försöka, och vi bestämde oss för att fortsätta övningarna nästa läsår.

WINDOW WORKS

Det diskuterades om vi skulle satsa på något av de "stora" programmen, Word Perfect eller Word, men jag avrådde bestämt från att satsa på så dyra program innan vi hade säk-

0% UPPTAGET. TEXT b:TEMP.ORD SID 2 (2) R:2 K:32
1-----10-----20-----30-----40-----50-----60---

+
...när man är vad vid det här!•

•
Alla kommandon syns längst ned.

rare indicier på att det skulle fungera. I stället köpte vi en skolverversion av Window Works,. Det programmet är SPCS svar på MS Works for Windows till ungefär halva priset! Vi fick reducerat pris när vi köpte 10 licenser på en gång. Tyvärr är det inte en nätverksversion, men genom litet trixande med Novell går det ganska bra. Vi har gjort en falsk rot M: så att vi kan låta ordbehandlaren peka på M:\texter pekar på textbiblioteket oavsett vilket konto man kör i.

Våra erfarenheter hittills (efter en halv termin) är inte odelat positiva. Programmet är ganska trögt, bildskärmen rörig, full med knappar och symboler som förvirrar eleverna. Vi får experimentera mera med att eventuellt ta bort alla knappar och symboler som inte har något värde för den enskilde. Problemet är dock att vi inte kan skraddarsy interfejset för varje elev, eftersom de hämtar samma program från servern.

Helt klart kommer det inte att gå på en kafferast att lära sig WW heller. Vi måste iså fall satsa mycket hårt på att öva in de olika handgreppen. Det återstår att se hur det kommer att gå. Alla kanske inte lyckas, och då har vi fortfarande NYORD att falla tillbaka på.

WORD

Nu har jag länge uppehållit mig vid det ena av mina jobb, och det har kanske framgått varför jag behöver ha både NYORD och WW på min hårddisk, förutom gamla OP.

På mitt andra jobb (riksdagen) började man för några år sedan en omfattande datorisering. Till en början satsade man på ett (halv?) stordatorsystem med programpaketet "All-In-One". Jag måste medge att det kändes mycket gammalt redan när det kom, och det har tydligen också många riksdagsmän känt. Så nu går man över till ett PC-baserat system, och våra Stora Grabbar har

bestämt att det är det WORD för Windows som gäller.

Nå, Winword inget dåligt program, även om det är mycket omfattande och har varit litet tidsödande att lära sig, men nu är det gjort. Den standardisering som W onekligen fört med sig gör det lättare att komma in i nya W-program. Det känns inte längre lika avskräckande som när WS och WP först slogs på marknaden.

Men jag har alltså blivit sittande med ytterligare ett, superbysigt, program på min hårddisk!

När jag köpte min nuvarande dator för drygt ett år sedan, tyckte jag 120M var ganska mycket. Det har blivit litet trängre på hårdisken än vad jag trodde mig ha anledning att räkna med då.

CA-TEXTOR

Men det är inte slut med det. Tveksamheten inför WW har gjort att jag måste titta på fler ordbehandlare för att se om vi kan hitta någon bättre. Mina blickar har då fallit på CA-TEXTOR, som också säljs av SPCS och är betydligt billigare än de stora drakarna. Min utvärdering av den är inte klar när jag skriver detta, så det får anstå. Men klart är att TEXTOR suger ytterligare tre och en halv meg från hårdisken – småpotatis om man jämför med WORD, men i alla fall.

Hur många ordbehandlare behöver man?

Då är vi tillbaka vid utgångspunkten. Jag måste just nu tyvärr hålla mig med både OP, WW och Winword på min alltför lilla hårddisk. Varje program har sitt användningsområde, och de är tyvärr inte utbytbara. De fordrar litet olika behandling och inställningar och går ibland i vägen för varandra.

Vilken ordbehandlare vill jag jobba med privat? Frågan är inte så lätt

att svara på. När man vant sig vid en lägger man upp en rad rutiner som underlättar arbetet. Manskaparmallar, makron (om sådana finns), frasminnen osv. Man lagrar sina filer i ett batteri av underbibliotek.

En ny ordbehandlare kan föra med sig en helt annan kultur. De gamla biblioteken passar inte, rutiner måste göras om. Innan man helt hunnit anpassa sig till det nya har mansina filer i flera olika format och man kanske måste leta efter dem på flera ställen.

Jag hade inrättat mitt liv bra med Aplus, som jag måste överge. Sedan satsade jag hårt på OP, som i dessa W-tider har svårt att hävda sig.

WW frestade mig länge och gör så fortfarande. Det har stora fördelar att kalkyldelen sitter i samma enhet. Det blir mycket lätt att flytta delar av kalkylen till ett ordbehandlingsdokument, OLE eller inte. Och jag skulle ha råd att köpa programmet själv. Men jag börjar undra om inte nackdelarna överväger. Programmet för förvånande segt ibland, varför förstår jag inte. Word är betydligt snabbare fast det ser större ut. Filerna blir också mycket stora och kan nästan inte läsas med en ascii-läsare. Det verkar som om den vanliga texten krypteras. I varje fall är den dold bakom en enorm svärm av styrtecken.

Spelar det någon roll? Ja, det tycker jag. Rutiner som DOSFIXA blir oanvändbara, likaså vissa sökprogram som hittills fungerat så bra. Man kan inte heller snabbgranska de nymodiga programdrakarnas textfiler i ascii-form utan en mängd tilläggsmanövrer. Och det finns minst en sak till, men det är en annan historia som (kanske) kan berättas senare.

<1384>

Sven Wickberg

WordPerfect för DOS contra Word för Windows

Redaktionen har fått en artikel från Bill Leksén. Den skulle kunna kallas en avbönsartikel med moderation från en som gillar DOS men som har börjat inse vissa fördelar med det grafiska gränssnittet.

Under galgen

Av mina tidigare skrivelser i såväl ABC-bladet som i andra dator-tidningar, har läsarna kanske fått intrycket att jag är en obotlig gam-

mal datorstofil som aldrig någonsin skulle överge DOS och gå över till Windows. En gång i tiden svor jag på att aldrig överge CP/M för DOS. Det har jag skrivit om i datortidningar, och ärligt talat undrar jag än i denna dag om jag inte borde ha stan-

nat kvar i min kära CP/M-miljö, där jag faktiskt hade full kontroll över alla prylar. Tyvärr hade jag då fått avstå från en massa nyttiga rutiner.

Sven Wickberg har bett mig göra någotslags avbön med anledning av att jag nu i praktiken lagt över så gott som hela min yrkesmässiga produktion till Word i Windows-miljö.

Nä, någon avbön finns ingen som helst anledning att göra. Kvar i DOS-miljön blir jag nog till min pensionering. Min revisor och datoriella lek-kamrat brukar ofta säga:

— Ja, Du Bill vi blir nog kvar i DOS till döddagar. Rätt som det är

så sitter man här och grottar i DOS lik förbaskat.

— När man kör Windows har man ingen aning om vad som pågår, säger han, och berättar vilka enorma problem han hade med sin stora 512-megabajtare, vilket slutligen visade sig bero på att det låg någon gammal fil med typbeteckningen .DLL kvar på disken som irriterade en ny installation. Programmakaren bara rev sitt hår och inte hade några vettiga förslag att komma med. Så

om man installerar en mängd Windows-program och sedan avinstallerar dem hamnar man ändå till syvende och sist i DOS-miljön exekverandes DEL-kommandot ackompanjerat av kötteder, gärna avslutat med höjdar-

kommandot primo DEL *.* med oerhört känt resultat. Hela biblioteket bort i en stor rökplym!

Förresten så vidhåller både han och jag att man nog bör hålla sig i DOS-miljön när man letar efter virus, defragmenterar sin hårddisk, eller kör olika hårdvaruanalyser och sådant.

Ingen nybörjare

Själv är jag ingalunda någon nybörjare på Windows. Jag skaffade mig ett exemplar redan när det lanserades i sin första mycket buggiga version. Med ett ilsket vrål avinstallerade jag det och slängde in original-disketten i kassaskåpet. Nyligen uppdaterade jag denna version till den

senaste Windows-versionen som jag hoppas blivit någorlunda pålitlig.

Jag har redan råkat ut för två obegripliga kraschers som tvingat mig till total ominstallation av Windows. Körfel och drivrutin med typbeteckningen .DLL som pajat. Något i den stilen tycker Windows. Jag bara suckar och orkar inte ens läsa alla dessa skrämselmeddelanden. Det är enligt mina kompisar något som händer då och då.

— Word 2.0 är känd för att vara lite buggig, säger en datorvild yngling. Sexan är bättre, fortsätter han.

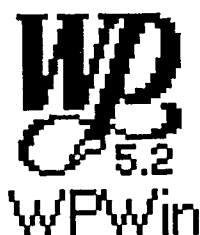
Det som jag i dag skriver för ABC-bladet grundar sig på en hel del råd och rön som jag på senaste tiden gett till mina yrkeskolleger, nämligen dokumentöversättare. Jag tyckte också det var trist och tröttsamt att höra översättare som är nybörjare på ordbehandling lura i andra kolleger både det ena och det andra med intesärskilt underbyggda floskler i stil med

”Macintosh är bättre än PC” eller ”Word är bättre än Wordperfect” etc med samma form av argumentationsanalys som den som författaren Orwell belyser i sin bok Djurfarmen (Animal Farm), där grisarna ju sade: Four legs good – two legs bad.

Datorlivet är komplicerat

Livet är inte enkelt och då särskilt icke datorlivet. Det finns nog all anledning att försöka belysa alla aspekter någorlunda objektivt och underbyggt av egna erfarenheter. Den som aldrig kört PC skall givetvis inte yttra sig om PC. Det är väl tämligen självklart?

Innan man rusar ut och köper ett häftigt program typ Word, så bör

man åtminstone få vetskap om att man hinner yttra tre svordomar mellan varje kontrollerat ord i dess rättstavningsprogram om man inte har en höghastighetsdator av 486-typ.

Kanske är det intressant för någon läsare att ta del av mina upplevelser?

Ett gott råd

Densom har en 286-dator börenligt mitt blygsamma förmenande helt avstå från Windows-program, såvida han inte har mycket goda nerver eller känner någon läkare som är beredd att skriva ut större kvantiteter Valium eller något annat nervlugnande preparat utan att komma i konflikt med Socialstyrelsens regler.

Windows blir nämligen på tok för långsamt praktiken. Den som i likhet med undertecknad har en gammal 'ångdator' - en ålderstigen 386:a 25 MHz (inhandlad någon gång på senhösten anno 1991 re'n) med en 'långsam' hårddisk med accesstid på 22 ms bör nog tänka sig för. Det blir helt enkelt för långsamt. Även jag gick på snacket om att "man inte behöver en 486:a om man inte skall syssla med en massa beräkningar" etc. Den som ordbehandlar och vill utnyttja ett avancerat rättstavningsprogram bör nog se till att han eller hon skaffar all datorkraft som går att få. Den nya Word 6.0 har något slags inbyggd intelligens som håller reda på skribentens olika manövrer, och tro inte för ett ögonblick att sådant inte kräver datorkraft.

Nuskall jag berätta vilka fördelar och nackdelar jag upplever i och med att jag gått över till Word i Windows-miljö.

Som jag väl nämnt någon gång under mina skrivelser i Bladet arbetar jag som översättare från polska till svenska med en produktion av företrädesvis tjänstgöringsintyg, tabellariska betygshandlingar, dom-

stolsdomare etc. Det måste rimligen låta som ett konstigt yrke. Ärligt talat, känner jag inte många kolleger i branschen som håller på med sådant, men det beror helt enkelt på att det nog inte förekommer lika många tabellariska universitetsbetyg när det gäller sådana språk som Yorubu, Sydkurdiska, Tagalog och Telugu etc. Det verkar som om endast polacker polska tentamensböcker har.

Rundgång

Alltnog, Invandrarverkets språksektion - som jag arbetar för - vill ha sådana här översatta och de betalar ungefär lika dåligt som man skulle fått betalt för dem om handlingarna skulle ha skrivits rent från svenska till svenska, dvs i praktiken skrivbyråpris. Men som arbetsmarknaden ser ut är det bara att tåga och lida och skaffa sig de bästa datorverktyg som går att få tag i. Jag investerar i datorverktyg och tar då av pengar som jag tjänar på tentamensböcker för att sedan köpa ännu bättre datorverktyg som producerar tentamensböcker. Mitt arbete synes mig ibland lika vanvettigt korkat som på den gamla goda tiden när jag arbetade extra som bussförare långt ute i bushen och allt jag tjänade på extraknäcket gick åt för att underhålla den skraltiga bil som var en förutsättning för att kunna åka ut i bushen och tjäna pengar till den skraltiga bilen etc etc. Helt enkelt rundgång. Men man är ju sysselsatt med få tillfällen till syndigt leverne, och datorbranschens folk måste ju också få tjäna pengar. Kanske en eller annan läsare känner igen livets rundgång och ler igenkännande åt det ekorrhjul vi så många trampar i.

Ja, det är mina personliga kanske tröttsamma funderingar in på det nya året 1994. Faktum är att min produktion av de här vidriga tabellariska alstren nu går avsevärt raskare än när jag arbetar med Wordperfect

5.1 DOS-versionen som jag berömt så mycket, särskilt min egen version som har Wordstar-kommandon och specialmakron avsedda för just tabellöversättare.

Fördelar

Vad jag verkligen uppskattar i Word är dess frasmakron. Jag behöver bara skriva `civreg` och trycka på F3 så står det Civilregistreringsmyndigheten [Byrån för borgerlig vigsel och registrering av civilstånd, övers anm] och det är onekligen arbetsbesparande.

Frasmakrona i Word är helt överlägsna de som finns i WP 5.1 DOS vers.

Helt suveränt är det med den sk uppsamlingen: man klickar och markerar stora sjok med text, och samlar dessa (med ctrl-F3) i en stor slask där de kommer in i tur och ordning. Man kan alltså komponera nya översättningar med hjälp av gamla på ett mycket enklare sätt än när man arbetar med att klippa ur text och lägga på små filsnuttar och läsa in dem igen. (Man får ut resultatet med sh-ctrl-F3.)

Mushanteringen är enkel och pedagogisk för en nybörjare att snabbt klicka på sk verktygssymboler såsom oskrivet ark, mappen med alla filer, diskettssymbolen för att spara, saxen för att klippa ur text och de två arken som symboliserar kopiering. Det är lättare att snabbt flytta textblock ut i högerläge i dokumentet. Man blockmarkerar och klickar på indragssymbolen.

Flera fönster

Den absoluta höjdaren för mitt eget vidkommande är möjligheten att i Word dela upp bildskärmen i två fönster (genom att klicka på den lilla svarta rektangeln längst till höger på linjalen). Då kan man samtidigt glutta på exempelvis sida 1 och sida 4 i ett och samma dokument. Jag klickar i övre fönstret och är nu på

sidan 1, och så vispar jag runt lite med musen och markerar någon skojig polsk stämpel och klickar på kopieringssymbolen. Jag klickar i nedre fönstret och nu är jag plötsligt på sidan 4 och klickar på hämtsymbolen och nu har jag snabbt kopierat samma stämpel från sidan 1 till sidan 4. En dokumentöversättares arbete går mycket ut på att kopiera hela sjuk med text och ta betalt per ord.

Möjligheten att hålla upp till nio fönster öppna med olika dokument är också till nytta för en översättare.

Jag har alltid varit mushatare och tangentbordsälskare, men inte ens jag kan låta bli att vid lämpliga tillfällen använda musen som ett trollspö. Det är onekligen praktiskt att jobba med principen klicka och dra.

Nackdelar

De enorma nackdelarna jag upplevat med Windows har lett till att jag nödgats uppgradera mina 386-25-burkar till följande: 486:a med 66 MHz 16 MB RAM och 512 MB hårddisk med 10 ms accesstid. Överdrifter? Knappast. Word blir inte njutbar annat än med minst 486-40. 4 MB RAM är vad som rekommenderas som minimum, men helst 6-8 MB. Det sägs räcka med 12 MB, men jag har tröttnat på att knussla med minne.

Hårddisken med 512 MB skäms jag inte för.

— Det räcker med 300, säger en del kompisar.

Jaså. Varje Windowsprogram med självaktning roffar åt sig ca 12-40 MB. Jag strippade så gott jag kunde i min 150 MB-kärra och hade då bara 10 MB ledigt, och det var ändå bara de program jag skaffat mighittills.

Även morgondagens program skall rymmas. De blir bara större och större!

— Du kommer nog inom något

år att gnälla och vilja ha ytterligare en 512:a som drive D:, spår en del kompisar.

Nervsammanbrott

Det tog alltså för lång tid att starta Windows och ytterligare väntan innan jag kom in i Word.

Mina nerver tålde inte söligheten. Att hinna räkna 1-2-3 mellan varje kollat ord i Words rättstavningsprogram är ohållbart när man arbetar yrkesmässigt.

Visserligen har jag märkt att Words rättstavning har mera intelligens än den i WP. Den gissar mera och bättre, men allt sådant tar ju tid. De egna lexika man bygger upp sparas så långt jag förstår i ASCII-format. Skall man ha snabb lexikon-sökning för rättstavning, måste man använda binära sökträd och sofistikerade metoder med heuristisk sökning, soundex (ljudenlig gissning), sökning med hashing-teknik etc. Jag kan inte tänka mig att Word har detta. Dagens programmerare laddar sina applikationer fulla med allsköns faciliteter utan att optimera programmen och förlitar sig på att alla skall köpa in åtminstone en Pentium-dator för att få köra i rask takt.

Microsoft Office

Jag tänker satsa på Microsoft Office 4.0, det paket som innehåller senaste versionen av ordbehandlingsprogrammet Word 6.0, kalkylprogrammet Excel 5.0, ritprogrammet Power Point 4.0, databasprogrammet Access 1.1 och filsändningsprogrammet Microsoft Mail.

Detta paket är tämligen nytt. Det lanserades i USA i slutet av oktober 1993. I slutet av förra året kom det erbjudanden om att köpa Microsoft Office 3.0 (tre noll) billigt, men försäljarna andas inte en stavelse om 'fyr-nollan' som nu är på ingång, om den inte redan är här. Ohederlig

marknadsföring, tycker jag. Månne 'sexan' ännu ej blivit översatt till Ärans och hjältarnas språk?

Kulturimperialism

Tyvärr är vi som talar Ärans och hjältarnas språk offer för något som jag i flera tidningsartiklar genom åren aldrig försummat att beteckna som 'datorimperialisternas våldtäkt på ett minoritetsspråk', nämligen eländet med å ä ö.

Om jag klickar på DOS-symbolen och vill köra mina gamla kära DOS-program, eller klickar på en symbol för något av dessa program som jag inte tänker sluta köra, så kan jag inte ens trycka fram viktiga tecken som bråkstreck, inverterat bråkstreck etc och ännu mindre å ä ö.

Detta har gjort mig så irriterad att jag med BOOTCON startar på olika sätt:

- * option A starta för DOS,
- * option B starta för Windows.

En sådan sak kan lätt åstadkommas i MSDOS 6 utan något extra-program. Själv kör jag fortfarande MSDOS 5 därför att det operativsystemet fungerar perfekt med mitt lokala nätverk på kontoret och mitt externa nätverk mellan kontor och bostad. Med drygt 15 års erfarenhet av persondatorer har jag lärt mig att inte ändra på något som fungerar perfekt. Mera därom nedan.

Mera Word

Låt mig återgå till Word som jag erkänner oförblommerat att jag blivit mycket förtjust i.

Möjligheten att med musen klicka och dra och på så sätt snabbt flytta hela textsjuk från ett ställe till ett annat tycker jag om. Dock arbetar jag mycket med tangentbordskommandon i Word. Om jag gör en översättning av en domstolsdom så skriver jag bara Zbigniew Zbyszynski en enda gång. Jag trycker på F8-

tangenten (utvidga markering) trycker sedan ett antal gånger på vänsterpilen för att blockmarkera hela namnet, och slår ALT-R F för att anropa frasminnet och skriver där t1 (för mig betyder det temporär variabel 1) och ALT-D (eller bara ENTER) för att definiera. Nästa gång jag skall skriva det här polska namnet skriver jag bara förkortningen t1 och trycker omedelbart på F3. Enligt instruktionsböckerna måste man blockmarkera sin fras och sedan trycka på F3, men det behövs inte, i varje fall inte på mitt exemplar av Word 2.0.

Bokmärke

I många fall går det faktiskt fortare att använda tangentbordskommandon än mushantering. Exempel på detta är F5 (gå till viss sida) och bara skriva sidnumret eller namn på ett s k bokmärke (om telefonen ringer kan man införa bokmärket 'hit' och söka på detta vid ett senare tillfälle.

En översättarekollega jag har – som kört Word – i några år, påstår att det är mycket lättare att köra i Windows-miljö än i DOS-miljö. Jag har studerat en utbildningsvideo för Word och läst två avancerade läroböcker men håller inte med.

Jag skulle inte gärna rekommendera Word och dylika avancerade produkter till någon annan än en mycket durkdriven skribent eller översättare som behöver detta. Om madam i huset behöver skriva någonting, tycker jag hon kan använda programmet Write så kanske hon får behålla texten också.

Sinnessjuk funktion

En fullständigt sinnessjuk funktion för en nybörjare i Word är nämligen följande:

Blockmarkera hela översättningen, låtsäga en tentamensbok på 10 sidor. Detta är inte så svårt att åstadkomma ens av misstag för en

schimpans, om man placerade ett dylikt djur vid tangentbordet. Här efter kan man råka trycka på vilken tangent som helst, låtsäga mellanslagstangenten och nu är hela översättningen 'putz weg'.

Kan man sina saker får man tillbaka den försvunna texten med ctrl-z eller genom att klicka på den töntiga symbolen som är 7:e från vänster på verktygsraden och som ser ut som något slags febertermometer. Om man däremot tryckt på backstegstangenten är översättningen förlo-rad för evig tid.

Den här idiotfunktionen har dock en mycket positiv effekt. Det går ganska lätt att lära upp kolleger att göra säkerhetskopior och att inte ifrågasätta varför man skall ställa in automatspara var fjärde minut i Word. Det krävs bara en enda krasch för att inläringen skall sitta livet ut.

Vi mycket vana datorister lider inte alltför mycket av sådant där djävulstyg från programmakarna. Vi vet hur viktigt det är att säkra alla texter. Men stackars nybörjare!

Ole!

Ett skäl till att hålla sig genomgående till Microsofts kontorspaket är den s k OLE 2.0 som står för Object Linking and Embedding. Den innebär att man från Word kan komma åt ett räknescema bara genom att dubbelklicka på räknescematsymbol, dvs att man kan köra kalkylprogram och ordbehandling på en gång och fritt flytta textsjok och delar av kalkylblad mellan programmen enligt principen klicka med musen, drag och släpp.

Oergonomisk mus

Mushantering är onekligen en mycket bra sak, men i ergonomiskt hänseende bör man passa sig för att bli alltför mustillvänjd. Sedan jag började 'musa' så här mycket har jag återigen fått ont i högerarmens

epikondyla del på den sida som vetter in mot kroppen, s k tennisarmbåge.

Flera musande kolleger har rapporterat liknande skador. Ni som inte känner av sådant kanske inte ordbehandlar lika mycket som vi.

Om man skall blockmarkera endast 2-3 skrivtecken, så rekommenderar jag att man lär sig att göra detta med tangentbordskommandon (F8 och pil). Det är besvärligt att pricka in skrivlägen med musen och sedan klicka och dra bara några få tecken. Detta skapar mikropspänningar i armen som Din ortoped kan förklara vad de leder till på sikt.

Det är svårt för mig att inte vara förtjust i Word. Jag har till och med implementerat en ZOOM-knapp med vars hjälp jag stegvis kan dra upp texten till förstoring.

Om jag vill skriva en högerställd stämpeltext i en domstolsdom kan jag skapa en RAM och sedan far texten omkring inne i den där ramen som en 'snorloska' men håller sig inom ramen. När man redigerat färdigt tar man bort ramen. Det var Sven Wickberg som lärde mig detta. Man lär sig mycket genom att dryfta olika problem i klubbens msg-system.

Fly förbaskad!

Nu till något som gör mig fly förbaskad. Någon vidlyftigare argumentation tarvas ej. Jag vidhåller att den som vill använda sitt ordbehandlingsprogram som en vanlig skrivmaskin inte skall förvägras detta.

Vill jag slå in hårda vagnreturer och med mellanslagstangenten knuffa mig fram till ett visst textläge, så är det min ensak. Ingen kan övertyga mig om att True Type är det allena saliggörande, och att alltid 'proportionella typsnitt är snyggare' eller 'att det är ingen nu för tiden som vill ha icke-proportionellt' eller 'då gör Du något fel, då har Du inte

lärt Dig att rätt använda indrag och tabbar'. Snicksnack! I vissa lägen, med vissa dokument vill jag köra icke-proportionellt. Särskilt som jag har speciella textgeneratorer som med ledning av vissa snabba inmatningar skapar en viss tabellarisk text i äldre ordbehandlare, t ex WordPerfect.

För att åstadkomma samma saker med Word måste jag skriva en hel mängd nya makron i Words Basic-liknande makrospråk. Det skulle ta en sådan evinnerlig tid att jag föredrar att göra vissa dokument i min gamla Wordperfect 5.1 under DOS.

Jag kan nämligen inte använda Courier i Windows för resultatet på min HP Laser III ser för jäkligt ut. När detta skrivs har jag inte lyckats lösa problemet att köra ut Courier-text från Windows så att den blir utskriven med den Couriersom finns inbyggd i HP-lasern.

Det var bättre förr!

Jag har som sagt varit arbetat med datorbaserad ordbehandling i drygt 15 år nu. Till en början när det bara fanns en handfull persondatorer i hela riket, använde jag en primitiv editor med fantastiska möjligheter. Ville man byta ut 'Kay' mot 'Tarja' i en hel text så slog man bara in

bmsKay<ctrl-z>Tarja

dvs begin multiple substitute.

Med programmet TEX angav man med kommandot .pp att nytt stycke skulle börja med indrag. Med kommandot .in+5 angav man att indraget skulle ökas 5 snäpp.

Med en sådan enkel editor och ett textformateringsprogram behöver man inte någon häftig dator med enormt mycket minne. Dock fanns inget rättstavningsprogram.

Tidsstudier ger vid handen att riktigt häftiga ordbehandlingsprogram ofta är kontraproduktiva.

I och med alla fantastiska möjligheter som finns att måla upp texten på skärmen, så fastnar man framför 'dumburken' och försöker göra någonting onödigt snyggt, som man inte får betalt för, i stället för att försöka se till den praktiska nyttan och få fram innehållet i en text.

Många stora författare brukar göra utkast till sina böcker med vanlig blyertspenna och papper. Använder de ordbehandling så är det i slutskedet när texten redan fått en viss struktur.

Det där putsandet och det kontraproduktiva blev för mig en realitet när jag övergick till Wordstar som jag körde i många Herrans år. Att jag överhuvud taget övergick till WordPerfect berodde på att jag var tvungen att leverera texter i detta format, och att det var enklare att installera drivrutinerna för skrivaren. Allt var ju redan klappat och klart.

Det är möjligt att Windows är en fantastisk miljö, men den verkar lite opålitlig.

Som jag redan nämnt har jag vid två tillfällen redan råkat ut för att det uppstått något fel på drivrutinen, så att jag inte kunnat skriva ut texterna utan tvingats ominstallera Windows.

Under alla mina tidigare år i branschen har jag aldrig råkat ut för sådana saker som att tappa bort texter, eller få drivrutiner som inte fungerade. Sådant är vardagsmat i WordPerfect och Word. Tydligt är det helt normalt att Word 2.0 då och då går i baklås och ställer till med djävulstyg. "Känd bug", säger innefolket. Man får hoppas att dessa buggar är borta i den nya version 6.0.

DOS 6?

I ett anfall av dumhet skaffade jag mig MSDOS 6.0 och installerade den, men avinstallerade den per omgående när jag såg att mitt handi-

kappanpassade program (för att låsa shift/ctrl) inte fungerade då, jämte hel del andra ting. Sedermera kunde man läsa att det fanns 'buggar i sexan' och nu kan man alltså beställa en sk uppgradering till 6.2.

Jag gitter inte göra detta. Jag är ganska trött på ändringar och uppgraderingar. Jag är ju översättare egentligen och inte någon datorputte.

En fördel med nya MSDOS 6 är att det ingår ett utmärkt program för snabb säkerhetskopiering till disketter i särskilt krympt format (BACKUP). Det tar inte många minuter att backa upp 60 MB. Själv kör jag en bandstation och backar upp 60 MB på ca 8 minuter, så jag är inte i behov av något sådant där program. Dessutom har jag nyligen skaffat mig PCTOOLS för Windows, och den har bl a ett utmärkt backup-program.

Från Sven Wickberg har jag fått ett handikapp-program som visar en Rullstol. Om man klickar på rullstolen kan man klara att ratta ctrl- och alt-sekvenser med ett enda finger och man kan även skriva stor bokstav genom att med ett finger trycka först på skift-tangenten och sedan på den bokstav som exempelvis skall inleda att personnamn. Tyvärr har den där 'rullstolen' förorsakat en massa låsningar och trassel när jag kört Word, men det beror säkert bara på att jag inte är som alla andra, utan kör våldsamma makron som antagligen inte trivs med rullstolen. Jag har fått börja med fingergymnastik i stället och avstå från specialprogrammet

MAGELLAN

Mitt gamla, ofta använda program MAGELLAN finns bara för DOS. Någon nyutgåva för Windows kommer inte. Denna fina produkt är från programvaruföretaget LOTUS och med den kan jag göra följande: Skriva in några rader i en textfil,

huller om buller t ex Wisniewski sjukvårdsförvaltningen kartotekarie Poznan. Sedan beordrar jag indexeradsökning med ledning av denna fil och efter ca en minut på min ålderstigna långsamma källa har jag fått en s k ranking list med låt säga 5-6 filer bland 350 med procentsiffror för sannolikheten att de här orden finns med i filerna. Utmärkt för den som vill hitta en gammal fjäderfäuppfödarexamen att använda som textmall för en ny sådan.

Om någon hittar en dylik produkt för Windows, så vill jag veta vad den heter. På sikt tänker jag överge DOS, men kan inte göra detta, så länge jag saknar sådana här höjdarverktyg som jag verkligen har nytta av.

Visserligen har PCTOOLS för Windows ver 1.0 funktionerna Fil-sök och Filvisare, men det där som Magellan kan och som jag beskrivit ovan, det har jag inte kunnat utröna om den verkligen klarar av. Jag tvivlar.

Medioker filhanterare

På tal om filhanterare, så är ju Windows ditsynnerligen medioker. Detta bekymrar inte mig som använder Magellan, Pctools, Norton Commander och DOS-kommandon och allt sådant som jag behärskar på mina 10 fingrar. Efter två minuter blev jag emellertid förälskad i PCTOOLS filhanterare. Den ersätter nog på sikt allt. Med den kan man dessutom ha flera skrivbord i Windows, och hela baletten kallas för 'kontor'.

Den har också något som heter ScriptTools som enligt manualen kan användas för att spela in en hel rad med handlingar i Windows, så att man med en enda knapptryckning kan göra en massa saker i stil med, starta Word, öppna flera dokument och skriva ut dem ett efter ett, dvs

allt detta som är så lätt att göra i Wordperfect, men som inte går att göra i Word.

Det är verkligen en svaghet att man i Word skall behöva öppna dokument efter dokument och klicka på skrivarsymbolen för varje dokument. Vi som gör låt säga 20 smådokument per dygn vill beordra utskrift och lämna skrivaren åt sitt öde, medan vi gör något annat.

Det är på tok för mycket 'baby-sitting' med Word. Den bygger på interaktivt arbete av den typ som kanske passar för en sekreterare på ett kontor, men inte för en dokumentöversättare.

WINFAX

Jag har också installerat WINFAX som jag använder dagligen och stundligen. Det är utmärkt att bara att klicka på skrivarsymbolen på verktygsraden så sänds en textsida ut till Fax i stället för skrivaren. Sedan klickar jag på en förteckning med namn och telefonnummer, t ex Invandrarverkets språksektion och så går Word-texten iväg som FAX-sida, med eller utan försättsblad. Faktum är att jag redan i dag levererar brådskande uppdrag till en översättningsbyrå genom att sända ut sidorna som FAX utan ID-uppgifter och sidnumreringar. Den skrivs ut på en skönskrivande fax och det blir som ett original, med ett enda irriterande undantag.

De tekniker som uppfunnit ifrågavarande faxapparat har givit sig fanken på att det skall skrivas ut en fylld kvadrat på varje sida, observera en fylld kvadrat som drar en massa skrivmedel för användaren. Om det åtminstone hade varit en ofylld kvadrat. Så de tjusiga översättningarna snuskas ned av denna kvadrat. Men, men det finns även botemedel mot tekniker som försöker styra oss användare i alla lägen.

Botemedlet heter Tippetex. Man målar helt enkelt över den där jäkla kvadraten!

Normalt sänder jag brådskande översättningar via modem för utskrift hos beställaren. Det var så jag kom in på det här med Word. Beställaren krävde leverans i Word, Times New Roman 12 punkter och inget annat.

En utmärkt sak med Word i Windows-miljön är att översättningsprogram som skall vidimeras för privatkunder inte längre behöver stämpas med någon kladdig stämpel. Det är bara att läsa in bilden med översättningsbyråns stämpel med logotype som en bild längst ned på sidan. Det är antagligen mycket lättare att förfälska en stämpel än att OCR-läsa det s k barytavdraget för logotypen, vektorisera bilden och snygga till den.

Tillbaka till naturen?

Tillsammans med en branschkollega håller jag nu på och bökar med polska typsnitt, där problemet är att han använder sig av PostScript-laser och jag har en HP-laser. Detsom producerats i Word med polskt typsnitt hos honom bör lämpligen utan besvär kunna skrivas ut på min HP Laser III. Det är möjligt att det också är ett 'busenkelt problem', men vi upplever det inte så, eftersom vi, som sagt, inte i första hand är några 'datorputtar', utan vanliga enkla översättare som i mörka stunder hotar med att återgå till vanliga skrivmaskiner som åtminstone gör vad man begär. Man rullar in ett papper i maskinen och skriver på papperet. Det är precis så enkelt vi vill ha det.

<8355>

Bill Leksén

MSG- utdrag

Här kommer nu ytterligare en omgång av utdrag från MSG-systemet. Denna gång är det dels ett fullföljande av vissa mötens utdrag som har fått vänta och dels nya utdrag. Redaktionen kommer att försöka att klippa bort utdrag så att det inte blir dubbleringar med de utdrag som har ansetts för tjäna "artikelstatus".

Som vanligt har råjobbet med utdragen sköts av Lars Gjöring, Sven Wickberg och Bo Kullmar

Möte PChård

(Text 4135) Anders Umegård <4396>
Ärende: Musik på PC (?)

Jag är en spelande ägare till ett digitalpiano. Ett sådant går ju att koppla till son kompis datorn via MIDI. Är det någon som vet något om ngn utrustning till PC, dvs MIDI+ljudkort eller är det bäst att köpa en Atari (alt Mac, Amiga)?
Mvh Au

(Text 4136) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Musik på PC (?)

SoundBlaster korten har MIDI då får du både en (dålig) Midiorgel och MIDI-port. Jag har ej testat extern MIDI själv än då jag ej har adaptorn mellan SB-kortet och DIN-kontakten men det lär gå. MVH/J:R

(Text 4137) Anders M Olsson <1019>
Ärende: Musik på PC (?)

Problemet med Soundblaster-korten är att MIDI-porten ej följer "industristandard", dvs Rolands MPU-401-standard. Därför går inte alla MIDI-program mot den MIDI-porten.

Det bästa är förmodligen att köpa ett Roland MIDI-inteface till PC. Bör finnas i alla välsorterade musikaffärer för runt 1000 - 1500 kronor. Sen kan man välja vilket sequencer-program som helst. Det finns ÅTSKILLIGA. Voyetra Sequencer Plus har ganska gott rykte. Men det finns som sagt många fler...

(Text 4139) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Musik på PC (?)

Det är bara att hålla med, och tillägga att om man skaffar ett "Roland MPU-401 kompatibelt" MIDI-interface, så passar det till alla Sequencerprogram, Windows "mediaspelare", spelprogram, etc, etc.

Man kan gott försöka få tag i en enklare "gammal" version av interfacet, istället för dom avancerade kort som finns för krävande användare. Adios!

(Text 4145) Bo Hultqvist <8169>
Ärende: Musik på PC (?)

Kan man få ut musik och ljudeffekter från ett spel om man kopplar MIDI-interfacet till ett keyboard eller synth? Mvh BosseH

(Text 4149) Anders M Olsson <1019>
Ärende: Musik på PC (?)

Ja och nej. Det finns två möjligheter. Antingen supportar spelet du vill använda explicit den synthen du ansluter. Ellers supportar spelet "general midi" och så ansluter du en synth som klarar denna standard.

När det gäller specifikt stöd för synthar brukar det vara begränsat till Roland MT32 i de flesta spel. Men Sierra har gjort en del drivrutiner till andra synthar, i alla fall till sina tidigare spel.

Det som kommer mer och mer nu är ju general midi, vilket som sagt förutsätter att både spelet och den anslutna synthen klarar detta.

När det gäller ljudeffekter kan man ibland få ut dem via en synth, men trenden går mer mot att man använder ljudkort i datorn till detta. MIDI-synthar används numera nästan uteslutande till musiken.

(Text 4163) Claes Börjesson <6928>
Ärende: Musik på PC (?)

Beroende på plånbok och engagemang rekommenderar jag följande:

Aktiv musiker: MAC
Nyfiken amatör: Köp ett billigt ljudkort med MIDI låna PC och programvara.

Tyvärr är de fungerande programvarorna dyra ca 4-8000:-, men nödvändiga. De billigare klarar inte av antingen notutskrift eller polyfont ljud eller anslagshårdhet. Claes B

(Text 4190) Anders Umegård <4396>
Ärende: Musik på PC (?)

Tyvärr är MAC något jag inte gärna vill skaffa, då jag vid sidan av musikintresset föredrar PC vid programutveckling etc. Alltså verkar PC+MIDI+ljudkort vara det attraktivaste alternativet. Det jag vill kunna göra är att med ett digitalpiano spela in en lite melodi på datorn, som jag sedan med programmet hjälp lägger till t.ex. trummor. Sedan vill jag kunna lägga på mera piano på vissa håll och ev. "ackustiska" ljudupptagningar. Notutskrift etc. är inget jag egentligen tycker är nödvändigt. Behöver ett sådant program kosta skjortan? Mvh Au

(Text 4195) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Musik på PC (?)

Nej det kostar inte skjortan, men kanske 2000:- och uppåt.

Du kan till exempel börja med Sequencer Junior från Voyetra. Programmet kan sedan upgraderas för mellanskillnaden till "duktigare" versioner, om man vill ha det.

Jag har kört programmet på en enkel dator, slö och med monokrom skärm. Man kan även finna ett och annat (begränsad marknad) MIDI-program som shareware, eller public domain. Jag vill minnas att någon tillverkare släppte "Band-in-a-box" i en något förenklad, gratis version för något år sedan? Det är inget sequencerprogram, utan är tänkt för "ensemankörstern". Dvs. programmet och en MIDI-burk (Roland MT32 t.ex) står för kompet, och du själv för solostämman, och ev. sång. Det låter betydligt bättre än forna tiders trumboxar, det lovar jag....

I dom flesta fall så är det dock inga kompletta program man hittar på BBS-er, utan oftare MIDI-rutiner som skall användas vid egen programmering. Vad man däremot kan hitta är "låtar" i form av filer som direkt kan användas i ett sequencer program, efter anpassning till egen utrustning. Jag har hämtat hundratals sådana filer.

Jag kan rekommendera just Sequencer-serien från Voyetra. Du behöver även ett MIDI-kort för att kommunicera med MIDI-ansluten utrustning. Detta kort bõra vara MPU401-kompatibelt, och kostar cirka 1000:-

Om intresse finns, så kan jag leta hemma efter lite saker som jag inte använder. Jag vill minnas att man fick Sequencer Junior med på köpet av ljudkortet Soundblaster Pro. Jag har nog ett par stycken sådana program liggande, som jag inte använder. Det följde även med någon "MIDI-tillsats" till den enda ljudkortet, men den behöver nog själva ljudkortet för att kunna användas. När jag tänker närmare efter, så minns jag att jag har upgraderat ett Sequencer Plus program till Sequencer Gold för cirka tre år sedan. Det borde innebära att det gamla programmet ligger och skräpar någonstans. Det var ett kopieringsskydd på den gamla versionen, vill jag minnas. Men det kanske inte gör något? Särskilt som jag funderar på att skänka bort det....

Skriv ett privat brev om ovanstående var av intresse. Om det finns flera som är intresserade, så kan vi väl säga att du "står förstå könen". Adios! P.S. Alltovan rör MSDOS för IBM PC. D.S.

(Text 4198) Dick Gauffin <8046>
Ärende: Musik på PC (?)

Varför inte cubase? Det skall vara bra (eller bäst i test som det kallas). Har not-utskrift etc..m.m nämnda program går under win... Mvh Dick Datorer är späckhuggare

(Text 4309) Kent Ejdersand <6586>
Ärende: Bärbar backuppenhet?

Skulle behöva en bärbar backup station till några pc, någon som har tips på något bra märke? Eller något annat man bör tänka på?

(Text 4310) Tommy Melander <908>
Ärende: Bärbar backuppenhet?

Inmac 020466221, för Microsolution Backpack Tape Drive, DC2120 band, 120 Mb och om man packar 240 Mb. Ca: 4500:- Ansluts via parallellporten och datorn skall ha en drivrutin installerad som följer med. Fungerar bra tycker jag, man kan spela in flera backup-filer från olika maskiner eller tillfällen men av förklarliga skäl måste man radera hela bandet när information som är inaktuell skall förnyas. Tommy M Visby

(Text 4311) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Bärbar backuppenhet?

Finns ju även t.ex Mountain Sidecar, en utmärkt produkt om man ser till att få den senaste revisionen. Vi har fått distributören att kostnadsfritt byta ut 15st kundmaskiner som har haft samma felsymptom. Numera fungerar de utomordentligt sedan Mountain byggt om hårdvaran och ändrat i mjukvaran

(Text 4314) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Bärbar backuppenhet?

Kan du helt kort beskriva dom "förklarliga skäl", som gör det omöjligt att radera endast senaste "backup set" istället för hela bandet?

Detta har jag aldrig förstått. Man kan ju skriva till ett av cirka 26 parallella spår på en DC120 band, varför kan man då inte radera ett spår i taget? På vilket sätt skiljer sig denna teknik från en flerkanalig bandspelare?

Det vore väldigt bra om man ibland kunde radera endast den senaste backupomgången, tycker jag. Adios!

(Text 4315) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Bärbar backuppenhet?

Det är bara programvaran som styr. DVS det är INTE omöjligt Conner Backup Exetive kan radera sista sessionen på ett DC2120 band. Att göra inlägg (byta ut en backup mellan 2 sparade) har jag dock ej hittat än :-(MVH/J:R

(Text 4316) Tommy Melander <908>
Ärende: Bärbar backuppenhet?
Påståendet är int från mitt inlägg. Vad jag däremot menade var att om man raderar enstaka filer på ett band så får man så småningom fragmenterade band! vilket tekniken i sej inte är lämpad för. Någon närmare teknisk eller programvaror förklaring kan jag inte lämna inlägget var endast avsett att ge exempel på en variant som fungerar. Håller helt med. Tommy M Visby

(Text 4322) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: Bärbar backuppenhet?
Hurlänges skall man behöva vänta innan Sonys MicroCD-media blir tillgängligt som "CD-RAM" Den är ju inspelbar digitalt.

(Text 4325) Dick Gauffin <8046>
Ärende: Bärbar backuppenhet?
Berätta gärna mer om den.. Mvh Dick

(Text 4342) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: Sonys inspelbara CD
...kommer inte ihåg om den kallas mikro- eller mini-CD. Deras nya free-style-ryl, som konkurrerar med Philips DCC-Digital Compact Cassette. Ännu så länge finns den (vad jag vet) endast för ljudåtergivning. Pickmodellen kostar runt 5000.- kr och inspelningsbar skiva lite drygt 100-lappen. Sony-katalogen upptar även någon stationär modell.

(Text 4343) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: Sonys inspelbara CD
Varken eller! MiniDisc heter den MZ-1 är FreeStyle-modellen för in och avspelning. MZ-2P endast avspelning MDX-U1RDS är en bilradio med "MD" ZS-M1 bärbar typ bergsprängare och slutligen MDS-101 stationär för HiFi-racken... och nya modeller är att vänta under våren.

(Text 4356) Bo Pettersson <8469>
Ärende: Sonys inspelbara CD
När tror ni att det kommer en floppy version på denna. Det skulle vara mumma. Hälsningar BOSSE !!

(Text 4366) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: Sonys inspelbara CD
i Svenska Dagbladet lördag 5/3 på Magasinet sid 7, skriver Mats Hedberg: "Till sommaren tänker Sony också släppa MD för datorbruk. Den lilla skivan rymmer då 140MB information"

(Text 4369) Bo Pettersson <8469>
Ärende: Sonys inspelbara CD
Man undrar ju vad det fasila priset på denna blir? Det blir också intressant att se om det kommer att finnas en läs och en bara skriv/läs. Hälsningar BOSSE !!

(Text 4384) Peter Stahl <1943>
Ärende: Vårt att vänta på ny Pentium-processor?
Ska under den närmaste månaden skaffa en pentiumdator. Ser nu att Intel just

har lanserat en strömsnål uppsnabbad pentium 90 MHz internt. Kan man räkna med att dessa finns att köpa i datorer inom ca 2 månader, och i så fall till vilket pris (som idag, mer än eller mycket mer än)? Är det värt att vänta en månad till, eller tar det längre tid innan de nya Pentiumdatorerna är prisvärda?

(Text 4385) Anders Ekengren <8575>
Ärende: Vårt att vänta på ny Pentium-processor?
En annan fråga är att om den "vanliga" pentium processorn kommer att bli billigare när den nya 90 Mhz processorn kommer? MVH Sysop på Åzö bbs Tel: 08-742 77 75 Anders Ekengren

(Text 4392) Bengt Öhman <8717>
Ärende: Vårt att vänta på ny Pentium-processor?
Enligt vad jag har hört så ska det inte vara så stor skillnad på 60MHz-Pentium och 33/99MHz DX4. En 60/90MHz Pentium ska tydligen vara väl värd att vänta på (dessutom drar den mycket mindre energi). Nästa nummer av MikroDatorn ska innehålla en test av alla Pentium-maskiner. Kommer ut den 24 mars. De brukar veta vad de pratar om. /Bengan <d92bo@efdlth.se>

(Text 4402) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Vårt att vänta på ny Pentiumprocessor?
Fel möte iofs, men tycker du verkligen Microdatorn vet vad de håller på med? Är inte speciellt benägen att hålla med (har för mig att det för några månader sedan var uppe en sådan diskussion), deras åsikter brukar kunna svänga både fram och tillbaka. I bland får man känslan av att testerna är lite vinklade åt något håll. Eventuella kommentarer bör ske i ett mer lämpat möte.

(Text 4410) Bertil Engdalen <8634>
Ärende: Vårt att vänta på ny Pentiumprocessor?
Förstår inte att detta är fel möte att diskutera hårdvaran Pentium. Vilket möte skall vara det rätta? Men är Pentium verkligen kompatibel med de äldre processorerna så att all gamla program går att köra utan vidare? Har läst någon stans att alla "gamla" program måste recompileras för att passa Pentium. Är det sant är det tveksamt att "gradera upp" till Pentium. MVH BER- TIL ENGDALLEN

(Text 4414) Tomas Gustavsson <7305>
Ärende: Vårt att vänta på ny Pentiumprocessor?
Vad jag förstod var omkompileringen till för att optimera programmen så det går fortare på pentium. Om man INTE kompilerar om dem fungerar de fortfarande, men inte med den bästa prestanda pentium kan erbjuda. Programmen skulle gå upp till 30% snabbare med omkompilering har jag för mig. Mvh Tomas G

(Text 4421) Jan Smith <8054>
Ärende: Vårt att vänta på ny Pentiumprocessor?
Enligt vad jag har hört om Pentium så använder du ca 15% av processorn om du kör den i kompatibilitetsmod vilket du gör om du tar ett program som du har kört på din gamla i86-processor och kör det på en Pentium. Ganska mycket slöseri mao.

(Text 4489) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Ackumulatorer
Skötseln (eller snarare bristen på densamma) av ackumulatorer för bärbara datorer debatteras stundom rätt livligt. "Konditionerande" laddare med någon form av "intelligens", som ser till att hålla ackumulatören i bästa form är förhoppningsvis nästa steg i dom bärbaras utveckling. Och goda, tydliga råd om hur man bäst sköter ackarna till sin nyinköpta dator skulle inte skada. Jag fick idag en en ackumulator, Toshiba T1200XE, 7.2V, som vägrar att ta emot laddning. Helt slutkorda celler sägs ibland kunna uppträda så, eller till och med ge en polvändning. Tricket skall då vara att ge dom en kortvarig, kraftig strömstöt, så att dom "vaknar". Men exakt vad är det som behövs? Är det någon som har provat detta med framgång? Adios!

(Text 4494) Peter Isoz <2164>
Ärende: Ackumulatorer
Har faktiskt inte provat men jag vet principen. Det är nämligen så att det inuti cellen kan "växa" tunna "trådar" mellan elektroder som så småningom kortslogs. En kort strömstöt bränner av dessa så att cellen går att använda igen. Därför skall man ha så hög spänning som möjligt så att man hettar upp bryggan ordentligt så att den brinner även "längre" sträcka. Tråden börjar nämligen växa igen tills det så småningom blir ny kortslutning. En bra metod skall vara att använda en kraftig elektrolyt - tex sådana i en (gamla) fotoblixt - som tål kraftig urladdning. (alt att man inte bryr sig att den kan gå sönder). Bra värden torde vara några hundra uF som kan laddas ett par hundra volt. En liten detalj, koppla bort datorn först! :-) MVH/ Peter I 7

(Text 4501) Bo Michaelsson <913>
Ärende: Ackumulatorer
Jag har provat följande lätta sätt med vanliga R6 NiCd-celler för länge sedan. Jag fick tipset från Noack som var agenter för Varta. Det polvända batteriet fungerade normalt efteråt. Man skulle helt enkelt använda vanlig ström 220 V från nätet något ögonblick. Men koppla loss cellen från all elektronik innan!
(Text 4504) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Ackumulatorer
Verkar farligt (vi provsmällde ett R6 NiCd (okänt fabrikat) genom att lägga på 220V (det tog ett par sekunder och

blev en rejäl smäll)). Man skall inte lita på att det finns säkerhetsventiler i småbatterier. MVH/J:R

(Text 4508) Peter Thärning <3707>
Ärende: Ackumulatorer
Jag tror inte någon någonsin skulle rekommendera att man "stöter" sitt laddningsbara batteri mot 240V vägguttag. Livsfarligt helt enkelt.

(Text 4510) Paul Pries <5322>
Ärende: Ackumulatorer
"Något ögonblick" är definitivt inte "ett par sekunder" i dessa sammanhang. Om man skall prova 220-Volts tricket, så skall man begränsa tiden till max en halv sekund. Just för att undvika smällar....

(Text 4512) Nils Hammar <4341>
Ärende: Ackumulatorer
Indirekt stöt med hjälp av kondensator går ju an.

(Text 4590) Bertil Engdalen <8634>
Ärende: PENTIUM
Pentium är ju på gång. Har tänkt "upgradera" senare i år. Priserna kommer väl som vanligt att sjunka efter hand. Flera än jag själv är väl intresserade av att få fakta från verkliga livet angående fördelar och nackdelar med Pentiumdatorer. Därför vore det otroligt värdefullt med synpunkter från er som kör Pentium. Reklamen är ju som den är. MvH Bertil Engdalen

(Text 4596) Kjell Åkerblom <8222>
Ärende: PENTIUM
Jag har ingen egen erfarenhet (suck!) men just idag pratade jag med en som hade köpt 3-4 Pentium-bestyckade maskiner att användas som servrar. De hade varit tvungna att "nedgradera" till 486-or p g a att de hade ständiga problem. Program- o/e hårdvaran hängde tydligen inte med riktigt. Det kommer ju att åtgärdas rätt snart, men det kan vara en god idé att testa maskiner och program innan man bestämmer sig. / Kjelle

(Text 4607) Bertil Engdalen <8634>
Ärende: PENTIUM
Ja där ser man! Intressant! Du har inte flera kommentarer angående Pentium-burkarna? Vilka fabrikat och vilka hårdvaror gällde detta. Nu är väl servrar en speciell användning av datorn som väl inte kan jämföras med exvis körning med multimedia. Om jag förstår Dig rätt bytte man alltså ut Pentium mot "gamla" hederliga 486:or. ??

KÅ> en god idé att testa maskiner och program innan man bestämmer sig. Detta är ju knepigt då man som hobbyist inte vet vad man kommer att köra för programvaror framöver. Min tanke är att den nya datorn skall vara kompatibel bakåt vad gäller dagens pc-miljö, både program och hårdvara. Förmodligen kommer en 486:a om 5 år ha samma status som en 286:a hari dag. Jag hade alltså tänkt ha en viss "framförhållning". MvH Bertil Engdalen

(Text 4613) Kjell Åkerblom <8222>
Ärende: PENTIUM
BE> KÅ> en som hade köpt 3-4
Pentium-bestyckade maskiner att an-
vändas som servrar. De hade varit
tvungna att "nedgradera" till 486-or
p g a att

Jovisst, framtidens programvaror har
man ju inte fått tag på ännu. Då är det
inte lätt att testa. :-) Men man kan ju
prova de program man har tillgång till
nu åtminstone. /Kjelle

Möte PCmjuk

(Text 3650) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Lpt1

Finns det någon som kan reda ut skill-
naden mellan LPT1 och LPT1: ? Jag
hade för mig att man ALLTID måste ha
med kolon för att ange att det är en
enhet man adresserar och inte en fil.
Men så har jag i diverse sammanhang
fått veta att det inte skall vara något
kolon.

I LMSG skall det tex inte vara kolon i
parameterlistan när det gäller vart ut-
skrifters skall skickas.

Men jag har inte kläm på varför. Någon
som kan lägga ut texten?

(Text 3653) Paul Engström <4181>
Ärende: Lpt1

Om jag har förstått det hela rätt så
tillhör "kolonet" egentligen inte enhets-
namnet. "kolonet" är till för att DOS
skall kunna skilja enhetsnamn från
vanliga filnamn och biblioteksnamn.
Vid DOS-prompten är alltså "kolonet"
nödvändigt för att DOS skall förstå att
du menar en enhet. mem /c > LPT1:
skickas till skrivaren mem /c > LPT1
skickas till filen LPT1. (utan efternamn)
Programerare har tydligen olika upp-
fattning om hur enhetsnamn skall anges.
En del godkänner både LPT1 och
LPT1: andra vill ha det ena eller det
andra.

När tillräckligt många gör fel blir det
felaktiga rätt

Ett par exempel

Fel	Rätt
"Detan" är trasig	Detan
Det bilkar 8 "ackumulator"	meter per sekund, m/s
"Tyngden" är 10 kg	Massan, Tyngden är 98.1 N
Massan är 5 "kilo"	kilogram, kg

Du kan säkert komma på fler exempel
själv... MVH/Palle på Öland

(Text 3654) Anders Magnusson
<6778>

Ärende: Lpt1

Att ett kolon inte behövs efter enhets-
namn i vissa program men däremot vid
DOS-prompten stämmer ej. Det går
alldeles utmärkt att utelämnat kolonet
även i DOS. Eventuellt har detta änd-
rats sedan tidigare versioner. Självt
använder jag dock ofta kommandot COPY
filnamn LPT1 och liknande för att
snabbt göra utskrifter från DOS utan
att behöva blanda in PRINT-komman-
dot och dess minneshungliga buffertar,
och det har gått utmärkt både med och
utan kolon sedan DOS 3.3.

Jag vet inte när kolon behövs och när
det inte behövs. Hur det löses i olika
program beror naturligtvis på hur pro-
grammen är konstruerade. För DOS
vidkommande misstänker jag dock att
namnen COMx, LPTx, PRN, AUX
(m.fl?) är reserverade namn som anger
namn på kommunikationsenheter.
Dessa namn kan användas med eller
utan efterföljande kolon. För skivenhe-
ter, A, B, C o.s.v. krävs dock ett kolon
för att kunna skilja enhetsnamnet från
katalognamn och filnamn. Syntaxen för
ett fullständigt beskrivet filnamn är ju
(enhet:)(katalog1/(katalog2/(...)))/
filnamn.efternamn Vissa delar kan ute-
lämnas och om man bara skriver t.ex. A
så måste man på något sätt skilja detta
från när man menar skivenheten (driv-
enheten) A:. Därför används kolon.
Jag blev inte klokare på denna beskriv-
ning. Hoppas någon förstår. Anders

(Text 3663) Paul Engström <4181>
Ärende: Lpt1

Du har fan ta mej rätt. Och jag som
trodde att DOS behandlade enheterna
A:, B: LPT1:, COM1: på samma sätt.
Det har tydligen inte ändrats sen DOS
3.1 för jag sparkade igång en gammal
PC med 3.1 bara för att testa och det
behövdes inget kolon där heller. Jag
försökte även att döpa ett bibliotek till
LPT1 men det gick inte heller. Det är
tydligen precis som du sa att detta är
reserverade namn i DOS. MVH/Palle
på Öland

(Text 3655) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: ccMail

Vad kan man göra med det? Är det bara
ett brevsystem, eller kan man ha någon
gemensam databas där alla medlem-
mar kan lämna och hämta informa-
tion? måste man köra via nätverk eller
kan man ha en server med modem-
linjer? Vanliga hälsningar _ Göran S

(Text 3656) Mattias Ericson <6615>
Ärende: ccMail

Du kan göra "allt", det är ett mycket
kompetent system. Det är nästan för
mycket för att kunna berätta så här men
i grova drag så har du dels en nätverks-
baserad del där man har brevfunktion,
möten och liknande (i princip en lokal
BBS), du har även en gateway-
programvara som körs på en maskin
utrustad med modem. Du kan då ringa
in med cc:mail remote och lämna/hämta
meddelande (kan även vara en fil, på
jobbet gör vi så om man råkar sakna
någon drivrutin när vi är ute på jobb).
Gatewayen innehåller en väldigt kraft-
full "scheduler", d.v.s tidsstyrning som
man kan få att göra väldigt mycket.
Som ett exempel kan man ta följande.
Du ansvarar för ett antal fileservers och
önskar varje morgon få en rapport om
ledigt diskutrymme samt eventuella
loggar. Det du då behöver göra är att
skapa en batfil som sammanställer in-
formationen i en textfil samt skickar den
filen till cc:mail. Du lägger upp i
gateway programvaran att batfilen skall

köras 05.00 varje dag, det ger att när du
kommer till jobbet så har du ett brev
från "systemet" som talar om hälsan.

(Text 3660) Kent Berggren <6019>
Ärende: ccMail

Vist är ett ett fungerade hack men inte
alltså braso e-mail MS och cc mail
är DJÄVAL HACK. De klarar inte av
åäö konvertering mot e-mail. "vi har
våregen åäö". Pytt hur fasiken skickar
du ett ccmail eller mmail till en unix
burk UTAN att bli ruinerad.

Att skicka mail till andra mailsystem
funkar inte bra. Ta Ms mail t.ex. Så fort
den ser att det är ett mail till dej så
laddar den ner det på din c: disk. Ursch
vad massa onödig trafik man får i nätet.
Och hur fan gör du om du är på resande
fot och vill hemta dina mail? Min syn-
punkt är att det är massa glassiga grejer
på framsidan men skit underskalet.
Förlåt mina hårda ord men jag gillar
intelsluta system. Skulle aldrig få jobb
på IBM eller Appel:-) Tacka vet jag e-
mail.

HP:s openmail eller vad det heter är
ganska kul men inte priset.

Om ni vill få en egen uppfattning utan att
låta er påverkas av mina elaka syn-
punkter, så rekommenderar jag SUNS:s
interopt rapport av test med mail. Från
93. Där fanns både ms och cc mail med.
/* SMOLRU */

(Text 3664) Stefan Gartz <2600>
Ärende: ccMail

Är det någon som vill beskriva skillna-
derna mellan Anders Franzens LMSG
och MS-Mail/ccMail i stora drag. Detta
för att kunna begripa lite bättre vad allt
går ut på i de kommersiella produk-
terna. Mvh / /Sgz

(Text 3665) Bo Kullmar <1789>

Ärende: ccMail

MS-Mail och CC-Mail är mailsystem
som körs lokalt på ett PC-nätverk inom
ett företag. Man kan ha kopplingar till
extern mail också i dessa system. LMSG
är ett lokalt PC-program för att köra
mot detta system, dvs MSG.

(Text 3680) Casimir Artmann <7296>

Ärende: ccMail

Man kan jämföra cc:mail remote med
LMSG. Båda används för att via mo-
dem hämta brev från en central mail-
server. Tråkigt nog så klarar inte cc:mail
remote BBS-funktionen, så LMSG vin-
ner på walk-over. Mvh Casi

(Text 3667) Bo Hultqvist <8169>

Ärende: Editera programfiler

När jag idag försökte editera en musik-
modul (någon hade kallat Mozarts 40:e
symfoni för Beethovens 5:a, vilket jag
försökte rätta till) med EDIT så krympte
den ihop från ca 40 till 3Kb. För en tid
sen försökte jag även editera bort några
koder ur en WP-fil med jobbet logo-
type, varvid samma sak hände, nästan
hela filen försvann! Det var tydligen
inte rätt instrument, så jag undrar om
det finns särskilda editorer för att göra
såna här ändringar eller om det måste
göras före någon sorts kompilering? Mvh
BosseH

(Text 3668) Mats Lillnor <8402>

Ärende: Editera programfiler

Ja, du måste använda en hex-editor för
att editera binärfiler. Edit funkar inte
eftersom så fort det finns ett CTRL-Z i
en fil så tror den att filen är slut efter-
som det är filslutstecknet i DOS-filer,
men binärfiler kan ha vilka tecken som
helst. Jag brukar använda PC-TOOLS
hexeditor (ver 6), den är bekvämast
tycker jag. Det är enda anledningen till
att jag har kvar det programmet, annars
finns det andra t.ex. i Norton Utilities
men den är knöligare att se exakt vilken
fil det är. Det finns säkert ett dussin
shareware-såna här i monitorn oxå. Nå
annan kan säkert ge tips om en bra.
Speciellt programfiler, .COM och .EXE
måste veta exakt var i filen den ska
hitta viss kod och data, vilket bestäms
vid kompileringen. Det är därför inte
bara att ändra utan du måste se till att
storleken blir rätt. Det brukar gå bra att
ersätta enskilda byte med andra tecken
i olika meddelanden, men inte att lägga
till mm. eftersom konstanter i filer har
ett visst bestämt reserverat utrymme
osv. /Mats

(Text 3669) Peter Nermander <8130>

Ärende: Editera programfiler

Om det är strängar eller enstaka bytes
man skall ändra brukar det väl fungera
rätt bra att bara ändra. En byte ändrar
ju i alla fall inte storlek bara för att man
ändrar värde.

Är det större tal så måste man ju veta
hur de är lagrade för att kunna ändra,
och vet man bara det är det ju inget
större problem.

Strängar lagras väl oftast som C-
strängar, d.v.s. NULL-terminerade, och
då är det ju bara att se till att den nya
strängen inte är för lång, och att den
avslutas med NULL.
PASCAL lagrar väl strängarna med
storleken som första byte??

Är man osäker så får man väl ta en
backup på programmet och testa:-) /
Nermander

(Text 3684) Jonas Hallerby <8379>

Ärende: edit

finns det någon möjlighet att ta in
STÖRRE filer i edit, jag bara läsa in
lika stora nu med 4 meg son jag kunde
med 640 k.

(Text 3690) Mikael Lindberg <8601>

Ärende: edit

Tyvänn inte. Om du ska editera STORA
filer, så rekommenderar jag Q-edit vilket
klarar filer upp till 32 Megabytes, oav-
sett hur mycket RAM du har i datorn...
/// Micke, Gästrikland, Hedesunda ///

(Text 3692) Peter Isoz <2164>

Ärende: edit

Använder Q-edit mycket och har funnit
den helt överlägsen andra, både vad
gäller funktioner och även stabilitet.
Men just denna funktion har jag saknat
och inte hittat. MVH/Peter I

(Text 3696) Jan-Olof Svensson <6057>

Ärende: edit
QEdit klarar normalt filer på omkring 400 kB. Om man vill editera större filer så delar man först upp dem i lämpliga "portionsbitar" med hjälp av programmet CHUNKER.EXE som finns med på samma diskett. Efter editering använder man på nytt CHUNKER till att lägga ihop bitarna till en jättefil igen. QEdit för OS/2 klarar däremot av att editera stora filer direkt. Exakt var gränsen går vet jag inte.
QEdit har numera också ett "stora-syskon", The SemWare Editor. TSE klarar utan vidare att editera filer på upp till 32 MB.

(Text 3766) Jonas Hallerby <8379>

Ärende: ihopsättning
Jag skulle vilja sätta ihop två exe filer (eller två com filer) så att när man startar den nya filen så startas första filen och när den filen egentligen skulle hoppat ut till dos så startar den andra filen. Jag har försökt med copy /b fil1.exe+fil2.exe /b fil3.exe men det resulterar i att bara fil ett startas när man sedan skriver "fil3.exe"

(Text 3769) Bo Kullmar <1789>

Ärende: ihopsättning
Det går inte att göra så. Du borde kunna starta filerna i en bat-fil och då borde det fungera som du avser. En EXE eller COM fil har en viss struktur och det är inte möjligt att skapa en användbart program genom att bara slå ihop två sådana filer. Det går inte i någon typ av Operativsystem.

(Text 3774) Jonas Hallerby <8379>

Ärende: ihopsättning
Ja, jag anade det. Men då undrar jag om man kan lägga in en text i filen och få dos att börja läsa efter texten

(Text 3776) Nils Hammar <4341>

Ärende: ihopsättning
Det är inte så enkelt! Möjligen kan du få till det om du fixar fram något program som bryter upp EXE-filerna i objektfiler och sedan tillåter ihop-länkning, men det enklaste är om du helt enkelt använder en BAT-fil. Varför skall du egentligen baka ihop det?

(Text 3814) Håkan Wallenthin <5231>

Ärende: Projektredivisning
Jag är på jakt efter ett program för att sköta projektredivisning och tidsredovisning. Framförallt är det tidsuppföljningen jag behöver. Hoppas att det finns någon som kan tipsa mig om lämpliga program, helst vill jag köra det under Windows. MVH Walle

(Text 3815) Anders Ekengren <8575>

Ärende: Projektredivisning
Har du testat med MS Powerpoint eller MS Excel? Var hälsad.. Anders Ekengren

(Text 3816) Johan Persson <2397>
Ärende: Projektredivisning
"Microsoft Project" (det heter väl så?) kanske kan vara något? /jp

(Text 3821) Miikka Suvanto <8378>

Ärende: Projektredivisning
JP> "Microsoft Project" (det heter väl så?) kanske kan vara något?
Och sen finns det ju CA Superproject. Från Computer Associates. MVH/Miikka "Mogwai" Suvanto

(Text 3826) Curt Gustavsson <3375>

Ärende: Internklockan
- I bland kör jag ett kommunikationsprogram där tid skall anges i UTC som alltså är en timme tidigare än den svenska normaltid som jag får med hjälp av ATOMUR. Jag behöver hjälp med att utforma en batfil som ställer om datorns internklocka precis en timme (startar sedan själva programmet) och ställer tillbaka tiden efter avslutad körning. - Något förslag på det här med tiden? Mvh/CG

(Text 3833) Sven Wickberg <1384>

Ärende: Internklockan
Jag vet inte hur man bär sig åt för att i en BAT-fil avläsa klockan och därmed veta att man kan ställa den en timme fram eller tillbaka. Men man kan ju ställa den för hand och i så fall kanske man kan köra med:

```
edit klock1.bat
time %1
call (din tillämpning)
call klock2
```

varvid klock2.bat ropar in atomur för att ställa tillbaka klockan. Det man då behöver göra är att skriva

klock1 9.30.00

(dvs bestämma den tid man vill ha. Det här kan antagligen göras fiffigare, men här är i alla fall en utgångspunkt.

(Text 3838) Curt Gustavsson <3375>

Ärende: Internklockan
SW> varvid klock2.bat ropar in atomur för att ställa tillbaka klockan.
- Jo, med hjälp av ATOMUR kan man få både UTC och EST. Men jag tänkte att det skulle gå utan att ringa upp ... Mvh/CG

(Text 3839) Peter Isoz <2164>

Ärende: Internklockan
Varför inte ett litet program i BASIC tex:

```
10      ',"GMT" Flyttar PC-klockan
        'en timme bakåt.
20 if timer<3600 then 50
30 Timer=Timer-3600
40 system
50
60 timer=timer + 23*3600
70 system
```

"System" gör att du hoppar tillbaka till DOS så se till att du sparar programmet innan du kör. Startas från DOS med GWBASIC GMT (med reservation för tankebuggar, programmet ej provat) MVH/Peter I

(Text 3841) Anders Magnusson <6778>

Ärende: Internklockan
En rå men enkel variant är ju att i BAT-filen:
1) Starta ATOMUR med option /M:U för att ställa tiden enligt UTC.
2) Köra kommunikationsprogrammet.
3) Starta ATOMUR på vanligt sätt för att ställa tiden till lokal tid.

Anders

(Text 3842) Anders Magnusson <6778>

Ärende: Internklockan
Naturligtvis kunde jag inte hålla fingrarna borta. I/upload finns filen addsecs.zip (innehåller .exe, .c, .mk) som lägger till ett önskat antal sekunder till aktuell tid. Fullständig hänsyn tas till dygnsckarvar, skottår m.m. eftersom C-rutinerna time() och localtime() svarar för detta. Programmet är quick 'n' dirty, d.v.s. ingen felhantering e.dyl. Anropa programmet enligt: ADDSECS 3600 för att lägga på 3600 sekunder, d.v.s. 1 tim, på aktuell tid. Och anropa det som ADDSECS -3600 för motsatsen. Lycka till Anders

(Text 3845) Curt Gustavsson <3375>

Ärende: Internklockan; ADDSECS
- Fungerar PERFEKT!!! Stort tack för hjälpen. Mvh/CG

(Text 4012) Sven Wickberg <1384>

Ärende: Efterlyses: tabellöversättare
I gamla dosprogram har det ofta varit så att tabeller ordnats genom tillägg av mellanslag. Det går bra så länge man kör Courier eller Elite. Men så skaffar man sig en laserskrivare och vill köra Times New Roman, som är ett proportionellt typsnitt, och då blir mellanslagen inte lika breda som bokstäverna, som också varierar i bredd. Och tabeller kollapsar mer eller mindre.
I moderna ordprogram är man tvungen att i stället tabba fram till tabell-kolumnerna, och det fungerar vanligen bra. Då blir tabellerna raka även om man skriver med Times.
Nu frågas: Är det någon som har kläm på ett översättningsprogram, som skulle kunna förvandla mellanslags tabellerna till tab-tabeller?

(Text 4013) Anders Wedebrand <5960>

Ärende: Efterlyses: tabellöversättare
Principen är enkel:
1) Leta upp ett troligt "tabellsteg", mao fler än 2 (?) mellanslag i följd.
2) Backa tillbaks förbi mellanslagen.
3) Radera allt fram till nästa tecken som är skiljt från mellanslag.
4) Sätt in ett tab-tecken.
5) Gör samma sak med nästa "tabellsteg".
Brasklapp: Ovanstående metod har vissa smärre brister men är ett försök att skapa en generell procedur. Exakt hur man beter sig i praktiken beror på vilken ordbehandlare du kör. Jag kan ladda upp en makro för WP5.1 DOS om du är intresserad. mvh Anders

(Text 4017) Peter Isoz <2164>

Ärende: Efterlyses: tabellöversättare
Att gå från asciitabeller med mellanslag till tab tabeller för proportionell stil brukar jag göra över EXCEL. Har man talvärden med decimalpunkt så börjar men med att tillfälligt ställa in Windows för punkt istf komma. Så kör man igång Excel Går in i öppna fil och markerar "text" och väljer där DOS-text skriver filnamnet på vanligt ställe och accepterar. Nu har man hela tabellen i en kolumn som man "markerar" Lämpligen väljer man en maskinskriftstilsort som Courier för att lättare se kolumnerna. Så pekar man på "data" och där "dela upp"; markerar med hakparenteser var tabbarna skall vara och accepterar varvid tabellen delas upp i lämpliga kolumner som man lätt kan välja bredd på och även trevliga stilar. Lätt som en plätt.... MVH/Peter I

(Text 4034) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: Efterlyses: tabellöversättare
En annan metod om du kör Word för Win 6.0:
Markera området, Redigera-Ersätt, Sök efter: "ä2;ä" (OBS! mellanslaget och att citattecken ej skall skrivas in), Ersätt med: "r". Kom ihåg att kryssa för att du vill använda mönstermatchning! Ännu en "bugg" i Word6: de maskinskriften föreslår att man ska använda komma istället för semikolon i ä2;ä. Funkar inte. Lycka till! Mvh //GuGu

(Text 4035) Gunnar Gunnarsson <6695>

Ärende: Efterlyses: tabellöversättare
Rättelse: ä och å är hakparenteser! //GuGu

(Text 4067) Khedron Wilk <8320>

Ärende: ScrollLock
Vad har ScrollLock-knappen för funktion? Jag har testat och testat, men inget händer?

(Text 4068) Henry Gessau <8167>

Ärende: ScrollLock
Varken DOS eller Windows använder denna knapp. Däremot tror jag att vissa applikationer använder den. -- Henry

(Text 4071) Lars Gjöring <6825>
Ärende: ScrollLock
Ur en Tech Ref från 1986 saxar jag:
ScrollLock:
When interpreted by appropriate application programs, this key indicates that the cursor-control keys will cause windowing over the text rather than moving the cursor. When the Scroll Lock key is pressed again, it reverses the action. The keyboard routine simply records the current shift state of the Scroll Lock Key. It is the responsibility of the application program to perform the function. En programmerare, som vet var i minnet, som ScrollLock-flaggan finns, kan alltså använda ScrollLock-tangenten som toggle till vad han vill.

(Text 4073) Nils Hammar <4341>
Ärende: ScrollLock
Vissa program och utilitets använder den. Dock måste de vara speciellt skrivna för det.

(Text 4074) Kjell Andersson <8225>
Ärende: ScrollLock
Det måste vara den funktionen som finns i bl.a. Excel. //Kjell

Möte BASIC

(Text 451) Mikael Gillberg <8361>
Ärende: VisualBasic-fråga
Jag vill inifrån mitt Visual Basic-program kunna läsa serienumret på disketten i drivan. Någon som vet hur man gör eller var det finns rutiner för detta?
Mvh Mikael

(Text 452) Stefan Gartz <2600>
Ärende: VisualBasic-fråga
Jag vet hur man gör i dos!

```
TYPE RegTypeX
  ax AS INTEGER
  bx AS INTEGER
  cx AS INTEGER
  dx AS INTEGER
  bp AS INTEGER
  si AS INTEGER
  di AS INTEGER
  flags AS INTEGER
  ds AS INTEGER
  es AS INTEGER
END TYPE
```

```
TYPE MediaBlock
  InfoLevel AS INTEGER
  SerialNum AS LONG
  VolumeLabel AS STRING * 11
  SystemType AS STRING * 8
END TYPE
```

```
FUNCTION GetDiskId() AS LONG
  DIM Info AS MediaBlock
  DIM Q AS STRING
```

' Get current drive information; set up input and do system call in
'CALL InterruptX(33, inregs, outregs)
'INTERRUPT(&H21, regs, regs)

' Convert drive information to readable form
' Drive\$ = CHR\$(inregs.ax AND &HFF)
' + 65) + ":" inregs.ax = &H440D 'IOCTL
' funktionen: Generic I/O Control Block
' inregs.bx = 0 outregs.ax AND &HFF
' current drive nr 0=default 1=a-2=b

```
'inregs.cx = &H866 läs av serienummer på drive
Q = STRING$(LEN(Info) + 2, "x")
inregs.ds = SSEG(Q)
inregs.dx = SADD(Q)
CALL InterruptX(33, inregs, outregs)
IF outregs.flags AND &H1 THEN
  'I'd not found GetDiskId = 0
ELSE
  'Id found
  'Info.InfoLevel AS INTEGER
  'Info.SerialNum AS LONG
  'Info.VolumeLabel AS STRING * 11
  'Info.SystemType AS STRING * 8
  GetDiskId = CVL(MID$(Q, 3, 4))
END IF
END FUNCTION
*****
Mvh / /Sgz
```

(Text 453) Mikael Gillberg <8361>
Ärende: VisualBasic-fråga
Tack! Jag skall se om jag kan använda detta. Mvh Mikael

(Text 455) Kent Berggren <6019>
Ärende: basic2/pc
Jag har tydligen lånat ut min manual och nu behöver jag lite info. Rätta mig om jag har fel Ett program kan aldrig vara större än 65000 rader? Dataaren kan aldrig vara större än 64kbytes? Men hur stor kan en isamfile vara? Vidare skulle jag vilja gör hopp ut i dos och sedan komma tillbaka till basic2/pc. Hur var det, kunde man det? En fråga till. Det finns till DS90 en BASIC. Basic=>C. Jag har sett att det finns ett liknade program att köpa. Men ojså dyrt. Ca 600dollar. Finns det inget fritt eller SW program. ??

(Text 456) Mikael Gillberg <8361>
Ärende: basic2/pc
EXEC "C:\COMMAND.COM" bör väl funka? Mvh Mikael

(Text 457) Anders Magnusson <6778>
Ärende: basic2/pc
I basicii/pc lagras BASIC-programmet och dess variabelareor i ett minnessegment (64kB). Program och data skulle alltså teoretiskt kunna vara 64kB tillsammans. Nu går dock en del minne åt till systemareor, stack m.m så den praktiska maxgränsen ligger någonstans kring 55-60kB. Hur stort ett program kan vara beror alltså helt på hur mycket data som du använder, d.v.s. hur stor variabelarean är. Funktionen SYS(4) tolkat som ett positivt 16-bits heltal returnerar aktuellt ledigt minnesutrymme. Starta basicii/pc och skriv ";SYS(4)+65536." så får du fram maxstorleken på program+dataarea. Jag tror inte det finns någon praktisk gräns på detta. Har dock inte arbetat med isam-filer så jag har ingen aning. DOCK finns en begränsning i BASICII/PC (kanske även i BASICII för ABC): Exakt positionering i en random-fil kan ej göras längre fram än 16MB. Detta beror på att POSIT() tar ett single-flyttal som argument och ett single-flyttal har endast 24 bitars noggrannhet. Försöker man positionera sig längre bort (med t.ex. 25 bitar) så sätts sista biten till 0, d.v.s. mellan 16-32MB kan man endast positionera sig till jämna

positioner i filen. Mellan 32-64MB kan man endast positionera sig till jämna multipler av 4 o.s.v. Jag misstänker att detta även gäller för ISAM-filer. Som kommando kan du skriva ! så kommer du till DOS. Med exit kommer du tillbaka. Skriver du ett DOS-kommando direkt efter utropstecknet så utförs detta kommando utan att du hamnar vid DOS-prompten, t.ex. Som funktion i ett BASIC-program skriver du istället "EXEC cmd\$" där cmd\$ är en strängvariabel som innehåller önskat DOS-kommando. För att stanna i DOS tror jag man skriver "EXEC 'COMMAND.COM'" eller möjligen så skall cmd\$ vara en tom sträng. Anders

(Text 458) Bengt Sandgren <2776>
Ärende: basic2/pc
Tänk att det alltså skall finnas något att lära! Hopp till DOS har jag utfört som EXEC "", men det Du föreslår är ju klart enklare. .b.

Möte MS-DOS

(Text 2058) Per Juborg <8540>
Ärende: Val i BAT-ar
Finns det något sätt att göra ett val i en BAT i DOS5 utan att man måste skaffa något extra-program? Per

(Text 2060) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Val i BAT-ar
I DOS 6 finns med ett externt kommando som heter CHOICE (c:\dos\choice.com), med den kan man göra det du frågar efter och finns på alla datorer med DOS 6. /Mats

(Text 2061) Carl Magnus Åberg <8574>
Ärende: Val i BAT-ar
Ja, det finns ett choice-kommando med errorlevelretur mvh et 73 de C M

(Text 2125) Anders Ahlqvist <8339>
Ärende: Batch-filer
Finns det någon medlem som har tips på litteratur om batch-filer (tips, exempel o.s.v)? Jag har tittat på de filer som finns i program-banken, men jag tycker inte att de ger så mycket. Det kanske rentav finns någon kunnig medlem som har lust att tota ihop några exempel med kommentarer?

(Text 2127) Claes Tullbrink <6083>
Ärende: Batch-filer
Har du verkligen tittat på tsbat26.zip? (Jag har det inte, men däremot en senare version, som jag nu skickat in, se meddelande i upload). CU!

(Text 2128) Conny Westh <7433>
Ärende: Batch-filer
Jag har ett antal bat-filer som jag använder:
PUR.BAT
Rensar bort olika typer av gamla filer typ *.bak, *.ntx, *.s* m.m.
ED.BAT
Anropar min favoriteditor QEdit och placerar alla filer i bat-katalogen med

extensionen *.bat.
REM PUR.BAT for %*f in (*.bak
..ntx) do del %*f
REMED.BAT c:/qedit/qc/bat/%1.bat

(Text 2129) Bertil Engdalen <8634>
Ärende: Batch-filer
Am. litteratur i stort omfång. Ex.vis ABACUS "Batch File Powertools" ISBN 1-55755-102-2. (Se BYTE eller PC-Magazine). Mvh BERTIL ENGDALLEN

(Text 2130) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Batch-filer
Jaha tsbat42 var VERKLIGEN en trollerilåda! Hade ingen aning om att man kunde göra så mycket med de annars ganska trubbiga bat-filerna! Men en sak förklarades inte: i ganska många fall substitueras ram-diskens med r: Men hur gör man det? Vad har ram-diskens för namn? (Möjligen är frågan otroligt dum och avslöjar i bottenlösa okunnighet, men eftersom den senare är till städes ställer jag frågan ändå...)

(Text 2131) Nils Hansson <519>
Ärende: RAM-drive
Första lediga namn när ramdrive.sys startas. Dvs har du en HD partition som kallas C: blir ramdrivens "namn" D: Två partitioner/diskar blir namnet E: osv.

(Text 2133) Sven Wickberg <1384>
Ärende: RAM-drive
Hur ändrar man då ramdriven från D: till R: (Detta förutsätter tydligen i en del av de batchar som fanns i filen.)

(Text 2134) Johan Persson <2397>
Ärende: RAM-drive
Med kommandot "subst r: d:" (där '/' är en back-slash) (tagessedan bortmed "subst r: /d"). /jp

(Text 2136) Claes Tullbrink <6083>
Ärende: RAM-drive
Betänk alternativet att ändra från R: till D: i bat-filen! (och man behöver ju inte ens HA en ramdisk för att köra batcharna, om man vill bevara internminnet för annat än RAM-disk kan man ju ändra till C:) CU!

(Text 2142) Anders Magnusson <6778>
Ärende: RAM-drive
En bra idé MEN.... Ändra då helst så att R: motsvarar en tom katalog på C: (med t.ex. kommandot SUBST R: C:/TEMPKAT) och inte t.ex. roten där det finns filer och kataloger sedan förut. Vaföddå? Om ett program är gjort för att arbeta mot en RAM-disk så är det mycket möjligt att programmeraren gjort vissa antaganden, som t.ex. att alla filer på R: (d.v.s. C:/ eller C:/TEMPKAT om SUBST använts) kan raderas när programmet exekverat klart. Det är då inte speciellt klokt om man SUBSTat R: till att motsvara rot-katalogen på C: Anders

(Text 2143) Claes Tullbrink <6083>
Ärende: RAM-drive
Klokt råd! MEN eftersom det här gäller
batfiler bör man i vilket fall som helst
titta igenom dem så att man förstår vad
som sker. En programmerare som för-
utsätter att en RAM-disk kan sopas ren
utan vidare borde inte bli långlivad!!!
Har någon sett något sådant prog?
CU!

(Text 2146) Anders Magnusson
<6778>

Ärende: RAM-drive
Jag missade att det handlade om BAT-
filer. Då kan man naturligtvis kolla
upp detta, eller varför inte gå in i BAT-
filerna och ändra till önskad enhets-
beteckning istället för att SUBSTA.
Härnågon sett något sådant prog? Jag
har inte sett någon sådan ännu, men...
Ett program som förutsätter att en RAM-
disk finns verkar inte vara av senaste
årsmodellen om jag uttrycker mig på
det sättet. Och gamla program väntar
jag mig vad som helst av i form av
lustiga och ostandardiserade beteenden,
nyckeldisketter m.m. Jag skulle
nog inte chansa i alla fall. Programmera-
ren kanske inte blev mer långlivad än
filerna på min hårddisk sedan de rade-
rats av den kortlivade programmerar-
ens långlivade program. :-) Anders

(Text 2253) Peter Nermander <8130>
Ärende: Illegal disk change????
Upptäckte nåt lustigt häromdan. Vet
inte hur länge det varit så, men förut var
det i alla fall inte så.
Scenario:

1. Jag sätter i en diskett i A-driven.
2. Skriver DIR A:
3. Tar ur disketten och sätter i en ny.
4. Skriver DIR A:
5. Får ett felmeddelande i stil med
ärende.....

Till på köpet verkar den trasha disken
på nåt vis om man väljer "fel" alterna-
tiv (man får upp hela raddan med Retry,
Ignore, Fail och Abort). Det som hän-
der då är att inga filer syns, men man
har sisådär väldigt många lost
clusters.....som f.ö. stämmer väldigt bra
överens med hur mycket filer som borde
funnits på disketten. Vad är det som
händer???/Nermander

(Text 2254) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Illegal disk change????

Du väntar antagligen inte tills att hela
disketten är läst (tänk på "p", eller
"DIRCMD=ogn" t.ex.), innan du by-
ter diskett. Det finns en och annan som
har fått "kvaddade" disketter när dom
har sysslat med att spara data till dis-
kett, inte sällan i Windows. Se till att
"fastställa diskett/bibliotek", "läsa in
directory", etc. så att respektive pro-
gram "vet vilken diskett som f.n. an-
vänds". Adios!

(Text 2255) Peter Nermander <8130>
Ärende: Illegal disk change????

Nog borde hela disketten blivit läst när
prompten kommer tillbaka??
Jag gör ju bara två dir med mellanlig-
gande diskettbyte (satt och letade efter

en diskett med tillräckligt ledigt på,
och lyckades tack vare detta sabba tre
disketter.....)/Nermander

(Text 2300) Håkan Johansson <8548>
Ärende: Radera sentry

Jagsitter med en på tok för storsentry-
katalog. Jag vill gärna radera eländet,
men det går inte. Jag vet att ämnet
avhandlats tidigare, men jag hittar inte
inlägget. Hjälp!/Håkan Johansson

(Text 2301) Anders Ahlqvist <8339>
Ärende: Radera sentry

Om du har ställt skyddet för borttagna
filer till "filvakt" så hamnar de rade-
rade filerna i Sentry-biblioteket när du
raderar. Där ligger de så lång tid som
du har ställt in (normvärdet är 7 dagar).
Det enklaste sättet att få systemet att
radera filerna i Sentry-biblioteket är att
ställa fram systemklockans datum ett
år, starta om datorn och kolla: Sentry-
biblioteket är tomt! Sen kan man ställa
tillbaka rätt datum! MVH Anders

(Text 2302) Lennart Andersson
<5938>

Ärende: Radera sentry
Undelete/purge Hälsningar Lennart

(Text 2303) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Radera sentry

Ännu häftigare är att deaktivera sentry
i Autoexec samt köra "deltree sentry"
Behövs om man är tänker partitionera
om hårdisken med FIPS (som gör det
utan att förstöra datan på disken) och
har ett CENTRY-bibliotek i slutet på
disken. Mvh/J-R

Möte Pascal

(Text 685) Paul Engström <4181>
Ärende: KopieraFil

Hur kopierar man filer från ett program
skrivet i BP 7.0? Jag kan inte hitta
någon färdig procedur eller funktion
för detta ändamål. Är man tvungen att
läsa filen och sedan skriva ut en ny fil.
Jag vet att man kan köra med exec(copy)
eller hur man nu skriver men det vill
jag helst slipa. Kanske har någon gjort
en procedur och är villig att skänka
bort källkoden ?? Tack på förhand...
MVH/Palle på Öland

(Text 686) Lars Gjörling <6825>
Ärende: KopieraFil

Jag har inte BP 7.0 men jag tror något
i den här stilen skulle fungera:
procedure KopieraFil(Filnamn1, Fil-
namn2: string);
var

```
f1, f2: file;  
N1, N2: word;  
buffert: array(1..2048) of char;  
begin  
  Assign(f1, Filnamn1);  
  Assign(f2, Filnamn2);  
  Reset(f1, 1);  
  Rewrite(f2, 1);  
  repeat  
    Blockread(f1, buffert,  
      SizeOf(buffert), N1);
```

```
Blockwrite(f2, buffert, N1,  
N2);  
until (N1 = 0) or (N1 <> N2);  
close(f1);  
close(f2);  
end;
```

(Text 687) Paul Engström <4181>
Ärende: KopieraFil

Tack för hjälpen. Det funkade bra. Hade
inte kläm på BlockRead och
BlockWrite. Jag läste och skrev filen
tecken för tecken och det blev väldigt
långsamt. MVH/Palle på Öland

(Text 710) Leif Porsklev <8501>
Ärende: Tömma tangentbordsbuffert

Hur tömmer man tgb-bufferten på ett
enkelt sätt (d v s städar bort oönskade
tangentryckningar)?

(Text 711) Bengt Öhman <8717>
Ärende: Tömma tangentbordsbuffert

Det finns många sätt, men det enklaste
i Pascal (Turbo) är:

```
while KeyPressed do ch:=ReadKey;
```

Obs: 'uses crt' måste finnas i början av
programmet. /Bengan <d92bo@efd.lth.se>

(Text 712) Mikael Lindroos <7410>
Ärende: Tömma tangentbordsbuffert

Det finns kanske nåt "fancygare" sätt,
men för mig har loopen While
KeyPressed do ch:=ReadKey; fungerat
bra hittills.

(Text 713) Leif Porsklev <8501>
Ärende: Tömma tangentbordsbuffert

Ja, naturligtvis. Ibland är saker och
ting så enkla att man inte tänker på
dem! Tack.

(Text 721) Björn Wänman <3298>
Ärende: Floating point overflow

Jag skall läsa in ett värde (real), men
hur gör man för att värdet inte skall
överskrida gränserna. Jag vill utnyttja
read satsen. Har fixat så att bokstäver
och andra konstiga tecken inte gillas,
dock om du skriver >10 (tror det var
tio, det var iaf. för lite) siffror så "kaj-
kar" programmet. Tacksam för alla
tips, gärna en kod-snutt (en unit kan-
ske...) Björn & Fredrik i Robertsfors

(Text 722) Paul Engström <4181>
Ärende: Floating point overflow

Prova det här lilla programmet så kla-
rar du nog av problemet.

```
program Test (Input, Output);  
var Re: real;  
begin  
  a$:=I-ä  
  repeat Read(Re) until IOresult = 0;  
  writeln(Re);  
  a$:=ä  
end.
```

Det är den enda felhantering du behö-
ver göra. Det tar hand om overflow och
bokstäver dvs rubbet. Sedan kan du
givetvis förfina det hela genom att ge
felmeddelanden på skärmen osv. MVH/
Palle på Öland

Möte Datakommunikation

(Text 3804) Anders Renheim <8051>
Ärende: Compuserve-sänker priset!

För de som är intresserade av att an-
sluta sig till Compuserve men har av-
stått för att det har varit för dyrt kan det
vara kul att veta att från 6/2 sänker
Compuserve priset för "extended
services" med 40%! Saxat ur Compuserve:

```
*****/  
Please note that extended services, in  
other words forum access, will drop by  
40% from February 6. The new rates  
will be:  
2400 bps and less:  
$4.80 per hour (old rate: $8)  
9600 bps and 14.4 bps  
$9.60 per hour (old rate: $16)  
*****/
```

På Sverigenumret 08-140500 kan man
koppla upp sig med max 9600bps. /
RHM Compuserve 100327,71

(Text 3824) Morgan Lantz <4359>
Ärende: Compuserve

Finns det möjlighet att få tillgång till
compuserve via abc-klubben eller finns
det möjlighet att få tillgång till
compuserve någon annan stans i Sve-
rige. Finns det någon compuserve-nod i
Sverige. Vad kostar det i så fall? För
när man köper program, så kan man
ofta nå programtillverkarna via compuserve.
Mvh Morgan Lantz.

(Text 3825) Bo Kullmar <1789>
Ärende: Compuserve

Nej, det går inte att få tillgång till
Compuserve via ABC-Klubben. Du
måste ringa ett 08 nummer. Du kan
däremot i MSG skicka brev till
Compuserve-användare. Se artiklen i
ABC-Bladet med en gul postlåda på
framsidan.

(Text 4071) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Modemljud

Vad är det egentligen som händer när
modemet piper och väser och sänder en
massa ljud före linjetagning? Förr i
världen, när jag kördesplitspeed, trodde
jag att datorn började med att kolla
högre hastigheter, och att den bytte ton
inför varje ändrad hastighet som den
prövade. Till slut kom den ned till lilla
split, och då sa det bing, ljudet för-
svann och man fick bärvåg. Då var det
någon som påstod att allt det där bara
var en pausfågel som är till för att
användaren skall höra att det händer
något.

Jag börjar nästan tro det. I dag har jag
modem av den snabbaste typen som
finns (fanns?) och kan ta emot i 57600
om det finns utrymme. Ändå håller
modemet långa serenader innan jag
kommer in, och ofta --- som de senaste
dagarna --- drarden riktigt långa verser
med alla möjliga toner och läten innan
den till slut ger upp på en hög pipande
ton som sedan inte blir något mer förrän
vid timeout då man får veta att det inte

vart nåt.

Det kunde vara kul att höra vad allt det där skall beyda. Och hur det kommer sig att modemmet ibland går helt bet på uppkopplingen; när samma modem en stund senare ganska snabbt kopplar upp.

(Text 4072) Paul Pries <5322>

Ärende: Modemljud

De långa "väs, tjut och pip" är när modemen förhandlar med varandra om hastighet, kompression och felkorrigering. Det händer ibland att de kommer ur synk med varandra och måste förhandla om ett par gånger. Ofta händer detta när någon annan varit inloggad som har ett lite udda (nyckfullt?) modem. Hurlång den inledande handskakningen blir, är också beroende på linje kvaliteten (och vädret!)...

(Text 4073) Dick Gauffin <8046>

Ärende: Modemljud

Oxo en konstig sak, är när man ringer upp en bas, och sedan får "Busy" trots att man en liten stund senare får veta att den inte var det. var beror sånt på..? Mvh Dick, Färgglad.)

(Text 4076) Anders Ekengren <8575>

Ärende: Modemljud

När en användare precis har loggat ut och bbs programmvaren håller på att spara mm. under den tiden så tutar modemmet upptaget. Efter en stund när detta är färdigt så är det fritt fram att ringa igen. MVH Anders Ekengren

(Text 4089) Nils Hammar <4341>

Ärende: Modemljud

Det beror på att televäxlarna ibland har den egenheten att de skickar ut två tonstötter kort efter varandra som uppfattas som upptaget-ton av modemmet. Är den någon som vet om det finns modem som kräver minst tre tonstötter för att detektera upptaget, eller går alla modem på två? Något att sparka modemfabrikanterna på smalbenet om.

(Text 4196) Sven Wickberg <1384>

Ärende: Modemhastighet

Jag har två modem som klarar hastigheter upp till 57600, och jag har regelmässigt ställt in min program för den hastigheten.

Men det är ju bara maximala hastigheten mellan dator och modem; ute på linjen är hastigheten väl "normalt" högst 14400, men kan virtuellt bli högre p.g.a kompression, något som jag dock inte får något riktigt grepp om.

Det enda tillfälle då man ser vad hastigheten i verkligheten kan vara är när man hämtar filer med GSZ då det anges överföringshastigheter på 1500-1600, dvs något högre än 14400 (det är väl 10 bit per sänd byte?).

Det gäller nästan alltid zippade filer, och det går ju inte att komprimera dem så mycket mer (utom 1 april). När det gäller rena texter, som från msg, borde komprimeringen kunna bli betydligt kraftigare. Från ABC rasar det in texter, TP är litet sävligare som regel --- de är inte nöjda med modemen där och skall byta dem.

Hur fort kan det gå? Eller för att komma till saken: spelar det någon roll om man anger 57600 eller en lägre hastighet för mottagningen? Kanske vore det precis lika bra att ställa in 19200 eller 38400? Eller rent av bättre?

(Text 4197) Johan Persson <2397>

Ärende: Modemhastighet

Bra fråga, om du har en fil som kan komprimeras ordentligt (t.ex. en fil på såg 5MB med bara NUL (ascii 0x00) i sig) så borde du få en ganska häftig överförings-hastighet. /jp

(Text 4208) Dick Gauffin <8046>

Ärende: Modemhastighet

Ute på linjen är det bra högre med tanke på att det närmre ljus-hastigheten. Men det var kanske inte det syftade på eller..? DiG

(Text 4210) Peter Isoz <2164>

Ärende: Modemhastighet

Intressant fråga egentligen, vad är "ljushastigheten" i en koppartråd? Men det var kanske inte det syftade på eller..? :-) MVH/Peter I

(Text 4211) Dick Gauffin <8046>

Ärende: Modemhastighet

Nja, inte riktigt, men hastigheten är ganska hög, mer än några "14400" som nämndes..men det är väl en sk. besserwisser att tala om. Vad tror du att hastigheten kan ligga på, då? DiG

(Text 4219) Lars Gjöring <6825>

Ärende: Modemhastighet

Först vill jag kommentera "ljushastigheten" roll i sammanhanget. Elektronernas rörelsehastighet i en ledare är av storleksordningen några millimeter/h. Signalhastigheten är något annat. Om man trycker ned telegrafnyckeln i gammaldags telegraf, så utbreder sig ett elektromagnetiskt fält i ledaren. När detta fält når mottagaren, har signalen gått fram. Eftersom elektromagnetiska vågor har samma hastighet oberoende av frekvensen, och eftersom ljuset är en sådan vågrörelse, är det inte fel att tala om att signalerna i ledaren fortplanter sig med ljushastigheten (även om ljus inte fortplanter sig särskilt långt i koppar). Att blanda in detta i en diskussion om modemhastighet är i alla fall en tankekurva, som kommer sig av att ordet "hastighet" ofta används i sammanhang som strider mot det fysikaliska begreppet hastighet. Jag vill inte framstå som en "besserwisser" i ordets negativa betydelse, men vill påpeka att fysiken definierar hastighet som sträcka dividerat med tid, och som kan mätas i enheten m/s. Modem-"hastighet" mäts i bits/s och är alltså snarare en frekvens-storhet än en hastighet, liksom svängningar/s, var/s etc. Modem-"hastighet" och signalhastighet är helt inkommensurabla storheter och har inget med varandra att göra. Som jämförelse kan påpekas att en ton på t.ex. 10000 Hz har samma frekvens, när den når mottagaren, vare sig den gått direkt genom luften eller transporterats via telefontrådar.

(Text 4220) Torbjörn Einarsson <8369>

Ärende: Modemhastighet

Detta var intressant. Jag är en besserwisser nu än tidigare tack vare din redoGjörrelse men den besseste wissern i ämnet är nog du. :-) Om en signal breder ut sej ljushastigheten genom en kopparkabel så är ju den snabbare än om den hade brett ut sej genom en optisk fiber för där är den ju bara... eh ... runt 200.000 km/s (?) Jag trodde (intuitivt) att kopparn var sämre än glaslet. Och att glasfibern hade högre hastighet med tanke på att det är den som kommer att användas till de 'elektroniska motorvägarna'. MVH / Torbjörn Einarsson

(Text 4224) Peter Stahl <1943>

Ärende: Modemhastighet

Är inte ljushastigheten ca 200.000 km/s?

(Text 4226) Dick Gauffin <8046>

Ärende: Modemhastighet

Nej, den är betydligt högre... kommer inte ihåg det exakta talet men strax innan 300.000 Km/s.. DiG

(Text 4228) Dick Gauffin <8046>

Ärende: Modemhastighet

Tack för din utförliga info. Det där visste jag inte. Detta system är ju toppen! Jämförelsevis för alla som tror att det går långsamt på linjen alltså, så kan ni ju när ni ringer tänka efter hur länge det dröjer *INNAN* ni svar. Så, den tröghet som blir kommer av modem-dator. Modemet måste ju översätta signalerna och sen in i datorn också. Många glömmar detta eller vet inte. Mer upplysning behövs alltså. DiG

(Text 4229) Lars Gjöring <6825>

Ärende: Modemhastighet

Det är endast i VAKUUM som ljushastigheten är $2.997925 \cdot 10^8$ m/s!! I alla andra medier är den lägre. I ett medium, som inte alltför snabbt absorberar ljusenergien, t.ex. glas, vatten är ljusets hastighet = vakuumhastigheten / brytningsindex. I glas med $n = 1.5$ är alltså ljushastigheten $3 \cdot 10^8 / 1.5 = 2 \cdot 10^8$ m/s = 200 000 km/s (som du och Peter Stahl så riktigt har påpekat). I vatten är den $3 \cdot 10^8 / 1.33$ m/s = 225 000 km/s I koppar kommer elektromagnetiska vågor med ljusfrekvens att absorberas alltför snabbt för att det skall bli någon mening med att för-söka mäta deras hastighet. Utbredningshastigheten för ett elektromagnetiskt fält i koppar måste ju vara lägre än vakuumhastigheten, men vilket värde den i själva verket har, vet jag inte, men det har väl å andra sidan ingen större betydelse. När vi kommunicerar via modem med ABC-monitorn, så ekas ju varje tecken vi skriver tillbaka från monitorn till vår bildskärm (där-för måste vi ju slänga av lokalt eko för att inte få dubbeltecken). Vi upplever väl ändå att tecknet kommer "ögonblickligt" på skärmen när vi trycker på en tangent. Observera att det

kommer nästan lika ögonblickligt tillbaka om vi använder ett 300-modem, som om vi har ett 14400-modem. Det var det jag ville påpeka med mitt inlägg. (Om en BBS skulle placeras på månen, skulle vi dock få vänta ca 2 sekunder på tecknet, fortfarande oberoende av vilken "modemhastighet" vi har.)

(Text 4234) Torbjörn Einarsson <8369>

Ärende: Modemhastighet

Jo, det är väl klart att den har betydelse. Är inte hastigheten på dom allra snabbaste datorerna begränsade av "ljushastigheten" i kopparledningarna (eller vilket material de nu är gjorda av)? För att förtydliga vad vi tidigare har menat med "ljushastigheten" närvisat uttrycket inom citationstecken är utbrednings-hastigheten av en elektronisk puls genom en ledare. Har man glömt citationstecknena innebär bara detta att man vill bli läst som man menar och inte bokstavligt vad man skriver. Så jag antar att du inte bokstavligt tror att det är meningsfullt att skicka ljus genom en kopparkabel, ens av anledningen att mäta dess hastighet. Vidare utläggningar av den vetenskapliga delen tror jag platsar i mötet 'naturvetenskap'. Min fråga var från början: Hur stor är utbredningshastigheten i en ledare? Är den snabbare eller långsammare än utbredningshastigheten i en optisk fiber? Och vidare: Är optiska datorer snabbare för att impulserna går genom en glasledare istf en metall-ledare eller är det bara grindarnas switch-tider som är kortare? MVH/Torbjörn Einarsson

(Text 4237) Magnus Carlsson <8172>

Ärende: Modemhastighet

Ja, faktiskt så börjar exempelvis Digital's Alpha-chip närma sig vissa av fysikens gränser, dvs att ledningarnas längd i chipet börjar spela in. Det stora problemet är dock värmeutvecklingen - Cray's superdatorer är väl nästan undantagslöst kylade med flytande kväve (-190 grader C, eller?) för att kunna köra så höga klockfrekvens som möjligt. I 486:ans barndom var det väl några experimentlystna studenter som drog upp en 25 MHz till 125 MHz med samma teknik, dvs flytande kväve. Kul trick.

Hastigheten är densamma, men fibertekniken har den fördelen gentemot elektriska ledare att den inte alstrar värme på samma sätt. Detta faktum gör att en optisk dator kan göras mindre, och därmed snabbare p.g.a kortare "ledningar", utan att hela chipet smälter ihop av värmeutvecklingen. M.(C) Carlsson

(Text 4242) Lars Gjöring <6825>

Ärende: Modemhastighet

Nej jag vidhåller min åsikt att signalhastigheten i ledaren är av mycket liten betydelse och intresse. Om avsnäddmodemets skickar iväg 1 miljon bits med en sådan bit-frekvens ("modemhastighet") att det tar 5 minuter att sända dem (vi förklarar problemet och

bortser från checksummekontroller etc) så kommer dessa bits fram till mottagarmodemet i exakt samma takt som de sändes, eftersom varje bit har samma hastighet i ledaren. Det tar lika lång tid, 5 minuter, att ta emot dem, som det tog att sända dem. Detta kan inte ändras genom att ha ett kabelmaterial med högre signalhastighet. Enda sättet att minska denna tid är att använda högre bitfrekvens ("modemhastighet"). Däremot kommer det naturligtvis att bli en tidsförskjutning för varje bit mellan avsändning och mottagning. Om signalhastigheten är 200 000 km/s och avståndet 2000 km så kommer första biten fram 1/100 s efter avsändandet och den sista biten likaså. Om vi kan öka signalhastigheten till maximala 300 000 km/s, så har vi minskat denna tidsförskjutning till 1/150 s, vilket jag tyckervore färdigt att se som en teknisk vinst. Visst är det så, att det finns en övre gräns för Mips-Instrukt hos ett Data-Chips (Mips = "Million Instructions Per Second") beroende på att det trots allt tar en viss liten tid för att överföra data mellan processorns register och räkneenheter. Därför kan inte heller bit-frekvensen ökas hur mycket som helst. Men detta gäller INUTI VARDERA DATORN och jag har svårt att se hur signalhastigheten hos kommunikationskabeln skulle kunna påverka denna gräns. Lika litet som den låga ljudhastigheten i luft skulle kunna minska möjligheten att skapa ultraljudstoner med maximalt hög frekvens. Val av kabelmaterial måste väl baseras på helt andra saker:

- 1) Vilket är dyrast, glasfibrer eller koppartrådar?
- 2) Vilket korroderar och förstörs snabbast?
- 3) Vilket är känsligast för störningar beroende på yttre elektro-magnetiska fält?
- 4) Vilket har den största signal-dämpningen? För teletrafik har man ju (åtminstone tidigare) måst inrätta signalförstärkare på vissa avstånd från varandra för att signalerna skall gå fram med tillräcklig styrka.
- 5) I vilken slags kabel får vi den minsta värmeutvecklingen? (Värmeutveckling = energiförlust!)
- 6) I en optisk kabel med t ex 1000 glasfibrer för 1000 samtidiga överföringar, behöver inte fibrerna isoleras från varandra, eftersom ljus inte kan gå över från en fiber till en annan på grund av optikens lagar (brytningsgränsen). Koppartrådar måste isoleras från varandra.

(Text 4336) Anders M Olsson <1019>
Ärende: Modemhastighet

Det är lätt att tro att om man har modemhastigheten 14400 bps så ska man dela med 10 för att få antalet tecken per sekund, dvs 1440 cps. Så är det inte. När man sänder data mellan dator och modem stämmer det resonemanget för då är varje tecken tio bitar (åtta databitar + start och stopbit). Men från modem till modem sänds start- och stopbitarna inte över. Modemen

jobbar inte asynkront, utan synkront, med stora block av data. Och då är det slöseri att sända över en start och stopbit för varje tecken. Dessa kan ju ändå alltid återskapas av modemet i mottagaränden.

Man ska alltså istället dividera med 8, och då betyder det att VÄLDIGT teoretiskt är ett 14400 bps modem kapabelt att sända 1800 tecken per sekund okomprimerat. I praktiken går en del av den kapaciteten bort pga modemens handskakning, headers, checksummor mm som sänds över utan att tillhöra användarens data.

I praktiken kan man därför räkna med en hastighet på 1600-1700 cps okomprimerat.

(Text 4315) Leif Porsklev <8501>

Ärende: Class1 kommandouppsättning
Finns det en sammanställning av hur faxkommunikation via klass 1 eller klass 2 går till? (Jag tänkte få mina lilla Psion att sända fax).

(Text 4328) Stefan Lennerbrant <4364>

Ärende: Class1 kommandouppsättning
Jag har skickat upp "classes.zip" som beskriver Klass 1 och 2 för fax. /Stefan

Möte DivData

(Text 1381) Östen Einarsson <3514>
Ärende: BÖRSEN

Vilka olika tekniker finns för att hämta in börskurserna låt säga var 15 minut den tid på dagen som börsen är öppen? Och vad blir kostnaden för de olika sätten. Kurserna skall in på min PC utan några större åthävor. Det lär finnas flera olika sätt. mvh Östen

(Text 1382) Thomas Green <8509>
Ärende: BÖRSEN

Det borde kanske diskuteras i mötet Fritt, men ok:

Ett sätt är att skaffa ett text-tv-kort till datorn. SVT:s text-tv uppdaterar kurserna var 15:e minut. Nackdelen är att dessa uppgifter inte räcker om du är ute efter rådata till teknisk analys. Text-tv-kort kostar mellan 1500 och 3500 beroende på vem som säljer.

Sedan kan man ta in börsdata via satellit. Jag har för mig att Aktievisionen har någotsystem för det. Dock krävs en speciell mottagare och abonnemang. Jag har för mig att kostnaden initialt är ca 15.000 kr + moms. Fördelen är, om jag minns rätt, att du kan få mycket mer än bara börskurserna.

Aktievisionen har visst några olika tjänster som kan nås via telefon också. Vad de kostar vet jag inte, men det berättar de gärna om du frågar dem. Vill du ha deras tel-/faxnummer, kan jag säkert rota fram det någonstans. Om du ringer 0715-13148, 2400bps, 8 bitar, ingen paritet, 1 stopbit, kommer du till Aktievisionens tjänst för icke abonnenter, men det blir ganska dyrt om du tar hem hela börsen varje kvart. Sedan finns det en uppsjö av olika tjäns-

tersom t.ex. Reuter och SIX men dessa är ganska dyra, så jag antar att du inte är intresserad av dem.

Detta är de tjänster jag kommer på på rak arm. Hoppas att det är till någon hjälp. 73 de SMOREX

(Text 1383) Mattias Ericson <6615>
Ärende: BÖRSEN

Reuter kostar runt millen per år i abonnemangavgift. Vi har en kund som via TCP/IP får reuterinformation till handlarmaskinerna som är IBM av största sort med specialkort som ger ett "virtuellt" skrivbord på flera bildskärmar. Det medför att handlarna kan sitta och knappa i Excel på ena skärmen och kontinuerligt se ekonomins utveckling i det andra. Helfräck!

(Text 1384) Thomas Green <8509>
Ärende: BÖRSEN - Reuter

Visst är Reuter ballt. Smakar det så kostar det :-)

Priset är i högsta grad beroende av hur många man ansluter och hur många vilka nyhetssidor man vill ha. Jag har för mig att grundpriset är av storleksordningen 100.000 kr + moms per år. 73 de SMOREX

(Text 1388) Kent Berggren <6019>
Ärende: BÖRSEN - Reuter

En dum fråga, vad händer om jag tar ner allt i en lokal databas och sedan låter alla fritt titta i den? Det är väl så text-tv gör. Och vad händer när om jag oxo tar betalt? /* SMOLRU */

(Text 1389) Peter Isoz <2164>
Ärende: BÖRSEN - Återutsändning

Kännerigen frågan. Vi diskuterade just detta för ca 2 år sedan. Det är synd att vi inte har nån sökning bakåt. Det är nåt man önskar sig i nästa version av MSG.

(Hittade just en utskrift där <1255> Göran Sundqvist berättar om en leverantör av texttvkort för att ta hem Aktiekurser. Den är under MSG nr 340 och daterad 1990-11-08 (!).)

Konkensus var att det nog inte är tillåtet med återutsändning, utan att tala med både Börsen och SRT. Tar man sedan betalt, är man ute på ännu djupare vatten. MVH/Peter I

(Text 1390) Anders Johnson <4001>
Ärende: BÖRSEN - Återutsändning

Du menar säkert kontentan, inte consensus. Det senare är ett modeord som har börjat användas i politiken och affärlivet och som betyder enighet, samförstånd.

(Text 1396) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: TEXT-TV-kort

Tekniken har utvecklats sedan dess! Det är mycket vanligt att synskadade har TextTV-kort med talsyntes. TP44 tror jag har TextTV-service, vet inte om det rent av är online. Den jag köpte min Amigaburk har olika PC-kort, ring Charas Data tel 0381-131000! Vanliga halsningar _ Goran S

Text 1400) Carl Magnus Åberg <8574>

Ärende: TEXT-TV-kort
TP44 har text-tv-service men BARA för FSDB-medlemmar enligt avtalet med texttv. Vi har in o utrikesnyheter samt ibland regionala dito mvh et 73 de CM

(Text 1403) Peter Isoz <2164>
Ärende: TEXT-TV-kort

Förlåt en fråga från bergen vid Huskvarna men vad är FSDB? MVH/Peter I

(Text 1404) Carl Magnus Åberg <8574>

Ärende: TEXT-TV-kort

Jo FSDB står för Föreningen Sveriges Döv-Blinda Personer med grava syn- och hörselskador har tyvärr dessutom stort kommunikationshandikapp. Vi behöver ofta hjälp av tolk. Men med egen BBS, kallad Träffpunkt 444, TP anpassad för oss och med hemdatorer med punktskriftsdisplay eller förstöringsprogram, ev. oxå talsyntes, kan vi "snacka" nästan som "vanligt" folk o läsa tex nyheter. Skicka brev, ja nästan allt som andra kan med bbs-kommunikation. Vi kan få hjälp med anskaffning av datorn Om vi tex är berättigade till ordination av terxttelefon Glädjande är att många "vanliga" människor oxå är med i TP extra kul är att mer än ett tjugotal av abc-arna oxå är med. På så sätt kan vi bryta den isolering som alltid ofta följer med dessa handikapp och få en ännu större o trevligare kontaktyta o bekantskapskrets Vi har nu börjat bygga ett datanät över hela Sverige, kallat FRUKTTRÄDET. Vi skall oxå skapa eget bbs och off-line program anpassat för så många handikappgrupper som möjligt Känner tex en flicka som är helt förlamad från nacken o nedåt, skriver i basen med sug/tryck utrustning. Fantastiskt Vi har för utveckling fått pengar från allmänna arvsfonden Sorry-detta var lite, *, off-topic men tycker det är viktig info o passar på tillfället TP 08-398670 upp till 9.6. Hälsa gärna på, det är kostnadsfritt. *OCH* LMSG passar utmärkt att köra mot denna TCL dock ej qwktyvärr mvh et 73 de CM

(Text 1431) Johan Persson <2397>
Ärende: Språkligt om dataord

Är det rätt att göra översättningar av dataord egentligen? som exempel kan man ju ta översättningen från originalordet "swapfile" (eller "paging-file" ("pagefile" ?)) som ofta översätts med det svenska ordet "växlingsfil". Jag tycker att det iofs kan vara rätt att man gör smärre översättningar av svåra ord, men hur långt skall man gå? Som utvecklare (programmerare med erfarenhet av flera operativsystem, programmeringsspråk m.m.) tycker jag att det mestadels är irriterande att se så "pinsamma" översättningar, det känns inte riktigt rätt helt enkelt. Vad tycker ni andra om det här? /jp

(Text 1432) Bo Engborg <2369>
Ärende: Språkligt om dataord
Håller med tillfullo. När de översätter till svenska begriper man ibland inte vad som menas. Files=arkiv t.ex. library=bibliotek, directory=bibliotek. m.v.h./mitti bergslagen

(Text 1433) Morgan Lantz <4359>
Ärende: Språkligt om dataord
Jo jag tycker nog att man skall sträva efter att få så bra svenska som möjligt. Alltså skall man försöka översätta dataord, fast lätt är det inte alltid som du visar med dina exempel. Det blir kanske gärna engelska uttryck än då. Mvh Morgan Lantz.

(Text 1434) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Språkligt om dataord
I torsdags var jag hos digital på deras "Lansering" det pratades mycket om "Softvara" vilket jag tycker hört till den värsta sortens översättningar. Mjukvara eller programvara är ju trots allt etablerade svenska översättningar. Riktigt roligt blev det när han som presenterade CORSA

(Obs risk för felstavning :-)) här introducerades det amerikanska uttrycket "Middel-Ware" eller stavas det "MIDLE-WARE" ? nåja minst 2 gånger sa han "middel-VARA" dvs halva ordet översatt !-)

CORSA är en teknik för att få en standardiserad hantering av de (olika) databaser som man skaffat under tidens gång. Detta görs med moduluppbyggda programvara som även klarar av att kapsla in gamla (ostandardiserade) rutiner för att utåt få ett standardiserat gränssnitt samtidigt som man kan "baka ihop" data från flera olika databasmotorer upp till dig. T.ex. Ekonomisystemets databas ihop med försäljarnas fast den ena är byggd i RDB och den andra i MINER.

Det klistrer program som sköter detta kallas middleware. (som alltid så fungerar det felfritt på overheadbilderna (fast de kördes faktiskt i dator med projektionsskärm på overheadprojektor (där kom ett sådant ord till :-))

PS Digital säljer nu Alpha arbetsstation för 48kr (EJ alphaPC utan "riktig buss") - Snart har man råd att köpa en egen :-)) (HP lär vara ner strax över 40kr :-)) DS MVH/J:R

(Text 1435) Nils Hammar <4341>
Ärende: Språkligt om dataord
Det jag reflekterat över är att "Default value" översatts med "skönsvärde" i någon handbok. Det rätta översättningsmässigt skulle faktiskt snarare vara "Normalvärde" eller något i den stilen. Skönsvärde har inte ett dugg att göra med skönhet, och får en närmast att tänka på skönstaxering, och det är INTE roligt...

(Text 1437) Carl Kövamees <767>
Ärende: Språkligt om dataord
För översättning av software och hardware rekommenderar S.A.O.L de svenska orden programvara respektive maskinvara. Mindre bra är mjukvara

och hårdvara. "Softvara" är ju hemgjort! :-)

Jag försöker använda svenska datortermer där så är möjligt. Finns det inte något svenskt ord som är tillräckligt stringent eller vedertaget får det bli engelska (alt. amerikanska). Naturligtvis syndar jag titt som tätt... Finns inte svenska termer väl dokumenterade i "Dataordboken" Svensk standard SS 01 16 01! (?)

(Text 1443) Jan Smith <8054>
Ärende: Språkligt om dataord
Om den dataordboken inte är uppdaterad efter den version som jag hittade då jag arbetade på Södersjukhuset 1990-91 så passar den mera som humoristi läsning än som bra ordbok. Det var rejält många ord som snarare var komiska än bra översatta.

(Text 1445) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Språkligt om dataord
Jag har i många år använt "förval" eller "förvalt värde" för "default". "Standardvärde" är inte helt adekvat, "normalvärde" något bättre, men förval sägaregentligen allt.

(Text 1446) Bertil Engdalen <8634>
Ärende: Språkligt om dataord
Håller oxså med om att översättning bara vållar bekymmer. Påminner om när "vi" försökte skapa egen standard för logikkrets-symboler. Det var raka linjer därför att de var lättare att rita än "krokiga". Varför komplicera ämnet med två språk. Det engelska kommer man ändå inte undan och det är svårt nog ändå. Varför skulle det vara lättare med bitgrupp eller liten bitgrupp när det finns byte och nibble. (Hur översätter man ex.vis daisywheel eller flip-flop). MvH BERTIL ENGDALÉN

(Text 1450) Mikael Gillberg <8361>
Ärende: Språkligt om dataord
Vad säger man om 'Windows For Workgroups' ? Antingen översätter man väl allt eller inget. Windows kan ju inte översättas, det är ju ett produktnamn, men workgroups översätts i manualen till arbetsgrupper. Så antingen 'Windows För Arbetsgrupper' eller 'Windows For Workgroups'. Det senare anser jag vara bäst. / Mikael

(Text 1452) Claes Tullbrink <6083>
Ärende: Språkligt om dataord
Jag tycker att manska använda svenska ord "så mycket som möjligt". Fast manualer (!) på svenska är fruktansvärt svåra att förstå tycker jag, just för de oetablerade översättningsorden. Varje manual borde ha ett litet sv- >en språklexikon i en bilaga så att man kan slå upp vad de menar egentligen! Soft- och hard- och än värre mjuk- och hård- tycker jag fruktansvärt illa om som prefix. De bör alltid kunna ersättas med program- resp. maskin-, tycker jag (fast det finns tveksamma fall där det tar emot att benämna någon komponent "maskinvara"). CU!

(Text 1455) Kurt Malm <3065>
Ärende: Språkligt om dataord
Som "möjligt" ja, men om det kan tänkas bli problem med att översätta tillbaka till originalspråk då är man ute och cyklar.
Jämför med idrottstermerna
Fotboll := Offside
Hockey := "-"
"- := Icing

Mängder med ny idrott dyker upp och med den nya termen.
Att det Amerikanska Bus är så närbesläktat med vår Buss är ju mest bara rentur. Tänker något i stil med "Flertrådskanal", "Mångledar-anpassning". Låt fantasin flöda! Tänker främst på "Handtags-Nånting" (A20-XMS).

(Text 1456) Thomas Green <8509>
Ärende: Språkligt om dataord
Jag misstänker starkt att ordet (data-)buss/buss skall associera till en "vanlig" (omni-)buss, d.v.s. ett transportmedel för många data (bitar) samtidigt. En "helsvensk" motsvarighet till "databuss" torde vara något i stil med "informationsöverföringskanal" med bestämningen seriell eller parallell före. Jag tycker nog att låneordet "databuss" är mer behändigt än "parallell informationsöverföringskanal" :-)
73 de SMOREX

(Text 1471) Anders Johnson <4001>
Ärende: Språkligt om dataord
Det som gör att "Microsoft Word för Workgroups" låter hemskt tontigt är säkert kombinationen för/Workgroups, eftersom man uppfattar Work-groups som ett utländskt ord som lämpligen borde översättas, medan däremot Windows redan är ett även i Sverige väletablerat namn. Sålunda låter t.ex. "Word Perfect för Windows" inte alls lika illa som "Word för Workgroups".

(Text 1476) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Språkligt om dataord
Orden har sin egen logik och det är användarna som betämmer språket. Språkvårdarna måste hötta åt oss när vi gör dåliga konstruktioner, men i längden är de maktlösa om inte ordanvändarna vill lyssna på dem.
Ibland har de lyckats: så heter det inte computer utan dator hos oss. Men ofta misslyckas de: i de synnerligen språkpuritanska Tyskland heter det faktiskt "computer" med amerikanskt uttal t o m!
Man kan ju diskutera om det är bra eller dåligt med nationella ord. Kringkastning, som normannen säger för radio, ger mig helt felaktiga associationer, liksom också fjernsyn som de kör med istf TV. Tyskarnas Gefahrenwahrscheinlichkeit i stf risk är ju herostratisk ryktbart i språkkretsar.
Men vi använder de ord vi tycker vi behöver använda, och det kan ingen hindra i längden. Det är bra att vi diskuterar det på vägen, men några säkra och hållbara regler finns ju inte.
Det där med export och reimport av vindhå - window är ju ganska lustigt egentligen. Vi känner inte igen släk-

tingarna när de återkommer från utlandet!

(Text 1478) Thomas Green <8509>
Ärende: Språkligt om dataord
I tyskan används ofta "Der Rechner" (med reservation för genus) när man talar om själva datorn. 73 de SMOREX

(Text 1480) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Språkligt om dataord
Vilka de :-)) Dator kom väl från den svenska SF-boken "Sagan om den stora datamaskinen" (kommer ej ihåg direkt vad den hette) har för mig att jag läst någon sådan härledning. Boken är "lassgammal" (50, 60 tal ? :-)) MVH/J:R

(Text 1481) Bengt Öhman <8717>
Ärende: Språkligt om dataord
Nix, 'dator' kommer faktiskt från en namntävling som anordnades när svenskarna ville ha en egen benämning. Det var någon dansk som kom med förslaget 'dator', och det vann. Vet inte riktigt när det var, men det var någon gång på datorernas stenålder. /Bengan

(Text 1482) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: Språkligt om dator-ord
Ordet Dator lancerades av Börje Langefors på 60-talet. Han basade för programvaru-avdelningen hos DATA-SAAB, senare professor på KTH. På den tiden talade man om "Elektronhjärnor", "Matematikmaskiner" eller "Datamaskiner". Man ville ha ett mera lättuttalat ord och menade att ordet "dator" kunde vara en utveckling från ordet "motor". Andra försökte införa ordet "datamat", som sedan blev antaget i Danmark. I stället kallades personalrestaurangen på DATA-SAAB för "Datamaten"! :-)

Möte Macintosh

(Text 813) Gent Larsson <7997>
Ärende: Stuffit
Vad gör man om, mac:en (system 7.1) inte anser att stuffite.sea är ett program utan ett text-dokument. Jag kan alltså inte packa upp det självuppackande arkivet! Hämtade proget från monitorn med straight X-modem i Clariss-works. mvh. GENTLARSSON

(Text 814) Carl Kövamees <767>
Ärende: Stuffed
Kör programmet MacBinary på filen. Du skall använda switchen "Download", tror jag det var. Det gör Macintosh filen körbar, så att du kan packa upp filerna i arkivet. När du laddar ner filen skall detta göras automatisk om du har "MacBinary" alternativt påslaget (om det finns något) i ditt filöverföringsprogram. Jag vet inte om xmodem har detta.

(Text 820) Gent Larsson <7997>

Ärende: Stuffit

Det löste sig! Det fanns en inställning i komm-programmet som hette MacBinary! Nu funkar det till och med för andra att ta hem MAC-filer via min egen BBS. mvh. GENT LARSSON

(Text 831) Khedron Wilk <8320>

Ärende: Utskriftsproblem

Vi på UFS (Unga Forskare Stockholms-distriktet) äger en stycken Mac LC som vi kör System 6.07, 7.x anses av oss vara alltför betungande för den maskinen/cpu:n (68020?). Till LC:n har vi kopplat en NEC SilentWriter 62P via Appletalk. Vi har även en ytterliggare Appletalk-anslutning så att medlemmar med eventuella Mac:ar skall kunna nå skrivaren på ett smidigt sätt.

Problemet är att när man kommer med sin Powerbook med system 7.1 och skriva ut så får man meddelandet som lyder ungefär "Incorrect version of Utskrift Prep, must reset printer". Samma problem får sedan vid LC:n när någon har varit och skrivit från sin (tex) Powerbook. Detta gör att det blir evigt väntande fram och tillbaka. Frågan är; vet någon exakt vad det är som krånglar (vilken fil)? Går det att åtgärda utan att byta ut Systemet på LC:n?

(Text 834) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Utskriftsproblem

Detta problem kommer du förbi genom att lägga in skrivardrivrutinerna som kommer med System 7.1, det fungerar utmärkt. Har själv kört så ett par år. / Mattias

(Text 838) Khedron Wilk <8320>

Ärende: Att hämta program via en PC
Jag skulle vilja hämta Mac-program ifrån Monitorn och lägga in dem på en LC. Men, det enda modem jag bär sitter internt i en PC (286:a).

Vilka program behöver jag och vilka är de steg jag skall gå igenom?

(Text 842) Björn Dahlberg <4428>

Ärende: Att hämta program via en PC
Du hämtar filerna i vanlig ordning från monitorn och lagrar dem på hårddisken. Sedan kan du förfara i huvudsak på två sätt:

1. Med Macsee (finns i monitorn) kan du göra en överföring direkt till MAC-diskett. Sedan får man ibland i MAC:en göra en upppackning med ett program som heter 'Stuffit'
2. Kopiera filen i PC:n till en 3,5-tums PC-diskett. I MAC:en använder man sedan 'Apple Filkonvertering' som direkt läser PC-disketter i Macintoshen och överför filen till MAC-format.

Den senare metoden har för mig fungerat bäst vid överföring från PC till MAC. Hälsningar Björn

(Text 844) Lars Gjöring <6825>

Ärende: Att hämta program via en PC
I metod nr 2, den där när man låter Apple Filkonvertering utföra konverteringen från PC-diskett till Macformat

(OBS! INGEN TEXT-KONVERTERING!), är det väl så, att man sedan också måste köra pro-grammet MacBinary på den överförda filen?? Detta beror på att MSDOS inte begriper det där med att en macfil har en textdel och en resurs-del. MacBinary lägger på den nödvändiga headern. MacBinary finns på en av klubbens prenumerationsdisketter för Mac. Hur det är när man använder Macsee vet jag inte, för det har jag aldrig gjort! Gör Macsee filen direkt helt körbar?

(Text 846) Björn Dahlberg <4428>

Ärende: Att hämta program via en PC
Efter överföringen till MAC med 'Apple Filkonvertering' ser man på den ikon som bildas att filen är en PC-fil. Det är riktigt att man sedan måste köra MacBinary på binärfiler dvs program för att få dem i MAC-format och efter det måste de expanderas med 'Stuffit Expander' om det är filer med ändelsen '.sit'. Jag provade med ett spel nyss och det fungerade. Hälsningar Björn

Möte Nät

(Text 1425) Anders Johnson <4001>

Ärende: Övervakningsprogram?

På jobbet har vi ett novellnät (3.11, rent PC-nät med 286, 386 och 486, 100 användare, en server). När någon gång uppåt 30 användare är inloggade samtidigt händer det att det går mycket segt och att vissa stationer har svårt att komma igång. Jag misstänker att någon av de anslutna stationerna kan vara felkonfigurerad och ställer till problem för de andra. Finns det något övervakningsprogram som kan peka ut misstänkta inloggade stationer utan att man manuellt behöver gå in och titta på var och en?

(Text 1426) Kent Berggren <6019>

Ärende: Övervakningsprogram?

Ett vanligt fel i novellservers som jag har sett med min sniffer är att nätverkskortet i servern är för slött. Men ser att packeten kommer fram hela men ändå frågar servern om. Detta för att den inte hinner hantera alla packeten. Vanligt är då att det blir slött. Är det sedan någon som har ett 3c509 kort och en 3 eller 486 som kastar sig på servern. Ja då kan jag garantera att där har du problemet. Har du en 32 bitars buss byt då (om du inte har) till ett nätverkskort på 32 bitar. 3c579 är ett bra kort. 3c507 är oxo bättre än 3c509 OBS i servers. Detta för att 3c507 kortet hanterar flera användare bättre än 3c509 gör. Men 3c509 är det bästa singel kortet för pc. Om du anser att det är ett stort problem kan man hyra en sniffer av Lagercranz. Om du hyren sniffer AI så behöver du inte kunna mycket efter som den själv hittar felen. Men obs att den hittar massor av "fel" som egentligen inte är fel. / * 73 de SMOLRU *

(Text 1429) Urban Sundström <6782>

Ärende: Övervakningsprogram?

Vad man även kan kolla är "link integrity" ifall man använder Twisted Pairkabel. Vissa ethernet-kort kan vara ställsamma 10BaseT/link integrity on, och vissa som pre-10BaseT/link integrity off. Detta kan störa de andra moderna i nätet.

(Text 1475) Bo Michaelsson <913>

Ärende: Windows i nät

Hur fungerar det med Windows i nät? Det är väl så att Windows ligger lokalt på HD i varje maskin? Annars skulle det bli mycket långsamt, kan jag tro. Sedan kan troligen Windows hämta de program som ska köras från servern eller den lokala HD:n. Rätt? Detta innebär att DOS-maskiner måste hämta sina program från en speciell area på servern. Men det bör inte vara så krångligt. Fast ibland vill man köra maskinens DOS-maskin och ibland som en Windows-maskin beroende på uppgiften. Maskinen bör då kunna starta på olika sätt. I båda fallen vill man kunna hämta program från servern eller den lokala HD:n. Går det?

Jag vill slippa arbeta med menyer för egen del. Men användarna måste kunna erbjudas menyer. Går det?

(Text 1476) Bo Kullmar <1789>

Ärende: Windows i nät

Riksbanken kör alltid Windows som laddas från server och det fungerar bra. Ger därmed möjlighet åt administratörerna att pula med filer som win.ini på servern och ändra för folk. RB kör fn. Lan Server 1.3. Klart är att det tar lite längre tid att ladda Windows än om den ligger lokalt, men det är i regel inga stora problem.

(Text 1479) Magnus Carlsson <8172>

Ärende: Windows i nät

Långsamt behöver det absolut inte bli! Jag kör helt disklösa Windows-stationer mot en Pathworks-server (Microvax 3100/90), och de har fullt acceptabla prestanda. Jämfört med en snabbhårdisk är det naturligtvis lite långsammare, men äldre 286/386 med halvsloa HD's kan t.o.m bli snäppet snabbare när de kör program ifrån nätet. Helt rätt. Detta innebär ju dessutom en betydligt enklare administration av programmen, särskilt ifall det finns en speciell nätverksversion att tillgå, som för tex AmiPro, WordPerfect för Windows eller Windows självt.

Vilka specifika program rör det sig om? Är det DOS-program som absolut måste ha tillgång till EMS-, XMS- eller extended memory? M.(C)arlsson

(Text 1480) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Windows i nät

Hur funkar det rent praktiskt? Har man ett windows per användare på servern eller har man löst det så att man har ett windows för alla men med separat win.ini och liknande filer för varje användare? /Mattias

(Text 1483) Anders Wedebrand <5960>

Ärende: Windows i nät

Vid nätverksinstallation av Windows ligger det ett gemensamt Windows-bibliotek på servern, sedan måste alla ha ett eget Windows-bibliotek där WIN.INI, programhanterarens grupper, WIN.COM, mm ligger. Dessa bibliotek ligger normalt sett under megabyten i storlek. En fördel om man har egen disk i maskinen är att skapa en permanent swap-fi på denna, eftersom swap-pande över nätet tar en jäkla tid. mvh Ankan

(Text 1484) Bo Michaelsson <913>

Ärende: Windows i nät

Vi kör WP för DOS och WP för Windows men de har vad jag vet inga större krav på olika värden. Sedan kör vi i DOS olika Clipperprogram som i o f sig är stora men genom sin dynamiska minneshantering är minnessnåla. Det ställs inga större krav för de vanliga användarna men jag kan någon gång behöva använda andra startvärden på de maskiner jag disponerar.

(Text 1485) Magnus Carlsson <8172>

Ärende: Windows i nät

En ännu bättre, och lika billig, och TYSTARE, lösning är att skaffa mer minne. Med 8 Mb i burken kan man köra 2-3 större program samtidigt innan den tröttnar, med 12 eller 16 kan man dessutom LE under tiden... :) M.(C)arlsson

(Text 1486) Magnus Carlsson <8172>

Ärende: Windows i nät

Vad gäller WPDOS kan den vara lite känslig ifall real-minnet börjar krypa under 500 kb. Minnesbrist kan visa sig vid stora utskrifter eller ifall man använder mycket bilder och tabeller i dokumenten. Men med de möjligheter som dock finns i EMM386 brukar man kunna krama fram uppåt 540 kb även ifall nätverksrutinerna lägger beslag på över 100 kb.

Då är ju frågan: Använder Clipper EMS- eller XMS-minne? Med DOS5 måste man ju tyvärr välja ifall man vill ha EMS eller inte, vilket då kan leda till mindre ledigt utrymme under 640 kb. QEMM eller 386MAX däremot följer ju VCPI och kan fritt erbjuda både EMS och XMS till de program som behöver det. Angående DOS6's möjligheter till detta ställer jag mig fortfarande frågande... M.(C)arlsson

(Text 1487) Bo Michaelsson <913>

Ärende: Windows i nät

Vad gäller Clipper så är den efter vad jag med mitt begränsade förstånd fattat dynamisk i den meningen att den hämtar delar av programmet från disken vid behov. Det går bra på både en XT och en 486. Men det går fortare på 486. Men XT lär inte köra tunga jobb i nät hos oss.

XMS eller EMS? Jag har aldrig förstått skillnaden...

(Text 1490) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Windows i nät
Jag har inte hela teorin klart för mig i huvudet (kanske någon annanstans?), men nå'nting så är ligger det till:
XMS är den varianten som oftast är att föredra, denna medger nämligen direkt-adressering (på 286/386/486) av upp till 16 Mbyte med hjälp av s.k "handles". Denna minnestyp används tex av Windows och Smartdrv/Ram-drive.

EMS är en äldre standard som väl i princip uppfanns för att de gamla 8088:orna skulle kunna komma åt mer än 1 Mbyte (dock endast data, ej program). Detta sker med hjälp av en "pageframe", dvs ett minnesfönster på 64 kbyte där data skiftas in/ut vid behov. Detta fönster ligger någonstans mellan 640 och 1024 (EMM386 brukar lägga den på adress E000) vilket innebär att 64 kb av det övre minnet går förlorat när EMS används. Med version 4 av EMS kan även program exekveras i detta minne (väl?), men endast på 286 eller bättre. Vissa datorer har t.o.m direkt stöd i BIOS för EMS 4.0. M.(C)arlsson

(Text 1494) Bo Michaelsson <913>
Ärende: Windows i nät
Alltså har jag XMS-minne.

(Text 1496) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Windows i nät
Nja, så kan man inte direktsäga. XMS tillhandahålls av HIMEM.SYS. Sedan kan du även köra EMM386 och själv välja ifall den skall emulera EMS-minne (med hjälp av parametern RAM <kb>) eller enbart ge tillgång till det övre minnet (parameter NOEMS).

Exempel på program som ännu idag använder EMS-minne:

- Vissa nätverksrutiner kan laddas i EMS
 - 1-2-3 för DOS
 - GEM-baserade program
- M.(C)arlsson

(Text 1497) Bo Michaelsson <913>
Ärende: Windows i nät
Jo, men det är XMS så vitt jag förstår av din goda beskrivning.
Jag sände in mina CONFIG.SYS och AUTOEXEC.BAT före och efter körningen av MEMMAKER i MSDOS 6 enligt inlägg 1655 i mötet MSDOS. Titta gärna där!

(Text 1586) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Nätverksprestanda
Är intresserad av att vet vad olika nätverkskonfigurationer ger för prestanda med Nortons SI, intressant är dels läs/skriv hastigheten mot nätverkets disk samt vilken utrustning som ingår.
/Mattias

(Text 1588) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Nätverksprestanda
För det första tror jag inte att du skall ta Norton SI's nätverks-index som den allenarådande religionen. Ifall servern har ett stort cache-minne får du bara ett mått på hur snabbt data hämtas ur

cache:n. Du får heller inget bra mått på hur snabbt filer skapas/raderas/hittas. Men OK, här får du lite siffror på vårt nätverk (PathWorks 4.1, delvis LAN Manager 2.0):

Tabell från (Text 1588)

Server	Klient	Nätkort	Norton SI
MicroVAXII	486DX/33	E201	90 kb/s
MicroVAXII	386SX/16	DE201	70 kb/s
MicroVAX 3100/90	486DX/33	Etherlink III	310 kb/s
MicroVAX 3100/90	486DX/33	DE201	280 kb/s
MicroVAX 3100/90	386SX/16	DE201	160 kb/s
MicroVAX 3100/90	486DX2/50	Xircom	90 kb/s

Eftersom jag hade vissa tvivel gentemot Norton SI knåpade jag ihop ett eget program som ENBART mätte överföringshastigheten, dvs utan att räkna med den tid det tar för att skapa, öppna och allokera utrymme för test-filen. Resultat: >600 kb/s.

Det bästa sättet att mäta är ju dock naturligtvis att utföra "fältmässiga" jämförelser mellan olika konfigurationer, dvs köra de applikationer som nätet skall utnyttjas till. M.(C)arlsson

(Text 1590) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Nätverksprestanda
Visst är det kb/s du menar. Trodde siffrorna skulle vara högre än så, vi kör på ett Novell Lite med en 20MHz 386sx som server och NE2000 kort och då fick jag 72,4kb/s (hmm måste bero på cachen) och 29,4 vid läsning. /Mattias P.S Värt att notera är att servern är av typen Non-Dedicated, det torde försämrat prestandan avsevärt.

(Text 1591) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Nätverksprestanda
Ja visst, självklart, men jag brukar slarva med det där.... Observeras bör väl också att siffrorna är i princip lika för både läsning och skrivning -därför har jag enbart uppgivit ett (1) resultat. M.(C)arlsson

(Text 1592) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Nätverksprestanda
Jag borde med andra ord kunna vinna en del prestanda genom snabbare NätOS, fristående Server med Etherlink III. Man måste väl nästan kunna nata (anta skall det vara) att värdet på skrivning (29kb/s) är det som motsvarar verkligheten då skrivning inte sker via någon cache utan direkt mot disk.

(Text 1594) Kent Berggren <6019>
Ärende: Nätverksprestanda
Nej du skall inte ha 3c509 i servern ta 3c507 i stället så får du bättre prestanda mot servern. Men i arbetsstationerna skall du ha 3c509. Detta enligt 3com.
/* SMOLRU */

(Text 1595) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Nätverksprestanda
Vad är skillnaden mellan 3C509 (Antar att det är Etherlink III) och 3C507? Hur mycket skiljer i prestanda? De kort jag har i nätet nu är NE2000 (det är ett rätt litet nät med bara 3 arbetsplatser). /Mattias

(Text 1596) Anders Molsson <1019>
Ärende: Nätverksprestanda
3C507 är ett kort som har några år på nacken. Det kallas även Etherlink 16,

och lanserades av 3Com som ett högprestandakort. Alla tester visar dock att det är mycket långsammare än 3C509, dvs Etherlink III.

MÖJLIGEN kan det vara att föredra 3C507 i en server, eftersom kortet har 64 kb buffertminne. Alltså många gånger mer än 3C509. Om det kommer in mycket trafik samtidigt kan kanske 3C507 lättare hinna med eftersom det kan buffra upp paketen, även om kortet i sig jobbar långsammare.

Men det är klart att 3Com har kanske svårt att få 3C507 sålda nu när det finns 3C509 som nästan "sopar mattan" med alla andra nätverkskort.

En sak är ialla fall säkert: Man ska inte sätta 3C507 i DOS-arbetsplatser om man inte vill ha problem. Buffertminnet tar minst 16 kb av det höga DOS-minnet, och begränsar hur mycket man kan ladda upp med LOADHIGH.

(Text 1597) Kent Berggren <6019>
Ärende: Nätverksprestanda
Skillnaden mellan NE2000 och 3C509 är dokumenterade. Du kan kolla i vilken nätverksledning som helst. Varför 3C507 skulle vara bättre i servers (Novell) har jag lite svårt att förstå. Men enligt vad jag fått reda på skall 3C507 skall den klara av flera samtidiga användare bättre. Eftersom 3COM säger det själva så tror jag på det.
/* SMOLRU */

(Text 1598) Nils Hammar <4341>
Ärende: Nätverksprestanda
3C507 har väl egentligen bättre prestanda i form av större buffert än 3C509, vilket gör att om kortet är i en server, så slipper CPU:n vänta på kortets så länge, och kan ägna sig åt viktigare saker. I en arbetsplats så är kriteriet snarare att det är data från servern som har största volymen. Läsoperationerna brukar ju vara fler än skrivoperationerna i normalfallet.
Är det annars någon som har mätvärden för de olika korten som bl.a. 3C507, 3C509, NE2000 m.fl.?

En nackdel är att de kort som har minnesmappad I/O ställer till bekymmer i form av konflikter i höga minnet. Dessa konflikter är ju vanliga när man gör loadhigh. Således är NE2000 ett bra alternativ när man vill ha något som ger minsta möjliga problem, men utan absoluta toppprestanda. Sedan är det ju frågan om när man egentligen behöver toppprestanda i nätverket. En

användare som kör t.ex. Word, Excel eller något annat program märker knappast om det är ett 8-bitars WD8003-kort eller ett 3C509.

Att blanda olika kort i ett nätverk är egentligen bara ett bra sätt att ge problem åt nätverksadministratören.

(Text 1599) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Nätverksprestanda
Vi kör ett patientadministrationsprogram som bygger på någon äldre databashanterare (kanske bTrieve), i detta program som gör mycket sökningar i olika register (princip hela tiden) så märks det mycket tydligt när belastningen ökar. Tänkte därför upgradera från Novell Lite till Novell 3.11 och konfigurera om servern så att den blir en dedicerad server. Dessutom skall den få större HD samt 4 alternativt 6 MBRAM. Servern är en 386sx/20MHz så nog tycker jag processorkraften borde räcka till när den endast behöver sköta serversysslorna.

(Text 1600) Nils Hammar <4341>
Ärende: Nätverksprestanda
På jobbet har vi en IBM PS/2 55sx som novellserver, och det är inga direkta prestandaproblem. (Visst vill man alltid att det skall gå fortare, men farten är riktigt trevlig.) Skillnaden mot lokal disk är ganska liten, så ur den aspekten så är det ingen större idé att byta ut servern mot någon håftigare. Så er server torde vara fullt tillräcklig om den körs som dedicerad, eftersom den största prestandaförlusten sker i och med att servern körs som icke-dedicerad.

(Text 1601) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Nätverksprestanda
Har bestämt mig för att byta till större disk, installera 3.11 och ett 3com Etherlink III i servern och ett par extra megabyte RAM. För att ersätta den icke dedicerade delen av servern så installeras en PS/VP C41 som då får ta över servens överblivna HD och NE2000 kort.
Skall bara motivera investeringen för ledningen....

(Text 1602) Kent Berggren <6019>
Ärende: Nätverksprestanda
Byt till ett 3c579 kort i servern om du har 32 bitars buss. Enorm skillnad. 3c509 är optimerad för novell och tyvärr inte för NFS. /* SMOLRU */

(Text 1603) Anders Nyman <2956>
Ärende: Nätverksprestanda
Många MB gör mycket med farten. NetWare (3.11) tycker bra om många megabyte minne. Detta kan vara minst lika viktigt som megahertz och ha en hel del betydelse för vad nätverkskortet kan prestera ut mot användarna.
/Anders

(Text 1604) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Nätverksprestanda
Den maskin som du beskriver (386SX/20 MHz, 4-6 Mb RAM) anser jag vara lägsta nivån på en arbetsstation, inte på en server. Adios!

(Text 1605) Casimir Artmann <7296>
Ärende: Nätverksprestanda
Ett exempel på att det bör fungera är en tidigare arbetsplats där man kör en PS/2-80, 20Mhz som server. Visserligen trimmad med Adaptec 1640 SCSI-kort och diskar samt maximalt minne. Den betjänar i snitt 20 samtidiga, totalt ca 45 användare, Windows lokalt, applikationer och data på sever, tillsammans med stöd för MAC, OS/2 och NFS. Bara 4 Mbyte T/R adapter, (skall bytas till ethernet). Vad som slöar ned servern är rapporter i Superbase, > 10000 poster, samt backup via Arcserve. Mvh Casi

(Text 1668) Sven Wickberg <1384>
Ärende: ÅÄÖ på laser i Novell
I ett nyinstallerat Novell-nät kommer det inga åäö på STAR-skribaren. Inte så konstigt, för den användes tidigare tillsammans med CATNET som nog körde 7-bittars. Så jag kopplade in programmet FILTER och åäö kom fram. Sedan byttes STAR-skribaren mot en HP4L. Inga åäö där heller (inte ens tomrum, tecknen bara hoppades över.) In med FILTER. Inga åäö, utan måsvingar i stället!
Detta var i DOS. I Windows är de svenska tecknen som de skall. Hur får jag dit dem i DOS också?
Det gäller alltså en nätverksbaserad skrivare, kopplad till servern.

(Text 1669) Kjell Åkerblom <8222>
Ärende: ÅÄÖ på laser i Novell
Om det är en HP4 direkt ur kartongen så är nog problemet att den är konfigurerad att köra med Roman-8 som teckenuppsättning. Ändra till PC-8 istället så brukar det ordna sig. /Kjelle

(Text 1670) Peter Nermander <8130>
Ärende: ÅÄÖ på laser i Novell
Att du får måsvingar med FILTER borde ju räknas som riktigt, eftersom FILTER är väl till för att använda gamla skrivare som kör med sjubitars. Frågan är du varför du inte får nånting alls utan FILTER.
Vilken teckenuppsättning är skrivaren inställd på, och vad är inställt i programmet som skriver ut (om det nu är något)? /Nermander

(Text 1673) Sven Wickberg <1384>
Ärende: ÅÄÖ på laser i Novell
PC-8 i stället för Roman-8 Där har vi det! Jag känner vagt igen det från en tidigare installatikon av HP4. Problemet är att det nu gäller HP4L, egentligen en helt annan dator, helt utan ytterkontroller, vilket är just vitsen. Den sätter på och stänger av sig själv men jag skall forska litet mera i manualen, nu när jag vet vad jag skall leta efter. Jag har också problemet att jag aldrig installerat i Novell förut, och därför inte klarar mig med tex Explorer, eftersom programmet påpekar att man inte får tillbaka något från printern när det går genom en server.

(Text 1737) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Novell 3.11
Officiellt har vi fått Novell 3.11, men när jag körde MSD i dag såg jag att det påstod att det var Novell 3.20. Hur går det ihop?

(Text 1738) Anders Nyman <2956>
Ärende: Novell 3.11
MSD??? Vet inte riktigt vad du menar med denna förkortning. Det kommer en version som förmodligen skall heta 3.20 (alt. 3.12). Detta är den vidareutvecklade versionen av 3.11. Novell kommer alltså att behålla 3.11 som en produkt och inte överge denna för 4.x Jag skulle dock tro att du har 3.11 versionen. Detta kollar du enklast genom att se på serverns monitorbild. Högst uppe till vänster står det vilken version av Netware som ni har. Bör ju rimligen också stå på diskett och manualer till Novellservern. /Anders

(Text 1746) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Windows i nät
Läste just i en handbok om nätverk att man inte bör ha W i nätverk.
Anledning 1: W skiljer inte ordentligt på filer som är knutna till AVNÄNDAREN och filer som är knutna till EN VISS ARBETSSTATION. Det går att man får problem om man loggar in från en annan (annorlunda) arbetsstation än sin vanliga.
Anledning 2: W använder swapfiler som skickas till hårddisken. Dessa måste i ett nät skickas i nätet, och där blir det snabbt en trängsel om många kör W samtidigt, vilket segar ner nätet. Man rekommenderar i så fall att ha minst 32 M RAM.
Stämmer detta? Om alternativet är att var och en skall ha W på sin egen hårddisk, då bortfaller ju en stor del av vitsen med att ha nät över huvud taget: var och en måste då ha en synnerligen bamsig hårddisk i alla fall.

(Text 1748) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Windows i nät
Det var bland de mest korkade jag hört. Vad är det för handbok och vilken stolle har skrivit den? Har du möjligen köpt den billigt på ett antikvariat? :-)
Det går alldeles utmärkt att ha windows i nät! Det har du väl själv förresten och funkade det för dig så kan det väl inte vara så uselt. :-)
Alla filer kan ligga samlade i winsharebiblioteket, men de specifika konfigurationsfilerna ligger i respektive användares hemkatalog. Beträffande swapfil kan man ju ha den på sin lokala disk och då blir det ingen swap över nätet. Om man använder sig av disklösa arbetsstationer däremot så kan man behöva mer ram, men 16MB räcker klart till för de flesta fall, eller tom 8MB går bra.
Det där med olika hårdvara på olika arbetsstationer kan bli trassligt om samma användare brukar logga in lite här och var, men winlogin är en bra lösning på detta (om man nu får igång den ordentligt, finns det nästan som riktigt har begripit allt med den förresten). /Mats

(Text 1749) Björn Dahlberg <4428>
Ärende: Windows i nät
Om man har en utbildningssituation där många ska starta Windows samtidigt, så kan det bli segt när alla ska hämta filer från en och samma server via nätet. Då har jag funnit att det går fortare om Windows finns på varje hårdisk. Men sedan kan alla användarprogram ligga på servern med bara mindre kataloger på den egna arbetsstationen. Själva Windows kan ju liknas vid ett operativsystem och då bör det finnas på alla datorer. Faktum är att fler och fler datorer laddas med Windows redan innan de säljs. Hälsningar Björn

(Text 1753) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Windows i nät
Boken heter Nätverk (eller 94 goda råd för dig som har Novells NÄTVERK), är skriven av Jörgen Stådje och betecknas som En lathund från SWCommunications - Sveriges största utgivare av datapublikationer.
Årtalet är 1993, och det är en uppdaterad version av en tidigare utgåva 1991. Jag köpte den på massan i går för 99 kr. Om det skall betecknas som antikvariskt eller ej är väl en samsak. Datorer åldras fort:-)

Min poäng är just att vi har DISKLÖSA arbetsstationer; annars hade hela diskussionen varit meningslös.
Jag gillar egentligen inte Windows och jag tror inte på W för handikappändamål, speciellt för synskadade och vissa rörelsehindrade, men i dag är det tydligen bara W som gäller och då måste man ju se vad man kan göra.
Jag har alltså låtit installera W på Novell-servern. Vi har gjort en installation INSTALL /n i varje användares konto, så där ligger de personliga filerna.
Men boken påpekar att en del av dessa filer är knutna inte i första hand till ANVÄNDAREN utan till användarens HÅRDVARA, vilket kan ställa till trassel om användaren loggar in från en annan arbetsstation med annan hårdvara. Just den saken är inget större problem för oss eftersom (nästan) alla datorerna är likadana.
Hittills har vi inte haft tillfälle att prova en situation när samtliga användare jobbar med W; annars hade jag nog inte behövt fråga.
Författaren klagar över att det inte finns W-stöd för SEND, FILER; SESSION, PCONSOLE mm, utan det får köras från DOS, ev från en DOS-box i W.
En viktig nackdel med att ha W lokalt lagrad är att det inte kommer med i de normala backuprutinerna.

(Text 1754) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Windows i nät
Det där med winlogin förstod jag inte - kan du utveckla det?

(Text 1756) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Windows i nät
Ja är det CW som gett ut den kan man ju förstå att det är skräp. Den här Stådje skall visst vara någon "NetWare expert", efter ha läst en artikel av honom

för något år sedan så hyser jag tvivel om att han är speciellt mycket mer kunnig än en normalt datorintresserad networkanvändare. En bra bok är Nätverk Med Novell av: Lars S Ljungkvist.

(Text 1757) Nils Hansson <519>
Ärende: Windows i nät
Jag gillar egentligen inte Windows och jag tror inte på W.. Hört talas om marknaden :-)? Du sätter marknadskrafterna ur spel om du köper något du inte vill ha.

(Text 1760) Peter Nermander <8130>
Ärende: Windows i nät
Har man disklösa arbetsstationer så får man väl SWAP-problemen vid dåligt minne oavsett vilket OS eller skal man kör.....
Sen att W håller konfigurationen för maskinerna och användarna somman-kopplat är ju tyvärr lite olyckligt, men det kunde man ju tydligen lösa med Winlogin (eller vad det hette).
Att W inte har stöd för nätfunktionerna beror väl mer på vad nåtillverkaren släppt för drivrutiner.
Nu har jag inte särskilt stor erfarenhet av nät och Windows, men på skolans datorer (som visserligen kör Token-Ring) så går det alldeles utmärkt att köra alla funktioner från Kontrollpanelens Nätverks-del (åtminstone saknar inte jag särskilt många funktioner där). /Nermander

(Text 1761) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Windows i nät
Ok, en gång till då...
Windows kan ju konfigureras på ett antal olika sätt. När man startar det läser det in ett antal konfigurationsfiler, bla. WIN.INI och SYSTEM.INI. WIN.INI innehåller i huvudsak de anpassningar en användare har gjort, t.ex. bakgrund, färger, vilka programgrupper som ska visas mm. Detta är alltså personliga inställningar för varje användare.

SYSTEM.INI innehåller information som windows behöver för att anpassa systemet till den hårdvara du har, t.ex. vilket grafikkort du har och vilken upplösning mm.
När man installerar windows i nätverk skapas för varje användare en hemkatalog där dessa inställningar finns. Det går ju utmärkt om respektive användare alltid startar windows från samma maskin varje gång, men vad händer om en användare som normalt har windows inställt för att köra på sin egen maskin med SVGA i upplösning 1024x768 nu istället loggar in och startar windows från en annan dator som bara klarar VGA? Jo, det funkade naturligtvis inte.
Hur ska man då göra för att samtidigt kunna behålla de personliga inställningarna i windows-miljön och ha det kompatibelt med vilken arbetsstation som helst? Jo lösningen heter Winlogin!
När man installerar winlogin så går den igenom vilka användare som finns och bygger upp en databas över alla användare och alla arbetsstationer som finns i nätverket. När sedan en användare i nätverket startar windows så istället för

att läsa in både system.ini och win.ini från ett ställe, så tar winlogin över och kollar vem det är och läser in de personliga inställningarna för denna, samt känner av från vilken dator man kör och läser in hårdvaruinställningarna från den! På så sätt kan man behålla de personliga inställningarna och samtidigt ha kompatibilitet med hårdvaran oavsett på vilken dator man startar windows ifrån.

Microsoft Winlogin är ett litet program på bara en diskett och ett litet häfte som dokumentation. Det kostar bara 500:- eller nåt. Kruxet är att det är ganska svårt att begripa sig på precis hur det funkar! Viskaffade det till vårt interna nät på jobbet för ganska länge sen, men har inte installerat det än pga. tidsbrist och att det finns risk för att det inte funkar ordentligt direkt från första början och vårt nät måste fungera kontinuerligt. Så vi får väl bygga upp ett litet testnät först och laborera med innan vi gör det på det skarpa nätet sas. Det har väl de flesta inte resurser till, så om du ska installera det så räkna med en del strul ett tag och gör det inte i ett kritiskt läge.

Är det nån som har winlogin installerat och fungerande? Ge gärna lite tips i så fall. /Mats

(Text 1763) Nils Hammar <4341>
Ärende: Windows i nät

Annars kan man göra så att man bryter ut delar av Windows och lägger på servern, medan andra delar ligger lokalt. Det går ju bra att omfördela DLL-filer i de flesta fall. Även en del drivrutiner går ju att omlokalisera om man ändrar i SYSTEM.INI, men då börjar det bli mera komplicerat.

(Text 1765) Anders Nyman <2956>
Ärende: Windows i nät
I windows utvecklar man aldrig något, man invecklar det :-). /Anders

(Text 1767) Per Andersson <5581>
Ärende: Windows i nät
Jo, Städie kan en hel del, i alla fall jämfört med andra s.k. dator-journalister. Sedan vet han kanske inte så mycket om Netware, och har rent allmänt PC instämplat i pannbenet, men såna finns det ju många.

(Text 1769) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Windows i nät - WINLOGIN
Tack, det var en alldeles utmärkt framsättning. Du har nämnt något om det tidigare, men jag registrerade inte riktigt vad som menades. Just nu har jag häcken mer än full i arbetet på att få nätet att fungera som avsett på alla punkter, så jag tror nog inte jag bryr mig om något WINLOGIN tills vidare, men jag har antecknat saken för upplyftande experiment i framtiden när jag känner mig undersysselsatt och uttråkad. :-)

(Text 1771) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Windows i nät
Jag fick uppfattningen av artikeln att han allra främsta område är DTP, han

jobbar (jobbade?) visst på något företag som producerade manualer.

(Text 1772) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Novell 3.11

Phu. Nu har jag äntligen fått i gång ett fungerande nät, tror jag drabbats av allt som kan hända. Först så hade jag inte någon IDE driver, den jag så småningom fick tag på visade sig vara lätt inkompatibel med servern. Efter någon minut så ansågs dens sprillans nya HD:n defekt. Ok in med ny drivrutin och vips så fungerar det med undantag för att novell tog hela HD:n, även dospartitionen. Bara att börja om, funkade helt utmärkt trots att jag gjorde på samma sätt förutom att minska dospartitionen med 1M till 4MB. Har Sven möjligen börjat med voodoo eller nåt? Nu återstår bara ett pa "mindre" problem.

1. Utskrift till LPT2 som sitter på servern går långsamt (1 tkn/min), skriver man däremot till LPT1 eller LPT3 (COM1) så går det snabbt värre. Jag har en väldigt ren server men lutar åt någon form av krock eller liknande. Servern är bestyckad så här:

3C509	Port=300h	Int=A (10)
LPT2	Port=278H	Int=?

I PCONSOLE så har alla skrivare samma prioritet (1), konfigurationsprogrammet föreslår Int=7 (LPT1) Int=5 (LPT2) och Int=4 (COM1), kan det vara här det blir fel måne? Skrivarna som är anslutna till LPT1 och LPT2 är av samma typ (OKI320) och har exakt samma "capture" strängar (Timeout=1). Jag har provat att kasta om skrivarna utan resultat, har även testat kortet i en annan maskin med båda skrivarna utan problem.

2. Windows vägrar starta ett DOS program med felmeddelande "för få filhandtag", programmet fungerade fint med Novell Lite och det är tilldelat 60 files och 40 buffers. Provade att öka till 100 files utan resultat. Nu har jag ju visserligen inte "installerat" nätverk Windows så det kan ju vara där problemet ligger.

3. Det är en kort (5 sekunder) men irriterande fördröjning från de att jag fått frågan "Rätt utskriften J/N" tills det att skrivaren börjar arbeta. Frågan kommer från ett speciellt administrationsprogram och har alltid visats efter sista tecknet är skrivna, nu kommer den fram direkt när spoolern fått sista tecknet. Kan man korta ned tiden som spoolern tar på sig att dra i väg datat till skrivaren? Har satt timeout=1 i capturesträngen. Med 0 så skall visst utskrifterna komma när man avslutar applikationen.

(Text 1773) Magnus Carlsson <8172>
Ärende: Novell 3.11

Några allmänna svar ifrån en Novell-novis:
Tja, LPT2 skall ju nästan undantagslöst vara på IRQ5, så där bör det ju inte vara något fel. Menar du att utskriften ifrån klienten går långsamt eller går det långsamt även vid utskrift direkt ifrån

servern? Du skriver LPT3 (COM1), menar du då att LPT3 är konfigurerad med IRQ4 eller är det en seriell skrivare som sitter på COM1 som är omdefinierad som LPT3?

Det skall inte spela någon roll. Det råkar inte vara så att DOS-programmet behöver FCBS? Vissa program envisas ännu med att använda dessa File Control Blocks. Ifall du råkar ha MFT.EXE som ingår i QEMM386 kan du kolla både antal öppna filer och antal använda FCBS. Ifall du använder Smartdrv skall förresten inte buffers behöva vara mer än max 10. Jag kör själv med "buffers=4,0".

Det beror på hur DOS-programmet hanterars utskrifter. Vissa program öppnar en fil till skrivaren när programmet startas och stänger inte den förrän det avslutas. I nätverk får detta som resultat att ingenting skrivs ut förrän man går ur programmet, ifall man inte har definierat en timeout. Väluppfostrade DOS-program SKALL dock öppna/stänga skrivarporten vid varje utskrift.

Det blev visst lika många frågor som svar det här, men någon av DSG på Novell 3.11 känner kanske till dessa problem bättre....) M.(C)arlsson

(Text 1774) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Novell 3.11

Har inte provat att skriva ut från dosprompten på servern, skall göra det vid tillfälle. LPT3 är en seriell laser-skrivare som är ansluten till COM1, den definieras i Capturesträngen som LPT3. Det lustiga är att alla skrivarköer, capturesträngar o.s.v är identiska. Det spelar för övrigt ingen roll om jag använder dosprogrammet eller NPrint direkt till skrivarköen. Det spelar inte heller någon roll vilken ansluten station som provar att skriva ut. Kan tillägga att kortet har fungerat utmärkt i denna maskin under 1.5 år, enda skillanden för närvarande är att ett streamerkort har utgått och NE2000 kortet har ersatts av ett 3C509 samt att Novell 3.11 har ersatt Novell Lite.

(Text 1775) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Novell 3.11

Problemen har i stort sett löst sig, skrivartasset berodde på att man inte skall använda interrupt när skrivarna sitter direkt på servern. Bristen på "filhandtag" beror troligen på att det inte är en nätversion av Windows det är en installerad. Nätversion i kombination med förljande rad i shell.cfg skall lösa problemet: File handles=60/Mattias

(Text 1776) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Novell 3.11

Va? Finns det NÄTversioner av Windows? Jag har blivit upplyst om att det är precis samma Windows (inte speciellt lämpat för nät iofs) men som man laddar in med litet olika argument för att få en s.k. nätinstallation. Men det är kanske det du menar?

(Text 1777) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Novell 3.11

Nja det är vanliga Windows som installeras med nättillägg, det talar Windows medvetenhet om nätdiskar och nätanslutna skrivare.

(Text 1778) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Novell 3.11

Det där "nättillägget" är det någotsom följer med vanliga Windows eller måste man skaffa det särskilt? Windows i vårt nät har på min begäran installerats av leverantören, så jag har inte kommit på att fråga hur det har gått till utan tagit för givet att det har skett efter konstens förekivna regler. Kan-ske dumt av mig....)

(Text 1779) Anders Nyman <2956>
Ärende: Novell 3.11 och Windows

Jo detta med Nättillägg. Starta Windows Installationsprogram, antingen från Huvudgruppen när du kör programmet eller INSTALL när du inte kör Windows. Det finns ett fält som heter "Nätverk" och detta skall vara Novell NetWare (skal 3.26 eller högre). Om det står inget nätverk installerat får man välja detta fält och sedan välja det alternativ som stämmer med din installation.

Det är inte säkert att du har version 3.26 eller högre av skalet för Novell. Du borde ha minst 3.26, men detta kan man inte vara säker på.

Du tar reda på vilken version du har (det är NETX.EXE som detta avser) genom att exekvera programmet NETX.EXE med parametern /?. Första raden som programmet skriver på skärmen innehåller versionsnummer. Har du lägre än 3.26 bör du definitivt se till att byta ut till minst 3.26 /Anders

(Text 1780) Karl-Erik Flood <415>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.

Är det någon som har monterat in en CD-ROM-läsare i en Novellserver och hur har det gått. Har nu fått frågor när jag kan göra det i vårt nät. Är det en viss programvara som krävs för detta? Är det någon som vet hur det går till? Karl-Erik <415>

(Text 1781) Mats Lillnor <8402>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.

Jag ska göra det imorgon för första gången. Jag skriver in sen och talar om hur jag gjorde (man kan väl inte räkna med att misslyckas :-)). /Mats

(Text 1783) Gustav Stedje <4704>
Ärende: Novell 3.11 och Windows

Vidare bör du skaffa Novells uppdateringar till det Novellstöd som finns i den version av Windows som levereras. Dessa finns i en fil som heter WINUP7.ZIP och distribueras över computer. Det finns även ett litet program som heter NWTOOLS som ger dig Windowsversioner av några nätverksprogram. Programmen förutsätter dock att du använder IPX/NETX eller LSL/

macdriver/IPXODI/NETX i dina arbetsstationer. Nuförtiden vill Novell att man använder deras Client kit för DOS - som använder sig av helt andra drivrutiner i Windows och inte längre använder NETX i DOS. (ty vad ofta jag använder använder. :)) /GSt

(Text 1784) Per Andersson <5581>
Ärende: Novell 3.11

Det finns idag två versioner av Windows - med och utan 'workgroups'. Utan kan väl hantera ett nätverk, beroende på vilka drivrutiner man lyckas knöla in. Lan Manager ELLER Netware ELLER PC/NFS t.ex. ska fungera. Windows for Workgroups kan köra vissa kombinationer av nätverk samtidigt, i alla fall Lan Manager i dess egen tappning samt Netware.

(Text 1785) Kjell Åkerblom <8222>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.

Vi testade det på jobbet för ett tag sedan (för en kunds räkning). Då använde vi NEC CD (intern) och ett medföljande SCSI-kort. Till detta användes Corel's SCSI-programvara som finns att köpa på flera ställen. Priset för programvaran brukar ligga kring 1300:- exkl moms tror jag. Det fungerade bra när vi provade. /Kjelle

(Text 1786) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.
Är det inte då man behöver en drivrutin för cirka 10.000:-? Adios!

(Text 1788) Anders Nyman <2956>
Ärende: Novell 3.11 och Windows
Till Novell 4.x så finns det nya shellprogrammet VLM.EXE vilket förmodligen är det som du tänker på. En sofistikerad produkt som är en förkortning för Virtuellt Laddbar Modul. Detta är något liknande NLM på 3.1x servers. Men den version som jag har testat, vet ej vilken fungerade inte tillfredsställande med Windows. Problem med utskrift. Nyare versioner finns dock ute. /Anders

(Text 1790) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Prestanda

Ni nåtgurus vad säger ni om följande uttalande:

IBM 9595-ALF (Snabb 486:a med MCA buss) är inte något bra alternativ, jag tänker köpa en EISA maskin för att ha som server då jag kan använda mitt 16-bits ISA Ethernetkort..... Orsaken till inköp av ny server var den låga prestandan. 3st servers och 60-90 maskiner på samma segment/ /slinga varav de flesta i klassrum (disklösa / hdlösa) som skall köra Windows. Tänk bara hur det är i en lärosal: "Skriv WIN, tryck ENTER -kazzzam alla 30 maskiner skall läsa in samma filer...."

(Text 1791) Nils Hammar <4341>
Ärende: Prestanda

Om du kör ett ISA-kort i en EISA-buss, så förlorar du prestanda, då EISA-bussen måste anpassa sig efter ISA-kortet. Min uppfattning är att ett moderkort med VESA local bus och kort för VESA (Ethernet och HD-controller) är det

bästa för en nätverksserver. En 486/66 med VESA och en SCSI-controller för VESA (Har för mig att det finns en Adaptec för VESA numera, men jag kan ha fel...) och ett (eller flera) ethernetkort för VESA. Här en prislista på jobbet med en del sådant gödis. Sedan är det bara fråga om vilka prestanda som nätverksprogramvaran har också. Har man samtidig läsning från flera datorer, så är det lämpligt med en stor cache i servern. Skulle kunna tänka mig att 16MB är lämpligt, då det kommer att vara klart positivt för diskcontrollerna (och bussens) belastning. Kör du sedan Ethernet, så kan det vara idé att köra flera segment. Skulle tro att tre segment skulle vara lämpligt i ditt fall, så att man kör tre parallella segment per klassrum med ca 10 datorer/segment. Det är t.o.m. möjligt att dina problem beror på för många datorer på ett segment.

Som nätverksprogramvara skulle jag vilja rekommendera Novell, då jag har god erfarenhet av detta nätverks-OS. På min arbetsplats så har vi också ett nätverk, där vi har 8 st. persondatorer kopplade till en novellserver, men där gör vi så att vi laddar de lokala hårddiskarna med programvara från servern, vilket gör att vi dels får en miljö som är identisk vid inledning av kursen, och dels tillåter eleverna att klista sig utan att det stör någon annan. Dessutom så gör detta att även om det ramlar in något virus på utbildningsdatorn, så rensas det bort i samband med ominstallationen, då vi bootar på en diskett och sedan formaterar hårddisken varefter vi kopierar in hela rasket från servern. Det tar en liten stund i och för sig, men det mesta sker ju utan operatörsin-gripande, och att 8 burkar står och kopierar samtidigt är ju ganska tungt för nätet, men det stör inte så mycket.

(Text 1792) Mats Lillnor <8402>

Ärende: Prestanda

Jo prestandaförlust gentemot ett EISA-kort, men ingen skillnad mellan att köra ett ISA-kort i en ISA-maskin jämfört med ISA-kort i en EISA-maskin! Det du kan göra för att drastiskt öka prestandan i din Novell-server är att ha två diskar med varsin separat diskcontroller och sätta upp "mirroring" i Novell mellan dessa. Det blir då egentligen sk. disk-duplexing vilket gör att vid läsning det kan ske från olika ställen på två diskar samtidigt!

Glöm det där med local-bus. Den är visserligen snabbare än EISA räknat i överföringshastighet, men är ett helt "dumt" system jämfört med EISA som har en del finurligheter inbyggda. Om du har EISA SCSI-kort med cache på t.ex. kan dessa arbeta alldeles för sig själva vid läsning och skrivning till disk medan CPU:n är ledig för annat. Sammantaget tror jag faktiskt att man får högre prestanda med EISA än VL-BUS, samt att det finns betydligt fler tillbehör att välja på och enkelhet att konfigurera mm. VESA är också en relativt dålig kompromiss som vad jag tror inte kommer att vara särskilt långlivad. Nästa generations bus-teknologi

torde istället bli Intel PCI.

Byt alltså inte ut EISA mot VL-BUS och om du absolut vill uppgadera ditt system till att bli mycket snabbare så satsa på dubbla SCSI-diskar med dubbla kontrollers. Iofs ganska dyrt. Ska du satsa på en helt ny maskin, så välj en dator med dubbla SCSI-kontrollers inbyggda och med ett EISA 32-bitars nätverkskort. /Mats

(Text 1793) Per Andersson <5581>

Ärende: Prestanda

Jo, den var rolig. Både MCA och EISA-varianterna av senare ethernetkort lär snabba upp det hela massor, och till en förhållandevis liten penning. Duger dessutom en IBM 486 med MCA och 3com-kort till en ES9000 så borde den räckta till några PC:ar också. Sen om man ska ha EISA eller MCA i sig kan man väl diskutera, men man borde inte låta prestanda strypas av ett gammalt 16-bitarskort.

(Text 1794) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Prestanda

Jo det var det vår tekniker försökte förklara för den systemansvarige att den lilla merkostnad ett EISA eller MCA kort betingar skulle påverka nätprestandan avsevärt i förhållande till kostnaden men det örat ville inte systemansvarige höra på....

(Text 1795) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Prestanda

Nu är det tack och lov inte mitt eller vårt problem utan vår tekniker var inlånad av ett installationsföretag för att påvisa att det inte var den senaste tillbyggnaden av nätet som var orsaken till att prestandan sjunkit kraftigt utan att det är designen på nätet. Troligtvis kommer hela nätet att byggas om med mindre segment och snabba förbindelser mellan serverna.

(Text 1797) Jan Smith <8054>

Ärende: Prestanda

Jo i det här fallet borde definitivt EISA vara snabbare än Local-Bus eftersom om man har väldigt hårt belastning på local-bus-korten så slöar det ner processorn direkt vilket inte korten på EISA-bussen gör. Där kan processorn exempelvis om det är hårddiskortet begära in en mängd data och sen arbeta med annat medan disken plockar fram datat. Som det såg ut i det här fallet tycker jag det ser ut som om du behöver en flerprocessorfamilj som kör något multitaskande OS för att det ska fungera. 60-90 arbetsstationer är inte en liten last precis. Om du sen vill köra DOS/Windows på arbetsstationerna så fungerar det ihop med flera andra leverantörer än Novell om de nu inte klarar av att köra på flerprocessormaskiner. Kan ju nämna som en jämförelse från arbetet där vi har ca 150 st arbetsstationer där vi har en mastodont till HP som filserver som i det här fallet är konfigurerad så att 100Mb internminne är dedikerat till filcache och mängden disk i den här maskinen är ca 30Gb. Jag vet inte vad som görs på dina klient-

maskiner men här är det programutveckling som bedrivs till 100% vilket ju kräver en ganska upphottad miljö.

(Text 1798) Nils Hammar <4341>

Ärende: Prestanda

Prestandaförlusten beror på att om du har ett enda ISA-kort i bussen, så kan du inte utnyttja alla EISA-bussens faciliteter till de övriga EISA-korten. Givetvis, det blir ungefär som Compaq:s drive array. Den äran tingen prestanda-höjande eller säkerhetshöjande beroende på hur man konfigurerar den. Det räcker väl med cache på ett Local-Bus-kort också för att det skall fungera, men däremot så kan man inte få lika bra DMA-hantering. Det är ju i vilket fall som CPU:n som skall ta hand om datat till och från disken i slutänden, och är bara controllerkortet intelligent nog, så går det ju bra.

Man kommer dock inte ifrån att programvaran måste ha stöd för dubbla controllers för att få riktigt bra prestanda. I annat fall så uppnår man bara en mindre vinst. En controller med cache ger förmodligen bäst resultat, och ser man bara till att hela hårdvaran spelar i samma division, så är chansen till ett gott resultat bäst. När det är aktuellt att uppgadera datorn, så är det troligen lika bra att se sig om efter en ny dator om man dimensionerat korrekt från början.

(Text 1799) Nils Hammar <4341>

Ärende: Prestanda

Kommer ni att ha FDDI mellan serverna då? :-)

(Text 1800) Bo Michaelsson <913>

Ärende: Prestanda

Innebär det jag nu läste att om jag sätter ett långsamt kort i maskinen (en användar-PC eller nätserver) så kommer det långsamma kortet att slöa ner hela systemet? Eller förslöas bara övriga anslutna kort?

(Text 1801) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Prestanda

Jag har ingen aning om hur dom kommer att lösa det (vi är ännu inte inbland på något sätt), personligen tycker jag det verkar vettigt med FDDI då man kan eliminera eventuella jordslingor och ha ett höghastighetsbackbone

(Text 1802) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Prestanda

Sitter det slöa kortet i servern så påverkas hela nätet högst avsevärt, sitter det däremot i en arbetsplats så spelar det bara roll för den maskinens prestanda. Dett är dock en sanning med modifikation, kör man Token Ring så bör man inte ha de allra snabbaste maskinerna i början på ringen utan gärna en bit in (löses i KK:n) eftersom en snabb maskin hinner roffa åt sig alla lediga tokens som kommer, sitter det däremot några mindre snabba maskiner före så hinner de ta en del tokens

(Text 1803) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Prestanda Tokenhantering
?!? Funkar det verkligen så? Tokenhantering har man ju för att säkerställa att ALLA maskiner har tillgång till bussen med känt maximal tidsgap. Token skall ju gå runt i en ring så det bör inte finnas någon början eller slut i en ring. Om man har en långsam maskin enligt din beskrivning ovan så verkar det inte fungera så. MVH/J:R

(Text 1804) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Prestanda Tokenhantering
Det lär visst vara ett extremfall, skulle kunna tänka mig att det kan uppstå om man har t.ex ett 4Mbit tokenring och första arbetsplatsen har samma eller något lägre prestanda än servern. 199.9 fall av 100 lär man aldrig råka ut för det.

(Text 1805) Peter Nermander <8130>
Ärende: Prestanda Tokenhantering
Hm, det låter ju NÄSTAN som i skolan..... Vad jag vet så brukar det stå att Token Ring adaptorn kör 2 eller 4 Mbit, och arbetsstationerna är i alla fall 486:or, så servern kan ju inte vara SÅ mycket vassare..... Kanske skall kolla med institutionsteknikern hur de ligger kopplade...../Nermander

(Text 1806) Peter Fässberg <441>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.
Uppgradera till 3.12 eller 4.01 så får du CDROM-stöd på köpet. Mac-stöd också för den delen. Annars måste du köpa drivrutiner, t.ex. Corel SCSI som någon annan föreslog. Uppgraderingarna är visserligen inte billigare, men man kanske vill uppgradera ändå.

(Text 1807) Nils Hammar <4341>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.
Kan man även läsa MAC-CD då? Och är det stöd för CD-växlare eller flera drivar?
Finns en del möjliga tillämpningar. Jag är för övrigt intresserad av att veta om man kan ha en novellserver som man även kan köra NFS mot med t.ex. PC-NFS utan problem. Det råkar vara så att vi kör PC-NFS på jobbet, och vi vill ha en bra flexibel server, och smidigt kunna köra telnet-sessioner och NFS-montering mot vår gamla dator också. Ibland går det att få IPX och PC-NFS att samverka, men det är litet pulande.

(Text 1808) Mikael Lindroos <7410>
Ärende: Mac i Novellnät.
Vi har ett antal PC-burkar uppkopplade mot en Novell 3.11 server och skulle nu vilja ansluta fyra Mac-burkar till detta nät och då jag inte vet ett skvatt om Mac, tänkte jag passa på att höra om någon här kan berätta vad som krävs för detta? Räcker det med att lägga in ett Ethernet-kort i Macen och ansluta den till vår vanliga Ethernet (thin) slinga, eller måste det något ytterligare till för att fungera? Och hur funkar det sedan rent praktiskt att dela på filer i nätverket mellan Macar och

PC-burkar, då det ju mig veterligen är olika filstrukturer o FATtar o sånt i dessa?

(Text 1809) Anders Wedebrand <5960>

Ärende: Mac i Novellnät.
Du måste först av allt skaffa NetWare för Macintosh eller uppgradera till NetWare 3.12. Sedan kan du ansluta Macarna via Ethernet (stoppa ett kort i Macen) eller via Appletalk (stoppa ett kort i servern och dra kabel). Vi har anslutit vår informationsavdelning genom att dra appletalk från servern till de rum där de befinner sig, det blev klart enklast. NetWare håller ordning på båda typerna av filnamn, både PC:ns 8+3 och Macens långa. Det man gör är att installera (initiera) stöd för Macfiler. Nackdelen är att det kostar interminne i servern och tid vid en omstart av servern. Därför har vi valt att bara uppläsa ca 100MB av våra 2GB till Macanvändning. Där lägger vi filer som ska föras mellan dem och oss. Info internt de när varandras hårddiskar via Macnätet. mvh Anders

(Text 1811) Anders Nyman <2956>
Ärende: Mac i Novellnät.

En ytterligare sak att tänka på när man ansluter MAC:ar. Man måste reservera plats i directory för MAC-namn. Detta innebär att en ytterligare del av disken reserveras för att hantera MAC:ens långa filnamn. Detta kan innebära en hel del om man har stora volymer med support för MAC. Just det, man måste i förväg lägga in och bestämma vilka volymer som MAC skall kunna jobba mot. MAC:ens operativsystem har oxo en begränsning på max 2GB per volym. Större volymer än så kan skapa trassel på MAC:arna. En annan viktig sak. Backup som klarar av MAC-support på en volym. Inte bara att backa till band, utan att backa tillbaka. Hur många av er nätverkare har egentligen provat backa tillbaka och se att ni får det ni hade innan!! /Anders

(Text 1812) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.

En nyfiken fråga:
Vad är "MAC-CD"? Menar du ett det finns någotsärskilt format på CD-ROM skivor för Apples datorer? Adios!

(Text 1813) Anders Wedebrand <5960>

Ärende: Mac i Novellnät.
Vi tar inte ens backup på vår Macvolym eftersom det bara är en "slask-area" för filer som är på väg mellan Mac och PC. mvh Anders

(Text 1814) Kjell Pettersson <5444>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar

Jag arbetar på en skola utan att vara systemansvarig. För närvarande så har vi ca 45 datorer (486:or och 386SX) i Novells nätverk. Vi har fått problem nu i höst när vi har fler datorer än tidigare då vi kör igång Windows samtidigt på upp till 35-40 maskiner. Systemet blir

då mycket långsamt, det kan ta 2-3 minuter att ladda in Windows då. Systemet blir mycket långsamt och har vid vissa tillfällen låst sig.

Är det någon som har erfarenhet från skolor? Det finns kappast någon arbetsplats som utsätter nätet för motsvarande dvs 45 maskiner startar Windows samt laddar in t.ex Word exakt samtidigt!! Till server har vi en 486 maskin med 1 Gb hårddisk. RAM 16 Mb (vi ska sätta in totalt ca 32 Mb). /Kjell

(Text 1815) Casimir Artmann <7296>

Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.
Ja. Man kan köra PC-NFS mot en Netware NFS-server. Hur finns beskrivet i bruksanvisningen för NFS. Mvh Casi

(Text 1817) Mattias Ericson <6615>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.

Svar JA, det finns ett specifikt Mac format (samma filsystem som på Mac) man är dock inte läst till enbart det formatet utan man kan även köra ISO, High Sierra m.fl

(Text 1818) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar

Klassiskt skolproblem....

1. Har du utrymme så kan du duplicera applikationerna så att du t.ex har 5 exakt likadana uppsättningar av Word på servern, det minskar antalet accesser till samma fil.

2. En mycket bättre (lite dyrare..) är att sätta in en lokal HD på varje maskin (det är fullständig vansinnigt med hårddisklösa maskiner), det du vinner på den lösningen är att du kan ha Windows och programvaran lokalt på varje maskin (installeringen sköts från servern). Dessutom slipper du swapp filerna över nätet, de brukar ju ligga på en 3-6MB

Jag förstår inte varför man väljer bort hårddiskarna på maskiner, det är ju bara "dumsnält", är man rädd för virus eller harsäkerhetsaspekter att tänka på är det ju bara att koppla ut alternativt plocka bort floppyss, man sparar inte särskilt mycket på att välja bort HD och Floppy

(Text 1819) Johan Røjemo <2196>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar

(Disklösa maskiner är inte lika lockande för "ambitiösa" elever som vill kunna studera hemma.) MVH/J:R

(Text 1821) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.

Jaha, där ser man. Och vad kan bakgrunden till detta specifika Apple CD-ROM format vara? Jag trodde i min enfald att alla CD-ROM skivor som såldes var enligt samma (SIERRA) standard. I dom förteckningar och annonser, etc. över CD-ROM så har jag heller aldrig sett något om olika format. Härstammar Apples variant från tiden innan SIERRA standarden, kanske?

Innebär detta att man måste förvissa sig om att man får rätt variant när man

handlar CD-ROM? Jag trodde som sagt att detta medium var ett, där man slapp att bekymra sig om sådant....-) Adios!

(Text 1822) Anders Molsson <1019>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.

För några år sen var det i alla fall så att CD-ROM filformat inte var standardiserat. När man köpte en CD-ROM skiva till PC fick man alltid med en diskett med drivrutiner, vanligen passande Philips, Sony och Hitachi. Om man hade mer än en skiva fick man ändra i CONFIG.SYS och sen boota om datorn...:-{
Tack och lov har detta ändrat sig, men det kan ju hända att en del speciella filformat har överlevt utöver ISO 9660 och High Sierra... ???

(Text 1825) Anders Nyman <2956>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar

Kommentar till punkt 1. Novellserverar jobbar mycket med cache. Vill man få ut mer av sin server brukar mer minne alltid vara en bra början. Ofta använda filer ligger i regel alltid i cacheminne om man har tillräckligt mycket. Detta innebär att samma fil inte läses från disken. Jag tror därför inte att man vinner något på att ha flera kopior av filer. Snarare blir effekten tvärt om. Mindre filer i cache och mer diskaccess. När det sedan gäller Windows i nät. Vi kör för fullt med utvecklingen på vårt kontor och siktar på att vara 100-150 windowsanvändare om ca. 1 år. För närvarande är vi 50. Totalt 200 användare och allt detta mot samma server. Vi har valt lokal Windowsinstallation och centrala installationer av programvara. Det problem vi har är för smala trådar. Vi ligger av för många användare per LAN. Att köra disklös modell är nog den sämsta tänkbara lösningen om man blir många användare som kör Windows.

Varje Windowsanvändare lär hålla en mängd filer öppna mot servern, typ 10-15 st. och detta belastar LAN och server ganska mycket. Fick jag rekommendera (och det får jag väl?) så sätt in disk i arbetsstationerna, installera Windows i en lokal/nätverks installation där man delar upp Windows i två paket. Då kan man sköta om Windows utseende centralt men ha en väldig massa filer lokalt och på så sätt lätta på belastningen.

(Text 1826) Per Andersson <5581>
Ärende: Mac i Novellnät.

En grej du kan prova om du inte gillar att köpa MAC-serverprogramvara till din Novellserver är en Novell klient för Mac. Jag minns inte riktigt vad den heter, men jag skulle kunna ta reda på det. Det ryktas att den ska klara utskrift numer, det gjorde den inte riktigt när jag testade den.

(Text 1828) Per Andersson <5581>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar

Säkerhet och administration. Kalle Kula ska inte kunna förstöra maskinen så

add man tvingas installera om den. Kalle Kula vill ju köra en applikation, och inte meka operativsystem.

(Text 1832) Mikael Lindroos <7410>
Ärende: Mac i Novellnät.
Om Macarna förses med Ethernet-kort istället för att koppla upp dem via AppleTalk, så måste väl dessa också läsa in någon resident programvara typ IPX på PC-datorerna? Följer denna i så fall med Novell-paketet? Är den tidigare omnämnda AppleTalk-lösningen långsam?

(Text 1833) Kjell Pettersson <5444>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Vi har förstås hårddiskar till alla maskinerna men vi vill undvika att lägga in Windows lokalt för att förhindra att eleverna ändrar fönster, grupper, ikoner samt en mängd inställningar. Jag skrev inlägget ".....utan lokala hårddiskar" för att fokusera problemet uppstart från server. Finns det någon med erfarenhet av uppstart från ett stort antal maskiner samtidigt? Hur kommer man undan problemet att eleverna kan ändra Windows om man lägger in det lokalt? /Kjell

(Text 1834) Mats Lillnor <8402>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Kopiera ini-filerna från en skrivskyddad katalog på servern till windows-biblioteket i login-scriptet. Då kan dom ändra bäst dom vill, men nästa gång dom loggar in blir det default iallafall :-). Kanske måste .GRP-filerna kopieras också förresten, men det blir inte så mycket i alla fall och bara ta några sekunder. /Mats

(Text 1835) Nils Hammar <4341>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.
Det verkar bra! Ju mindre förändringar vi behöver göra på arbetsplatserna desto bättre. Då är det bara frågan om vad Netware NFS kostar, och om den har begränsning i antalet användare via NFS. Räknas de vanliga användarna av i Novell om man kommer in via NFS, eller är det bara IPX-användare som räknas? Det kan faktiskt ha viss betydelse. Likaså funderar jag på hur det går med skrivare, Netware NFS och PC-NFS. Någon som har erfarenhet?

(Text 1838) Casimir Artmann <7296>
Ärende: Mac i Novellnät.
Man kopplar upp Mac via AppleTalk mot Novellserver. I server definierar man Appletalk som ett protokoll till nätverkskortet som alla andra protokoll, ex ipx eller ip. Mvh Casi

(Text 1843) Anders Nyman <2956>
Ärende: Mac i Novellnät.
Definition:
LocalTalk Det fysiska nätverk som finns inbyggd i alla MAC:ar.
AppleTalk Det nätverksprotokoll som MAC pratar på nätet.
EtherNet Ett annat fysiskt mediasom AppleTalk kan kommunicera över.

Genom att t.ex köra protokollet ETHERNET SNAP eller ETHERNET II kan man stoppa in APPLE-TALK i dessa paket (som egentligen färdas på Ethernet) och samsalabim kommunicera mellan Novellserver och MAC via ethernet men fortfarande pratandes APPLE-TALK mellan de bägge enheterna.
Hoppas jag fick detta rätt. Lär väl få på skallen annars :-)/Anders

(Text 1844) Anders Nyman <2956>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Fast sedan kan ju användaren radera filer på den lokala hårddisken oxo. T.ex kan hela WINDOWS/SYSTEM raderas i ett nafs med Filhanteraren. Svårt läge detta. Man får nog lov att kompromissa ågonstans. Det lär inte gå att få både pengarna och smöret! Kanske någon intelligent programvara som kan räkna fram en checksumma baserad på alla filer i WINDOWS-katalogen och deras storlek och datum och initiera en kopiering från en default-installation till den lokala maskinen om något har ändrats. Visst, det kan ta en stund, men det fungerar nog. /Anders

(Text 1845) Mikael Lindroos <7410>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Heheh, ett sådant program skrev jag alldeles nyligen, fast då med avsikt att kunna hela tiden ha identiska kopior av mina sourcar både på jobbet och hemma. Det skapar en databas på förutbestämda directories och när det körs, genererar det en lista på de filer som ändrats sedan senaste körningen.

(Text 1846) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Ytterligare ett skäl att inte ha hd är LJUDET. Hur tysta de än är låter de mer än disklösa maskiner utan fläkt.

(Text 1851) Nils Hammar <4341>
Ärende: CD-ROM läsare i Novell 3.11.
Apple-formatet är ungefärsamtida med High Sierra-formatet, däremot är ISO 9660-formatet standardiserat, men det kom senare. De flesta CD-läsare och datorer klarar av att hantera ISO9660 numera, och ser du bara till att du har stöd för det, och köper skivor med det formatet klarar du dig.

(Text 1852) Nils Hammar <4341>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Gör som vi gjorde på jobbet: Installera windows o.dyl. på en dator, kopiera ner den datorns hårddiskinfo på servern med XCOPY och sedan så ser du till att installera elevdatorerna inför varje kurs med hjälp av en installationsdiskett som formaterar de lokala hårddiskarna och kopierar ut rubbet från servern. Sedan kan eleverna fippla hur de vill under lektionen utan att riskera att förstöra speciellt mycket.
Det enklaste är då att man har en diskett per dator, och sedan bara ser till att installera systemet inför varje kurs. Det

är klart att det kan vara problematiskt om det är flera kurser samtidigt, men om eleverna bara ser till att spara sina dokument på nätverksservern, så går det bra. Alternativt kan eleverna spara sina dokument på diskett, men disketter har en förmåga att få fötter, men å andra sidan är det mest en policyfråga. Sköter man det hela med filskydd och så korrekt så har man inte så stor risk att få in virus heller, och vill man vara litet extra säker så kan man ju faktiskt köra SCAN på alla kataloger i servern litet då och då för att förvisa sig om att den är ren, och t.ex. direkt radera de filer som innehåller kända virus om de ligger i t.ex. elevkatalogerna. Om det finns virus någonstans kan man ju lämpligen varna eleverna att det finns program med virus i omlopp!

(Text 1853) Kjell Bävergren <5790>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Kanske hjälper det även att skrivskydda GRP och INI-filer (ATTRIB), samt att ta bort programmet ATTRIB? Särskilt om det inte finns någon diskettstation. Adios!

(Text 1856) Anders Nyman <2956>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Se där, då skulle mitt förslag kanske kunna gå att genomföra!! /Anders

(Text 1867) Nils Hammar <4341>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Har inte DOS-kommandot REPLACE den funktionen? I och för sig så klarar väl inte REPLACE av underkataloger...

(Text 1869) Claes Ahlin <5504>
Ärende: Windows utan lokala hårddiskar
Replace klarar av underkataloger! Använd 'växeln' /S. /Claes A

(Text 1954) Göran Sundqvist <1255>
Ärende: Windows i Novell
Jag vill kunna köra mitt Word för Windows från två arbetsplatser (inte samtidigt!). Kan man enkelt föra över win.ini informationen till den andra datorn? Vanliga hälsningar Göran S

(Text 1955) Bo Hultqvist <8169>
Ärende: Windows i Novell
Om Novell och Windows är vettigt installerade så borde det väl inte spela någon roll från vilken maskin du kör. I vårt nätverk ligger min Win.ini i mitt privata bibliotek på servern och läses automatiskt in när jag loggar på med min identitet. Mvh Bosse H

(Text 1964) Mattias Ericson <6615>
Ärende: Strömmar i Ethernet

Har stött på ett "lustigt" fenomen i går när jag installerade ett Novellnät ute hos en kund, när jag skulle ansluta T-stycket till maskinen rådde jag komma åt höljet samtidigt som jag höll i T-stycket, fick en rackans bra stöt. Tog fram multimetern och kontrollmätte mellan skärm på koaxialkabeln och chassiet på maskinen, spänningen låg på ungefär 70-110 volt beroende på var i lokalen man mätte. Kontrollmätte lite här och där samt kollade eluttagen, alla uttag utom i "stora" rummet var ojordade. Så en elektriker fick komma dit och byta uttagen till jordade dito samt dra fram separat matning till servern. Det lustiga var att om jag mätte mellan fas och nolla i en jordad skavsladd med 4 uttag så fick jag spänningen 220v (helt OK) mätte jag däremot till jordstiftet så fick jag runt 60-70v, då detta stift inte är anslutet borde jag väl rimligtvis inte fått någon spänning alls? Mätte jag mellan nollan och jordstiftet låg spänningen på ungefärsamma nivå. Det är inte fel på mitt mätinstrument, elektrikern fick samma fenomen med stift instrument som för övrigt var av en helt annan typ. Lite lustigt var att på vissa ställen var själva plastkåpan över uttaget av den jordade sorten men "inkrämet" var ojordat! Tala om falsk säkerhet.

Är det någon som kan förklara de konstiga spänningarna? Nu kommer jag iofs inte i håg till 100% om jag provade att mäta med all utrustning urkopplad från väggutagen, men jag har för mig att jag testade det. Problemet försvann då i alla fall närsamtliga maskiner blev jordade. Det torde ha varit väldigt fina jordströmmar i datakablarna då det i princip fungerade så att laseroch matris-skrivarna jordade sig i CPU:n via printerkablarna, CPU:erna i nätet jordade sig i sin tur via ethernetkabeln till den enda maskin som var ansluten till en korrekt jordpunkt. Skärmen skall ju inte vara ansluten till chassiet men vem vet hur signalvägarna blir när man har termineringarna i ändarna och på så sätt leder in spänningen in på nätverkskortet. Turligt någ gick inget sönder i nätet. /Mattias

(Text 1969) Anders Molsson <1019>
Ärende: Strömmar i Ethernet
De spänningar du mäter kommer från nätfiltret i dina datorer. I varje dator, där du ansluter 220V kabeln sitter ett filter med kondensatorer. Eftersom detta filter är kopplat från fas respektive nolla ner till jord får du halva nätspänningen på maskinens hölje om du ansluter dina maskiner i ojordade uttag.

(Text 1970) Thomas Green <8509>
Ärende: Strömmar i Ethernet
Är det så här du menar?

Bild till (Text 1970)

----- Fas 230V Nolla -----	
I	I
=	=
I	I
-----	Jord

<- Konding i 7-bitars-ASCII :-)

Nollan och jord är ihopkopplade före proppskåpet (sett från nätet), om jag inte minns helt fel, och då finns det ingen potentialskillnad dem emellan. Enligt vad jag har hört får skyddsjorden inte användas som ledare när anläggningen fungerar normalt, bl.a. för att undvika att andra apparater som är anslutna inte skall bli spänningsförande.

Jag tycker det låter som om det är jordningsfel någonstans i utrustningen...
73 de SMOREX

(Text 1975) Peter Nermander <8130>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Du missade nog att apparaterna inte var anslutna till jordade uttag i det där fallet, och då har du ingen förbindelse mellan jord och nolla, annat än den kondensator som sitter i nättaget. /Nermander

(Text 1978) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Jag kom på det när jag hade loggat ut, troligtvis sitter det även ett nätfiler i uttagslisterna.

(Text 1979) Peter Sjöberg <2431>

Ärende: Strömmari i kablar

Kan inte uttala mej om alla detaljer, men rent teoretiskt (min teori).. Eftersom Fas, Nolla och jord löper parallellt i kabeln och i fas-nolla färdas en massa ström så borde det fungera ugsom en transformator mot jord och man får därför en inducerad spänning som är mätbar. Ett högomigt instrument visar nog mer än ett lågomigt och det kan knappast vara tal om någرا större strömmar i det hela. /73 de SM2PYT

(Text 1980) Thomas Green <8509>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Helt rätt! :-> 73 de SMOREX

(Text 1986) Kent Berggren <6019>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Kolla att inte har flera jord punkter på nätet oxo. /* SMOLRU */

(Text 1987) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Ethernetsegmentet skall väl inte alls vara jordat? Det jag har sett är att på vissa kort så avkopplas skärmen till jord med en kondensator. Det var antagligen via dessa avkopplingskondensatorer i kombination med filterkondensatorerna på nätkontakten som orsakade växelspänningen i nätet. Det är i alla fall inget problem längre, däremot bråkade steramern rätt mycket. Det tog en hel del tid innan vi hittade att det var SCSI ID väljaren som var trasig och på så sätt fixade så att driven presenterade sig på alla SCSI adresser på kedjan. CD-ROM läsaren gillade inte det så vi fick inte i gång CD stödet i Novell 3.12 förrän vi slöt ur kabeln för SCSI ID väljaren från driven och "permanent" sträppt driven till en lämplig SCSI adress.

Generellt så verkar 3.12 vara en bra produkt, man bör dock se upp med IDE .DSK som följer med, den är inte den senaste versionen som krävs för snabba

IDE diskar (läs: jag har provat och servern gick inte länge innan den dök, ny drivrutin från IBM ver 4.0 löste problemet). /Mattias

(Text 1989) Roland Jaeger <8049>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Ja, du har inte sett fel. Jag har råkat ut för samma sak för några år sen när jag höll på installationer, och precis som för dej så var det just på de maskiner som var anslutna till 220v UTAN skyddsjord. Det enda vi då kom fram till var att det troligen var inducerad spänning från de strömförande ledarna i nätsladden mellan PC och vägguttag som gick över till skyddsjorden, och sen gick vidare till kåpa och T-stycke i tunnkoaxen. Om du knäcker det så skriv en rad. Kan vara kul att veta om vi gissade rätt. /RJ

(Text 1991) Kent Berggren <6019>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Vissa MPR gjordar ner skärmen till jord men jag gillar inte det efter som man inte kan kolla jord fel. Det versta är om man får kontakt mellan skärm och jord på en BNC kontakt.
/* SMOLRU */

(Text 1992) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Orsaken till problemet har tagits upp i ett tidigare inlägg. Men jag kan ju skriva det på nytt och försöka sammanfatta. Alla maskiner utom en var anslutna till ojordade uttag, eftersom nätaggregaten har avkopplingskondensatorer som är anslutna från fas och nolla till jordstiftet så läcker det ut spänning i chassiet. Är datorn jordad så avleds dessa spänningar (våldigt liten ström) till jord, är inte maskinen jordad men tex en ansluten skrivare så jordas allt genom printerkabeln.

På vissa nätverkskort (tex 3C503) är koaxialskärmen ansluten via en avkopplingskondensator till höljet, jag tror inte att man har gjort så på nyare kort, tex 3C509 (skall kolla).

Detta medförde att maskinerna med 3C503 korten lade ut läckströmmarna på koaxialskärmen via avkopplingskondensatorerna i dels nätdelen och dels avkopplingskondensatorn på kortet, maskinen som satt i det jordade uttaget var antagligen inte utrustad med någon förbindelse mellan chassie och koaxialskärm, därför fick man stötar/spänning mellan koaxialkabeln och chassiet. Det hela löste sig med jordade uttag. /Mattias

(Text 1993) Mattias Ericson <6615>

Ärende: Strömmari i Ethernet

Vad är en MPR?

Har man nätjord på koaxialkabelns skärm torde man kunna få väldigt häftiga jordströmmar om man råkar få ett jordfel i fastigheten, det behöver ju iofs. inte ens vara ett jordfel utan det räcker ju med att datorerna i nätet är anslutna till olika gruppcentraler som kanske inte ens sitter på samma stigarledning

(Text 1997) Torbjörn Einarsson <8369>

Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Jag ska strax bli inkopplad i vårt nätverk. På min hårddisk har jag en massa saker som jag inte vill att nån ska se eller glutta i. Min chef är av det nyfiknare slaget som gärna vill se hur det ser ut i min maskin. Hitills har jag stängt ute honom genom password osv. (En bra funktion i Stacker (förutom att den komprimerar disken) är att man kan lösenords-skydda sin stackade disk.) Nätet är ett TokenRing med LAN Server ver 2.0 som programvara. I servern ligger OS/2 och på alla stationerna DOS 5.0. Behövs det fler uppgifter för att kunna svara på frågan? Jag vet att man inte kan starta maskinen remote och inte heller glutta om jag inte startat upp mitt nätprogram. Men när jag jobbar i nätet - är jag då öppen som en bok för en nyfiken NätOp? /Torbjörn Einarsson

(Text 1998) Peter Nermander <8130>

Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Nu vet jag inte exakt hur det där nätverket fungerar, men Lantastic, som jag kör, är väl i princip samma typ av nätverk.

I Lantastic finns det drivrutiner i olika "nivåer". Först laddar man NetBios-drivern för aktuellt kort (eller vad man nu kör nätet via (Lantastic går att köra via serie/parallellport också)). Ovanpå det så laddar man nåt som i Lantastic heter REDIR, en redirector. Den gör att arbetsstationen (burken den laddas på) kan komma åt saker via nätet).

Vill man köra en burk som server, d.v.s. kunna komma åt dess resurser, så måste man även ladda programmet SERVER, som "lämnar ut" burkens resurser till nätet.

Mitt svar är alltså att troligtvis kommer din chef INTE att kunna titta på din HD. Helt säker är jag dock inte, eftersom jag inte är helt bekant med nätverket i fråga. /Nermander

(Text 2001) Casimir Artmann <7296>

Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Om sysop lägger in ett kommando i inloggning-scripet, som kopierar information från din hårddisk, till servern får han reda på allt han behöver. För att direkt skall kunna läsa din hårddisk utan kopiering krävs att din maskin är uppsatt som server. WfWorkgroup eller liknande. Privata dokument - lämpligast diskett. En annan fråga är om du har någon rättighet att låta bli att visa information för din chef. Vad gäller egentligen? Den principen jag körde efter var att varje anv hade en hemma katalog som bara han hade åtkomst till. Däremot kom inte någon begäran från högre nivå om att kunna läsa detta.
Mvh Casi

(Text 2002) Torbjörn Einarsson <8369>

Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Den gången han kräver att få titta på innehållet i min hårddisk får jag ta det problemet. :-/ Min uppfattning är att, i likhet att läsa min privatpost, inte (enligt grundlagen) får läsa vad jag har skrivit. Han får inte läsa min dagbok, inte läsa de jag har skrivit eller fått. Hur kan han veta vad som är brev om han inte får läsa innehållet för att på så sätt vå veta om det är ett brev och därmed privat? Jag anser således att jag har en grundlagsmässig rättighet att hålla min hårddisk lösenordsskyddad. Så frågan är: Är min hårddisk lika skyddad från otillbörligt snokandesom

(*) min låsta (eller olåsta) skrivbordslåda?

(*) min innerficka och där liggande plånbok?

(*) min dagbok (oavsett medium)?

(*) min telefonlinje (voice eller data)?

Svaret är att personliga integritet väger mycket högt. Någon som har en annan uppfattning? /Torbjörn Einarsson

(Text 2003) Thomas Green <8509>

Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Packa de filer du vill hemlighålla med t.ex. PKZIP. Där kan du ange ett lösen att kryptera med. I och för sig är det lite omständigt men din chef kan rota hur mycket han vill och du får ha dina data i fred. 73 de SMOREX

(Text 2006) Per Andersson <5581>

Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Beror ju på hur avtalet med firman ser ut. Om man har PCn för att jobba på verkar det misstänkt - data tillhör ju firman och inte honom. "Sina data" brukar det inte vara när det är på jobbet.

(Text 2009) Sven Wickberg <1384>

Ärende: HP i nät

Enligt vad jag hör från annat håll tycks det ta evigheter före HP-laserskriva ut text i WinWord. När jag provat med ungefär samma grejor hemma (486, WinWord, HP4) så tar det bara omkring 5 sekunder innan lasern vaknar till liv och börjar fixa en utskrift, men min interlokutör påstår att det tar flera minuter. Så stor skillnad kan det väl inte vara på en 386?

Det verkar som om hela sidan går över grafiskt och måste byggas upp, pixel för pixel, innan den kan skrivas ut, medan den i mitt fall säkert utnyttjar TrueType-typsnitten som ju finns klara i lasern och bara behöver utpekats för att skrivas. Kan det vara Novell som minskar ner hastigheten så?

Jag satt i dag i ett Novell-nät och testade något helt annat, men jag la också märke till att utskrifterna dröjde ganska länge. Men dels var det inte i WinWord, dels handlar det om HP4L som ju är långsammare.

Vad skall man göra för att snabba upp exekveringen? Mer RAM-minne i datorn? Mer minne i lasern? Postscript? Andra tillsatser?

(Text 2013) Mattias Ericson <6615>
Ärende: HP i nät

Med datorn så antar jag att du menar servern. Minnesbehovet för servern bör du räkna ut så här (enligt 3.12): 4 MB För Novell Netware 2 MB Om du laddar PSERVER:NLM 1 MB Per 100 MB Disk (frågan är om CD rom räknas som en disk?) 1-4 MB För cache När du kör i ett nät kan det spela roll om du har en stor timeout i capture strängen, är detta värde för litet skiter det sig, är det för stort tar det lång tid innan utskriften kommer. Har man väldiga problem med utskrifts bör man kolla att "Use interrupts" är avslaget i PCONSOLE (varför man bör göra så vet jag inte, det jag vet är att utskrifterna går extremt sakta om man använder dessa interrupt.)

(Text 2014) Peter Nermander <8130>
Ärende: HP i nät

I ett nätverk är det så att skrivaren börjar inte skriva förrän programmet AVSLUTAT utskriften. Anledningen är att nätverket lägger ju upp ett print-job, som består av en fil som skall skickas till skrivaren, och den kan ju inte skickas förrän utskriften är klar. Alltså dröjer det längre tid innan utskriften börjar, men när den väl börjar går det nog lika fort. /Nermander

(Text 2016) Thomas Green <8509>
Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Det beror alldeles på vad det är för data. "Jobbdata" håller jag med om att man inte ska/får hemlighålla men t.ex. privata brev tycker jag inte tillhör arbetsgivaren. 73 de SMOREX

(Text 2020) Per Andersson <5581>
Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Det beror ju då på om du har rätt att använda firmans utrustning för privata brev. Det är inte alls självklart.

(Text 2021) Peter Nermander <8130>
Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Men frågan är om man skall få ha privata brev och sånt på jobbs dator. Vad jag vet finns det folk som blivit skadeståndsskyldiga för att de "tagit upp firmans datorresurser med privata saker".

Personligen tycker jag att det borde sättas nån tumregel för hur mycket privata saker man får ha på firmans dator. Många sitter ju och skriver privatbrev för hand, med firmans penna och på firmans papper, och troligen skickar de det med firmans frimärke..... Men de åker inte dit, för det finns inga bevis kvar på firmans. Men gör man det med dator så ligger filerna kanske kvar på burken, och då åker man dit.../Nermander

(Text 2024) Thomas Green <8509>
Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Om man får använda firmans dator till det eller ej är en helt annan fråga. Det är inte alls självklart att "vem som helst" på firmans får läsa alla filer med privata brev, bara för att man inte får skriva dem på datorn. 73 de SMOREX

(Text 2031) Måns Åman <8406>
Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Inom skatteförvaltningen finns det en speciell avd. som jobbar med att "sätta dit" anställda som stjälar från myndigheten. Dit räknas även om du använder myndighetens kopiator, brevpapper, kuvert och frankering för privata ändamål. I förvaltningens personaltidning kunde man läsa att man hade "satt dit" de som skickat privata brev på myndighetens bekostnad. Åtgärder broende på "brott" kan vara: löneavdrag, degradering och uppsägning.

Påskattemyndigheten i Stockholm hade man, efter misstanke om "brott", öppnat post från en anställd och funnit att det var privatpost.

Tydligen såg man allvarligt på detta för att den anställda omplacerades kort efter händelsen. Om det sedan bara var pga "brottet" kan man ju undra. Men ändå... Tack och lov så jobbar jag inte på Skattemyndigheten längre:-) Jag undrar om inte frågan är: Om man skall få använda ARBETSTID till privata ändamål. Det kostar nog mer än datorkapaciteten. //Måns Ps Det är en intressant diskussion! Ds

(Text 2036) Sven Wickberg <1384>
Ärende: Kan nån glutta i min maskin genom nätverket?

Onekligen, och kanske inte Nät-mötet är bästa platsen för den diskussionen, men det gäller ju faktiskt firmans nät också!

Jag skulle tro att de flesta arbetsgivare -- eller åtminstone arbetsplatser -- accepterar (som en personaluppmuntringsåtgärd) att de anställda i rimlig, dvs tämligen ringa, omfattning använder arbetstid och firmans grejor för personliga telefonsamtal, anteckningar, enstaka kopior, kuvert, gem, pennor, papper osv. Men det skall som sagt vara ringa omfattning.

Tyvärr finns det många exempel på missbruk, t o m organiserat missbruk. Jag har hört om byggarbetsplatser där anställda kört fram med firmans lastbil och fyllt den med färg, byggmaterial, verktyg osv och sedan skeppar alltsammans till eget sommarhus för vidare arbete.

I princip bör man nog handla så att det inte gör så mycket om arbetsgivarens skulle glutta i ens konto; även om arbetsgivaren av integritetsskäl inte bör göra det.

(Text 2040) Nils Hammar <4341>
Ärende: HP i nät

En annan möjlighet är att skrivardrivrutinen drar nytta av matematikprocessor! Är det någon som vet hur det ligger till med en sådan funktionalitet?

Möte Operativsystem

(Text 164) Morgan Lantz <4359>
Ärende: vilket?

Vilket operativsystem kommer gälla i framtiden. Det verkar komma finna en hel del Windows NT, Os/2 version 3.0, next step, solaris. Det där näststep verkar ju ett trevligt operativsystem. Så krävs det en hel del hårdvara, enligt senaste nummret av mikrodatorn. Mvh Morgan Lantz.

(Text 165) Nils Hansson <519>
Ärende: vilket?

> Vilket operativsystem kommer gälla i framtiden.
UnixWare.

(Text 166) Jan Smith <8054>
Ärende: vilket?

Det kommer nog att bli en ganska god konkurrens mellan olika OS och även mellan olika hårdvarutillverkare. Fler och fler OS kommer ju att fungera på olika hårdvarumiljöer. Om vi tar Windows NT så ska det exempelvis fungera på både Intel:s processorer och på DEC:s Alpha-processor. Annars så blir det nog en god konkurrens mellan NT, Solaris, NextStep (om de kommer ut ordentligt) UnixWare (från Univell) samt sen inblandat bland hobbyister alla dessa billigare UNIX-varianter varav några är helt gratis. Tycker att det är väldigt bra att datorvärlden efter ett tag börjar att bli dominerat av OS som är riktiga OS och inte bara har sådant som MS-DOS.

(Text 168) Peter Sjöberg <2431>
Ärende: vilket?

MVS, är det ett av IBM's OS på stordatorsidan? Hur kan dom räkna bort NT som server då den redan i kärnan av os'et har server-klientfunktioner i sig? 73 de SM2PYT

(Text 169) Jan Smith <8054>
Ärende: vilket?

Det är en sak att OS:et går att använda till servermiljö och en helt annan om det verkligen kommer att användas till det. Om det finns andra OS som fungerar bättre än NT att ha som server-OS så använder man ju det.

(Text 170) Nils Hammar <4341>
Ärende: vilket?

För min del tror jag nog att Linux kan vara en faktor att räkna med. Försöker att fundera ut hur jag skall få ihop pengar till en tillräckligt stor hårddisk och ett 486/33 moderkort med en skaplig mängd minne för att köra Linux på. Har redan en datorlåda, så det är inte så stort problem.

Linux är ju i alla fall ganska resurssnålt operativsystem om man jämför med de stora drakarna.

(Text 171) Bo Kullmar <1789>
Ärende: vilket?

Jag var inte på dragningen så jag vet inte vad de hade för tankar. Å andra sidan kan jag mycket väl tänka mig att man räknar med att det skall ta minst ett år innan NT blir stabilt och då skall de konkurrera med andra plattformar som just Netware, Unix och MVS (ja, det är = IBM stordator). Vad gäller klintdelen så är det ju en annan marknad där vanliga Windows redan är stor varför jag tror att de tror på NT.

(Text 172) Mats Lillnor <8402>
Ärende: vilket?

Ska det vara MVS, dvs IBMs OS som går på deras största stordatorer t.ex. IBM 3090? Menar du inte VMS från DEC. Mats Lillnor

(Text 173) Bo Kullmar <1789>
Ärende: MVS=IBM stordator

Ja, jag skriver MVS och menar MVS dvs IBMs OS för 3090 och ES/9000. Det var MVS och ej VMS som Garthner hade med. De har alltså räknat ut både AS/400 och VMS för ingen av dom fanns med.

(Text 174) Anders Franzén <5258>
Ärende: vilket?

Visst borde det vara MVS som är ett mycket kraftfullt OS för IBM stordatorer. IBM har stort intresse av att integrera sina övriga plattformar, t ex AS/400 och OS/2 med MVS. Många client/server-lösningar kommer att köra mot DB2-databaser i en MVS-burk (hoppas IBM) men frågan är om det inte är bättre att placera databaserna i en lokal server typ UNIX med påhängda Windows-maskiner? Varför ska allt vara så centralt för? Det känns lite som när de där tillverkarna av mekaniska räknemaskiner desperat slogs mot uppkomlingarna som körde elektroniskt. / Anders *

(Text 175) Johan Persson <2397>
Ärende: vilket?

De räknar nog inte bara på tekniksidan, utan förmodligen än mer på hur bra det hela marknadsförs, och MS är ju ganska duktiga på det. /jp

Specialutdrag ur MSG/DivData om manual till DOS 7

Här är ett utdrag ur MSG/DivData som vi inte kan underlåta att lyfta fram och göra något större. På förekommen anledning låter vi ingressen sitta kvar.

(Text 1598) 1994-04-01 00.02.29

Torbjörn Einarsson <8369>

Mottagare: DivData

Ärende: Nån som har en Manual till MS-DOS version 7.0 ?

Experiment med PKZIP

Ärendetexten skulle också kunna vara 'Experiment med PKZIP' för det var det jag höll på att göra när jag plötsligt fick behovet av en manual till DOS-sjuan.

När man komprimerar med ZIP (den senaste versionen av PKZIP version 2.04g ligger i programbanken) sparar man ju utrymme. Men när jag lekte med ZIP funderade jag vad som hände om man komprimerar den komprimerade filen en gång till. Man borde ju spara ytterligare med plats, eller hur?

Så jag tog och använde DOS ver 6.2 som ligger i min katalog /DOS - jag komprimerade alltihopa och kallade den komprimerade filen för DOS-01.zip. Den hade minsakt ca 60 procent i storlek. Sen tog jag och komprimerade DOS-01 och kallade den DOS-02 och jag sparade ytterligare plats. DOS-02 blev DOS-03; 03 blev 04 osv. Och den komprimerade filen blev bara mindre och mindre. Hur länge kunde jag hålla på?

När jag hade kommit till DOS-14 var filen bara 29 byte lång och då vart jag nyfiken på vad den egentligen innehöll så jag gjorde en decimal dump på den och resultatet blev detta:

```
0000:0000 - 058 045 041 032 073 100 097 103
0000:0008 - 032 132 114 032 100 101 116 032
0000:0016 - 049 058 097 032 097 112 114 105
0000:0024 - 108 032 040 045 058
```

Sen fortsatte jag ett par varv tills det blev DOS-19. Nu blev innehållet bara en byte lång och innehöll: 042. Jag antar att detta säger allt.

Jag försökte en gång till så jag skulle få DOS-20 men det gick inte. PCn hängde sej och den gick inte att få igång igen. Jag var tvungen att starta om från diskett och installera botsektorn på nytt. Min teori är att när PKZIP försökte komprimera DOS-19 blev det bara ett svart hål kvar som sög in sej själv och delar av bootsektorn.

Nå, DOS-19 var tydligen gränsen för hur långt man egentligen kunde komprimera DOS-katalogen.

Nu kommer jag till den roliga delen i mitt experiment: Jag dekomprimerar DOS-19 till DOS-18 och DOS-18 till DOS-17 och så vidare. För att effektivisera jobbet gjorde jag en liten .BAT-procedur som gjorde detta iterativt. Och jag satte igång den. Och den gick och gick och jag gick för att koka mej lite kaffe.

När jag kom tillbaka så höll den på att dekomprimera DOS-01 och innan jag hann få stopp på den så började den dekomprimera även DOS-00 !!!

Skrajsen blev jag men också nyfiken... Vad håller den på med? När den till slut stannade så bootade den om sej själv och skrev på skärmen:

```
Welcome to DOS ver 7.0a
Bootsector found virus-free
Unregistered copy - please register
Today's name is Harald and Halvar
Today's horoscope: Your legs are beeing pulled ...
```

och lite annat krafs.

Jag hade plötsligt fått MSDOS version 7.0 på kuppen. Hmmm ..

Nu piggnade jag till...

Nu piggnade jag till och började ta reda på vad sjuan hade som jag inte kände till sen tidigare. Jag hittade vissa ändringar och nyheter:

- * Filnamnet kan numera bestå av 16 tecken + 4 i tillägg.
Äntligen slapp man 8 tkn gränsen, men varför inte göra som OS/2 som kan ha mycket fler tecken i filnamnet.
- * Bug recovery
Finns buggar känner systemet av dom och tar bort dom automatiskt. DOS blir mer lättprogrammerat. Konceptet kallas DDT - Defective Dos Trapping.
- * Telegrafi-interface.
Slå på mellanslagstangenten i korta och långa, du vet da-dit-dit-da osv, så kan du mata in data på detta sättet. Det funkar inte nu av någon anledning men det funkade i morse.
- * 640 k gränsen sprängd.
Gränsen ligger betydligt högre än jag har primärminne (och jag har 8 meg).
- * Antivirus-check som standard.
Bättre än i DOS ver 6.2. Virusplågan är över en gång för alla! Yippie!
- * ÅÄÖ problemet nu definitivt löst.
Även mot skrivare. Vilken skrivare du än har så får du ut rätta bokstäverna. Sätt SET SWEDISH i config.sys bara så fungerar det. Sätt SET GÖTEBORG så får du till och med ut ett tak över o-na för uttalets skull. Exempel: "Körv é la änna gött, va!" och "Feskekörka". (Om du ser prickar istf tak över o-na så betyder det bara att du ännu inte har DOS 7.0.) SET STOCKHOLM ändrar automatiskt alla ä till e. Exempel: "Man eter rekor". SET SKÅNE kompletterar med diftonger men ger färgförändringar åtminstone på minskärm.
- * Konceptet "Do as I mean rather than as I say" vilket gör att jag kan skriva fel av misstag numera. Den förstår mej rätt i alla fall.
Detta kallas FOSsing - Forgiving Operating System.
- * Fler kommandon än tidigare.

Exempel:

- > MOVE som kan flytta filer mellan katalogersupersnabbt. Mycket bra förbättring.
- > CONFIGURE som känner av alla extrakort och minne automatiskt. Numera kan man alltså inte få minneskollisioner eller interrupthängningar. Och mycket riktigt - Windows verkar stabilare nu än tidigare.
- > PKZIP och PKUNZIP finns nu med som standard. Självpupgraderande.
- > SET 80586 gör att processorn går fortare. Det lär fungera medelst mjukvaruemulering och kallas PETting (Pentium Emulation Transforming).

Det finns säkert fler nyheter än dessa men jag vet katten hur jag ska få veta vilka dom är. Jag har ju ingen manual.

Finns det nån som har en DOS-manual för DOS ver 7.0a ? Jag skulle bli tacksam om jag finge låna den ett tag. Nån som vet när den svenska utgåvan kommer?

Är nån intresserad att jag skickar upp DOS-sjuan till upload? Det är lätt gjort. Den är bara 1 byte lång. Om du kör PKUNZIP 19 ggr så blir det DOS ver 7.0 ju.

Skriv mej ett brev i lådan så jag vet. Jag skulle bli mycket glad om jag fick hjälp, för detta är nåt man har nytta av.

MVH / Torbjörn Einarsson

Kommentarer av

Lars Johansson <8488>

Jan-Åke Rickard <8432>

Kjell Bävergren <5790>

Mats Lillnor SYSOP <8402>

Bo Hultqvist <8169>)

(Text 1598)

**MS
DOS**
MS-DOS
Prompt

Nytt virus: CASINO med din hårddisk som insats

Från QA har kommit information om ett nytt virus vid namn CASINO. Det fungerar på så sätt att vid ett visst datum förvandlas datorn till ett slags spelautomat.

Viruset ger sig på den sk FAT-sektorn som är ett slags vägkarta för datorn för att den skall hitta var alla filer befinner sig rent fysiskt på hårddisken, bland alla sektorer och spår och sådana grejer som är osynliga för oss datoranvändare och som vi inte behöver bry oss om.

Viruset meddelar den stackars kraken som drabbats av det att nu står hårddisken med alla filer bokstavligt talat på spel. Det enda du kan göra för att möjligen rädda Dina data är att spela på automaten. Om Du vinner förblir hårddisken intakt. Om Du förlorar så försvinner hela dess innehåll. Det sägs att viruset ibland misslyckas och att vinnaren ändå förlorar sina data.

Själv prenumererar jag på Dr Solomon's antivirusprogram och får sex uppgraderingar per år. Jag tycker det är väl värda pengar att slippa gå och känna sig orolig för att drabbas av virus. Jag har alltid undrat hur psykiskt sjuk en människa är som hittar på sådant här sattery för en hel värld av PC-användare.

Vi som har kunskaper om virus och offrar en slant på att skaffa oss motmedel drabbas ju av sådana här tidstjuvar, eftersom vi lite då och då måste hålla på och köra våra

antivirusprogram för att känna oss säkra. Det ställer ju till med onödigt besvär i praktiken. Om min revisor till exempel kommer till mitt kontor och tillfälligtvis vill stoppa in något av sina egna program, så kan jag inte lita på att den kompillerade maskinspråksfilen är virusfri. Hans spelälskande barn kan ju ha råkat smitta hans dator.

WINDOWS — ett virus?

När man kör Windows kan man tyvärr inte hålla på och viruskolla in absurdum. Man måste lasta in programmen vare sig de är köpeprogram eller små public domain. Att köra Windows är ju så pass osäkert i sig att jag betecknar även Windows som ett slags virus hur mycket än många berömmar det. Varför får jag annars text då och då se meddelandet 'Skyddsfel...du kommer att förlora dina data... starta om datorn'? Det här händer någon gång varje månad när jag kör Word under Windows, och det händer aldrig sådana där saker när jag körde DOS!

Källa

Virusinformation från QA

QA info korta nyheter

Nyhetersbrev från QA Informatik AB som är agent för Dr Solomon antivirus program i Sverige.

<8355>

Bill Leksén

En utblick på marknaden

HP lancerar nya laser-skrivare

Hewlett Packard har lanserat två nya skrivare, HP LaserJet 4 Plus och HP LaserJet 4M Plus. De ersätter de gamla modellerna med samma namn, fast utan Plus.

Skrivarna är i första hand riktade till "arbetsgrupper", dvs som delade resurser exempelvis i nätverk.

De nya skrivarna är baserade på ett 12-sidors skriarverk som styrs av en 25 MHz Intel i960 RISC processor. Detta innebär att de är 30 till 40 procent snabbare än sina föregångare. Ytterligare funktioner för att förbättra prestanda är bl.a.:

- MEt (HPs Memory Enhancement technology) som genom komprimering "fördubblar" skrivarens minne, så att man inte behöver uppgradera minnet för att klara mer komplexa utskrifter.
- förbättrad buffring av inkommande data, gör det möjligt att ta emot utskrifter snabbare och att ta emot nästa utskrift under tiden som den avslutar en pågående utskrift. Detta ger en kortare väntetid mellan utskrifter, speciellt vid växling mellan

PCL och PostScript.

För bästa möjliga utskriftskvalitet jobbar skrivarna med 600x600 punkters upplösning och RET (HP Resolution Enhancement) som "jämnar ut" kurviga linjer.

Skrivaren använder dessutom extra finfördelat, "microfine", tonerpulver. Då HPs undersökningar visat att över hälften av alla LaserJet 4 och 4M används som delade skrivare, har man förbättrat konnektiviteten i de nya modellerna. Båda skrivarna har som standard HPs Bi-tonics parallellt och 9-poligt seriellt gränssnitt.

LaserJet 4 Plus har dessutom en extra i/o-plats som kan användas till ett HP JetDirect eller tredjeparts nätverkskort. I HP LaserJet 4M Plus sitter det redan ett

HP JetDirect kort för Ethernet och LocalTalk. Skrivarna växlar automatiskt mellan alla anslutningar, inklusive nätverkskort.

HP LaserJet 4 Plus levereras som standard med 2 MB minne, LaserJet 4M Plus levereras med 6MB minne. Med hjälp av MEt klarar skrivaren de flesta 600-punkters text- och grafikutskrifter i PCL utan att minnet behöver byggas ut.

Ytterligare minne kan i båda skrivarna användas för att utöka I/O bufferten och för lagring av fonter, blanketter och makron. Minnet i LaserJet 4 Plus och 4M Plus kan byggas ut till 66 MB respektive 38 MB.

LaserJet 4 Plus är utrustad med utökad HP PCL 5 och HP GL/2. LaserJet 4M Plus är dessutom utrustad med Adobe PostScript Level 2. LaserJet 4 Plus kan uppgraderas till PostScript Level 2 med hjälp av en SIMM-modul. LaserJet 4M Plus växlar automatiskt mellan de inbyggda språken. Detsamma gäller en LaserJet 4 Plus som byggts ut med PostScript. Båda skrivarna har 45 skalbara teckensnitt, 35 Intellifont och 10 TrueType. LaserJet 4M Plus innehåller 35 Adobe Typ 1 teckensnitt.

Skrivarna har som standard ett kombimagasin som klarar 100 papper eller 10 kuvert, samt ett 250-arks arkmatarfack. Ett extra 500-arks arkmatarfack kan anslutas under skrivaren vilket ger en maximal kapacitet av 850 ark. Till hösten kommer det att finnas en ny duplexenhet som kan installeras som tillbehör, vilken gör det möjligt att skriva på båda sidorna av papperet. Ett särskilt arkmatarfack som håller 75 kuvert finns tillgängligt nu.

LaserJet 4 Plus och 4M Plus är båda försedda med Energy Star märkning. Skrivarna använder bara 22 W respektive 28,5 W när de är i standby-läge. HP Eco-Mode minskar toneråtgången när man skriver i konceptläge. Andra saker som skonar miljön är bl.a. återvunnet papper i manualer och förpackning, en återvinningsbar allt-i-ett tonerkassett, samt att alla plastdetaljer större än 100 gram är märkta för att förenkla återvinning.

WordPerfect uppgraderar 5.1 för DOS

Den nya uppgraderingen, WordPerfect 5.1+, ger användare av äldre PC kraftfulla nya funktioner och filkompatibilitet med WordPerfect 6.0 för DOS och Windows.

Produkten levereras redan i USA och beräknas komma i svensk översättning under augusti månad. Enligt WordPerfect själva är detta beviset för att man fortsätter sin satsning även på de användare som inte vill uppgradera sina datorer för att få tillgång till nya kraftfulla ordbehandlare. WordPerfect 5.1+ för DOS har samma funktioner och filformat som WordPerfect 5.1 för DOS, plus nya funktioner som t ex

* **direkt filkompatibilitet med WordPerfect 6.0 för DOS och Windows.**

- WordPerfect 5.1+ kan läsa och skriva filer med det filformat som WordPerfect 6.0 för DOS och Windows använder sig av. Detta gör det möjligt för företag och organisationer som använder både WordPerfect 5.1 för DOS och WordPerfect 6.0 för DOS och Windows att dela på filer utan att behöva spara filerna i WordPerfect 5.1 format.

- Med en extra tilläggsdiskett får man även tillgång till alla de filformat som WordPerfect 6.0 stöder.

* **inbyggd faxmöjlighet**

Precis som i WordPerfect 6.0 för DOS är det möjligt att skicka fax direkt från ordbehandlaren. Programmet stöder de flesta på marknaden förekommande faxmodem.

* **ny filhanterare**

WordPerfect 5.1+ ger användaren möjlighet att sortera filerna i datum-, tids- och storleksordning, vilket gör filhanteringen mycket enklare.

Som en extra bonus följer specialversioner av ScreenExtender och Bitstream FaceLift med. FaceLift är ett program för att hantera skalbara typsnitt och 11 typsnitt följer med. ScreenExtender gör det möjligt att se alla attribut som fetstil, kursiv, understrykning och kapitäl, m.fl. direkt på skärmen under redigeringen.

WordPerfect 5.1+ för DOS kommer att ha samma hårdvarukrav som WordPerfect 5.1, vilket gör att programmet kommer att fungera på praktiskt taget alla datorer. Minimikraven är en IBM-XT kompatibel dator med 5 MB hårddiskutrymme och 640 KB minne.

Ett terminalprogram för nätverk

För länge sen, i början av min karriär, jobbade jag under sju år med enbart dataterminaler. Jagskulle tro att det har påverkat mig ganska mycket i min inställning till hur ett bra terminalprogram ska se ut och fungera. Under senare år har jag hunnit med att titta på och testa (och kassera) ett stort antal terminalprogram för PC.

Favoritprogrammet

Ett av mina favoritprogram heter WinQVT/Net. Det är ett terminalprogram för nätverk. Det körs under Windows, och kan förutom att emulera VT-220 terminal en hel massa andra konster. Programmet är shareware och kommer från en liten amerikansk firma som heter QPC Software. Naturligtvis finns programmet för nerladdning i ABC-klubbens monitor. När detta skrivs heter den senaste versionen QVTNE-397.ZIP. Men uppdateringarna kommer ofta, så lita inte till att de tre siffrorna (som avser versionen, 3.97) stämmer.

Med WinQVT/Net kan man köra uppemot 15 samtidiga terminalfönster mot samma eller olika datorer. Man kan köra filöverföring med FTP-protokoll. Det finns funktioner för Mail och News. Man kan skriva ut sina filer med lpr. Dessutom finns det FTP- och RCP-servrar inbyggda i programmet. Det betyder att om du vill kan du låta andra användare i PC-nätet logga in på din PC och hämta eller lämna filer.

Terminaldelen bjuder på en mycket välgjord VT-220 emulering. Det numeriska tangentbordet fungerar exakt som Digitals keypad. Till och med "Gold" (PF1) fungerar som den ska på NumLock-tangenten. (Hur många terminalprogram brukar klara det?) Om man har ännu större krav på exakt tangentplacering kan man använda Digitals LK250-tangentbord. Svenska tec-

ken fungerar bra med Digitals 8-bitars internationella teckenuppsättning. Dock finns det en liten miss som gör att "alfaslang" inte fungerar rakt upp och ner. Vi svenskar får använda mappningsfunktionen för att själva lägga in den koden.

Tekniska förutsättningar

För att kunna köra WinQVT/Net behöver man minst en 386sx med Microsoft Windows version 3.10. Man behöver självklart också ett nätverkskort och en drivrutin (packet driver) till kortet. Packet drivers till de flesta vanliga nätverkskort kan hämtas från klubbens monitor. Packet driver levereras även på diskett tillsammans med vissa kort. WinQVT/Net innehåller sitt eget TCP/IP-protokoll, så det finns inget mer man behöver skaffa sig. Finessen med att hela nätverksprotokollet ligger inne i WinQVT/Net är att det tar väldigt lite minne från DOS. Annars kräver vanliga nätverkslösningar ofta att man måste ladda in protokollstackar stora som hus i konventionellt (lågt) minne. Men med WinQVT/Net får man gott om minne över så att man kan köra sina DOS-program utan problem.

Och i ett nätverk...

Om man redan använder ett PC-nätverk t ex LAN Manager eller Novell Netware blir installationen något mer komplicerad. I de allra flesta fall går det att få WinQVT/Net att fredligt samexistera med annan PC LAN-programvara. Man kan behöva någon liten extra drivrutin som "mellanläggsbricka". Det finns alltför många varianter på temat för att jag ska få plats med att beskriva alla här. Med WinQVT/Net följer en fil som heter SETUPS.TXT. Där kan man läsa olika exempel på hur man installerar WinQVT/Net tillsammans med befintliga PC-nätverk.

TCP/IP-användare

Ovanstående resonemang förutsätter att man inte redan har TCP/IP i sin PC. Om man kör något av de vanliga PC-nätverken av typen LAN Manager, Windows for Workgroups eller Novell Netware är det troligt att man använder NetBEUI eller IPX som enda protokoll. Då passar det fint att föra in WinQVT/Net som hanterar TCP/IP-trafiken för "egen maskin". Men det finns fall där man redan använder TCP/IP i sin PC. Då kan man inte använda den "vanliga" versionen av WinQVT/Net. Men det finns istället en version som går mot "Windows Sockets". Det är en ny (1993) standard som alla stora leverantörer av TCP/IP-protokoll har kommit överens om att följa. Standarden specificerar hur applikationerska kommunicera med TCP/IP-stacken. Windows Sockets versionen av WinQVT/Net heter QVTWS-397.ZIP i monitorn. Den fungerar helt identiskt likadant som packet driver versionen, förutom på det sätt som den anropar nätverkskortet.

Net och NT

Windows Sockets-versionen av WinQVT/Net går även att köra under Windows NT. Men QPC Software rekommenderar att man hellre ska köra den riktiga NT-versionen. Den finns att hämta ner i filen QVTNT397.ZIP.

Asynkront terminalprogram

För den som inte kör i nätverk finns WinQVT som är ett rent asynkront terminalprogram över serieportarna (WNQVT478.ZIP i monitorn). Det programmet kan med fördel användas när man kör mot ABC-klubbens monitor. WinQVT innehåller förutom samma utmärkta VT-220 emulator som i nätverksversionen, en komplett uppsättning filöverföringsprotokoll: X-, Y- och Z-modem samt Kermit och Compu-serve B+.

Om man inte registrerar ...

En tråkig ovana hos en del leverantörer av shareware är att släppa ut sina program med mer eller mindre allvarliga begränsningar. Det brukar kallas "crippleware". En annan variant är "nagware" där det ideligen poppar upp rutor som uppmanar till registrering. QPC Softwares program är varken crippleware eller nagware, utan fullt användbara program som är nästan helt identiska med de registrerade versionerna.

Detsom saknas ärentligen bara en uppsättning fonter för högre upplösningar på bildskärmen än vad vanlig VGA ger. När man registrerar sitt program får man en utförligare manual, ett installationsprogram och en komplett uppsättning fonter. Registrerade användare uppges också få gratis tillgång till uppdateringar under ett år. Registrering av WinQVT/Net kostar 40 dol-

lar + frakt. WinQVT (icke nätverk) kostar 50 dollar + frakt. Mängdrabatt lämnas och studenter får köpa för halva priset. Om man räknar till pris/prestanda får man nog anse att de här programmen slår de flesta kommersiella programmen ordentligt på fingrarna!

Supportfrågan

Teknisk support ges via elektronisk post, fax eller vanlig snigelpost, men inte per telefon. QPC Software har tidigare haft dåligt rykte för att inte svara på elektronisk post, men de har skärpt sig betydligt. Numera ger de ett utmärkt produktstöd inom några dagar om man skickar e-mail. Det går bra att skicka från ABC-klubbens msg-system till "djpkÉtroi.cc.rochester.edu". Skriv "brev 1" så får du vidare instruktioner. Fax kan man skicka till 0091-716 377 8305.

Egen erfarenhet

Jag har själv använt WinQVT/Net dagligen i över två års tid och är mycket nöjd. För mig har programmet inneburit ett oerhört stort "lyft". WinQVT/Net har varit en viktig byggsten som har hjälpt mig att förverkliga en gammal dröm, att använda PC:n som "all-terminal". Utan att lämna Windows kommer jag samtidigt åt alla datorresurser jag behöver. Stordatorer, minidatorer, nätverksservrar, arbetsstationer, gateways, nätverksbryggor med mera. Det kanske verkar löjligt, men jag som inte har varit någon stor vän av Microsoft Windows har äntligen börjat inse fördelarna tack vare WinQVT/Net!

<1019>

Anders M Olsson

Ett bra program för att ordna biblioteken på Monitorn

Jag har nu testat BasicII/PC och funnet att den fungerar. Även om jag fick sitta med manualen brevid till en början.

Testade ett par små program som gick fort att knappa in. Men jag gjorde något fel i det andra, för att jag fick inte den andra loopen att fungera. Men jag skall fördjupa mig i problemet så kommer jag nog på vad som är fel.

Det egentliga ärendet

Men nu till mitt egentliga ärende. Jag skulle vilja få exempel på ett bra program som man kan titta på iconer med. Jag har nämligen från SPCK fått ett antal hundra olika iconer som jag skulle vilja ta mig en titt på.

Monitors bibliotek

Sedan skulle jag vilja få en komplett listning på vilka bibliotek som finns i

"MONITORN". Typ /pc/bbs /pc/radio/swl och så vidare. Alltså bara biblioteken och inte vilka filer som finns där. Gärna med hur stora de är. Så man kan beräkna en del om hur många disketter som går åt om man skall beställa och om man har råd med det :-)

Har man chans till att få mängdrabatt om man beställer mycket?

Ligger det programmet verkligen i rätt bibliotek?

Vidare tycker jag att programmet spolar.zip, som ligger i biblioteket pc/misc borde hamna i biblioteket pc/radio/electric. För det hör hemma mer där. Vad tycker ni?

HD på parallellporten

Vidare har jag tänkt mig att skaffa en HD som man kopplar till skrivarkont-

akten på datorn. Jag kom då att tänka på det att det skulle vara ett lätt sätt att skaffa sig mycket program från klubben utan att behöva köpa en massa disketter och det skulle gå fortare att kopiera.

Till sist.

Jag har en massa ABC-program som jag vill testa på PC:n. Så det första projektet bör väl bli att skaffa en 5,25-tums floppy till den.

Med glada hälsningar från

<7915>

Stefan Ljungqvist

P.L 8979

505 91 BORÅS

Mera om fax

Ur MSG-systemet förtjänar ibland vissa inlägg att lyftas fram som en egen artikel. Här kommer några utdrag från mötet Data-kommunikation som handlar av fax. Inläggen harskett under mars månad. Deltagare har varit Sven Wickberg och Johan Røjemo Sefan Helander och Peter Nermander.

Sven Wickberg <1384>

Jag har förspillt något dygn av mitt snabbt framrusande liv med att försöka komma underfund hur man hanterar ett HIDEEM 14400P/FAX-modem, alltså pocketversionen.

Det köptes av NHN-konsult (till medlemsrabatt) och fungerade helt otroligt bra på LMSG, men inte alls på fax. Gamla Bitfax påstod att det inte var ett faxmodem. Zfax (från ZyXel-modemet) bara låste sig. Medsamt förkortat Eclipse-program kom aldrig i gång.

Så småningom kom jag underfund med en del saker. När man kör i Windows skall man inte bry sig något om faxprogram, utan bara sända utskriften till den skrivare som har faxprogrammets namn. Iofs mycket enkelt (FÖR enkelt för mig, innan jag kom på det).

Men jag fick också klart för mig att det förutom olika GRUPPER av faxar (lär ha med deras mashastighet att göra) och finns minst två KLAS-SER. Medan tydligen ZyXel är klass 2 så är Hideem pocket (till skillnad från de flesta andra Hideem) klass 1.

Där det någon som på ett för mig begriplig sätt kan redan ut det här med klasser och grupper? (Kunde bli ett bra inlägg i ABC-bladet.)

Johan Røjemo <2196>

Inte mycket att att fylla bladet med men här kommer det i kort-version

Fyra stycken grupper 1,2,3,4

Vanliga faxar är "grupp 3. Grupp 2 lär förekomma medans grupp 1 är rena ångfaxar. Grupp 4 klarar färg och allt möjligt, men kräver ISDN-anslutning.

Klass 1 respektive klass 2 är modemstandarder dvs de specar hur intelligent faxet är. I klass 1 låter man datorn göra så gott som allt arbete. I klass 2 är modemmet mer intelligent och hanterar uppkoppling, handskakning. I klass 2 ligger t ex svarstexter & ID (=telefonnumret) i modemmet). När det ringer så svarar klass 2-modemet och när allt är klart så säger den till att här kommer datan (omsändningar osv administreras av modemmet). I klass 1 så sköts allt detta av programvaran i datorn.

Många nya modem kan köra fax i 14400, men mycket få pappersfaxar släpper fram dem i den farten :-).

Förr kunde man rent generellt säga att det var att föredra ett klass 2 före klass 1 men sen faxfunktionen kommit i "Windows för Arbetsgrup-

per" så finns det ett litet aber: om man har klass1 faxmodem så kan WfW köra över faxet utan att gå via "faxformat", dvs det skickas som text (vanlig modemfunktion!) under förutsättning att det är klass 1 & WfW i bägge ändarna.
Mvh/J:R

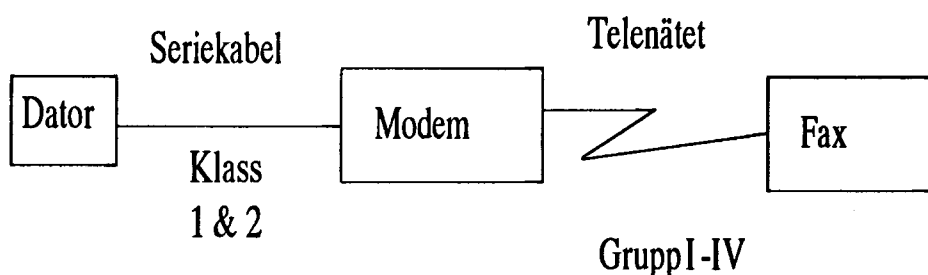
Sefan Helander <8673>

Ja, det är med skillnaden på grupp och klass är kanske inte helt självklart. Så här ligger det till.

Den enkla skissen på denna sida torde illustrera skillnaden.

Grupp

Specifikationer som anger hur faxar kommunicerar med varandra. Grupp I, II, III och IV existerar. I och II är i det närmaste ointressanta (om man inte kommunicerar med öststater där sådana fortfarande används). I Sverige (och övriga västvärlden) är det grupp III som är i princip allena-rådande. Grupp IV är en ny standard som bland annat medför högre upplösning och förekommer oftast i ISDN-sammanhang. Praktiskt taget alla faxmodem idag stöder grupp III. Grupp IV har jag inte sett något faxmodem med ännu.

Klass

Specifikationer som anger kommandoformatet mellan faxmodemet och datorn. Klass 1 och 2 existerar. Innan dessa standarder fanns hade varje chipset-tillverkare sin egen standard. Följden var att ett visst faxprogram bara passade en viss hårdvara och tvärtom. Idag kan man, i princip, valfritt kombinera faxprogramvara och faxmodem efter eget tycke, förutsatt att de stöder samma klass. Mycket förenklat kan man säga att skillnaden mellan klass 1 och klass 2 är:

Klass 1

Mindre intelligens i modemmet. Mycket av kommunikationsarbetet sker i faxprogrammet.

Klass 2

Intelligentare modem som i större utsträckning sköter sig själva. Faxprogrammet bara styr modemmet. Det betyder dock inte att modemmet är helt självständigt. För att kunna sända och ta emot fax krävs att faxprogrammet är igång.

Noteras bör dock att det inte är frågan om direkta prestandaskillnader mellan klass 1 och 2. De utför funktionen att föra över ett fax från plats A till B lika bra. I klass 2 finns dock utrymme för lite mer finesser än i klass 1 (typ felkorrigering) men det är långt ifrån alla tillverkare av klass 2 modem som implementerat detta. I realiteten är det mest programmerare av faxprogram som behöver vetaskillnaden mellan klass 1 och 2.

Det finns små dialektskillnader hos klass 1/2-modem av olika fabrikat. För det mesta, men inte alltid, klarar faxprogrammen av att hantera detta. Vill man vara på den säkra sidan bör man välja det faxprogram som modemleverantören

rekommenderar till modemmet eftersom det då är testat.

Parentesiskt kan nämnas att dialektskillnaderna för klass 1/2 faxmodem är ytterst små om man jämför skillnaden mellan detsom i dagligt tal brukar kallas "Hayeskompatibla modem". I realiteten existerar inga Hayeskompatibla modem förutom möjligen Hayes egna. Upp till rena 2400 bps modem var de flesta modem relativt lika, men med snabbare modem infördes tillverkarna olika sätt att utöka kommandostrukturen. En del använde "", andra "%" medan en tredje valde "\$" för att ange utökade kommandon.

Alla modem må vara hur bra som helst men utan korrekt anpassning till den kommunikationsprogramvara som används kan funktionen bli katastrofal. Innan du köper ett modem bör du höra efter med leverantören om det finns färdiga drivrutiner till den kommunikationsprogramvara du tänker använda. På sätt ser man till att programvara och modem är korrekt anpassade för varandra. Många gånger kan man få modemen att koppla upp och börja kommunicera men problem uppstår t ex vid filöverföringar för att modem och programvara t ex inte använder samma metod för flödes-signalerings.)

För att återknyta till grundfrågan, ett klass 2 faxmodem kan alltså samtidigt följa grupp III.

Hoppas att detta rätat ut alla "?" till "!".

/Stefan

Peter Nermander <8130>

Det är inte så svårt som det låter.

Vad gäller grupper så är det väl mest grupp 3 som man talar speciellt om idag (när man talar om någon grupp alltså). Det handlar alltså om vilka

hastigheter och felkorrigering.

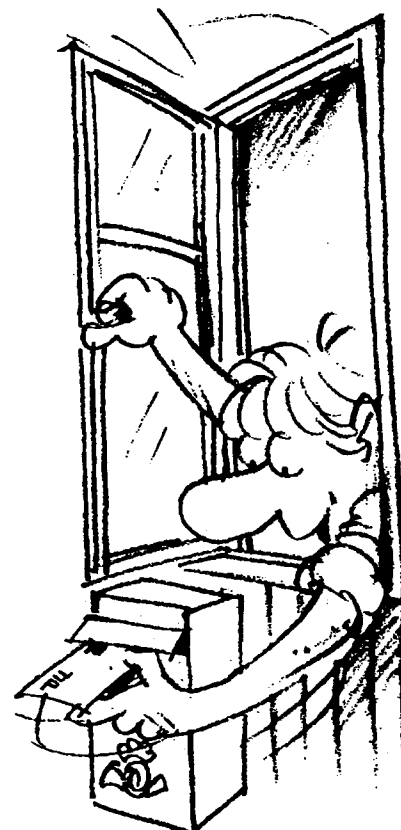
När det gäller klass, så finns det 1 och 2.

Klass 1 fax-modem klarar i stort sett ingenting själv, utan där är det faxprogrammet som håller i handskakning, flödeskontroll, timing och allt sånt. Det kräver alltså mycket av faxprogrammet.

När det gäller klass 2 så ligger de flesta funktioner i modemmet, så allt programmet behöver göra är att skicka datat till och från modemmet. Modemen klarar alltså själva av att komma överens med andra sidan om hastighet och utväxla ID och sånt.

Sen finns det ju även "specialklasser", som inte är standardiserade. ZyXEL kör man oftast med +FCLSS=6, vilket innebär att man använder modemmet till i stort sett allting. Detsom faxprogrammet behöver göra är att ta emot datat, och handskaka lite med RTS/CTS vid nysida.

/Nermander

Paketering av program

All distribution av fri eller användarstött programvara ("shareware") sker normalt genom att flera filer eller program packas in i en enda fil. Denna fil kallas för ett arkiv. Det är ett bra sätt att paketera program så att allt som tillhör ett paket följer med när du hämtar via modem. Filer/program i ett arkiv är normalt också komprimerade så de tar mindre plats. Programmen i ett arkiv måste packas upp för att du skall kunna använda dem. Detta gör du med ett uppackningsprogram.

Olika system

Det finns flera olika typer av system för att packa ihop filer. I PC världen är Zip, Arj och LHarc vanligast men det finns fler. I Macintoshvärlden är Stuffit och Sea vanligast.

PKWARE

Zipformatet är det arkivformat som ABC-klubben använder för att packa PC-program. Zipformatet uppfanns av Phil Katz. Philips företag heter PKWARE. Ursprungligen använde man ett annat PC-program som heter ARC från System Enhancement Associates. SEA stämde Phil Katz för att Phil hade gjort ett eget program som var snabbare än SEA's ARC och som dessutom kunde skapa arkiv som inte SEA's ARC kunde packa upp. Detta skedde i slutet på 1980-talet.

Resultatet blev att Phil Katz i stället 1989 uppfann ZIP-formatet och gjorde själva formatet fritt så att var och en kunde göra program som kan hantera Zip-arkiv.

Info-ZIP

Detta resulterade i att andra bl a gruppen Info-ZIP på Internet gjorde program som var kompatibla med Phil Katz PKUNZIP och PKZIP. Många världen över har bidragit till arbetet i gruppen Info-ZIP och bland Bo Kullmar och Henry Gessau. De som har gjort det mesta arbetet med programmen unzip och zip är Mark Adler, Richard B. Wales, Jean-loup Gailly, Kai Uwe Rommel och Greg Roelofs.

Målsättningen för Info-ZIP-gruppen är att göra fria ZIP-kompatibla program för datorer som inte PKWARE hade några versioner för. Ursprungligen gjordes programmen unzip och zip för Unix, men senare har det kommit fram versioner av de helt fria unzip/zip även för VMS, Amiga, Atari, OS/2, MSDOS, NT, Tops-20, Human 68k och Macintosh.

Något om program-distribution i packad form

Uppackning

För att man sedan skall kunna använda programmen efter distributionen måste man packa upp dem.

UNZIP/PKUNZIP i DOS

Kör du DOS så kan du använda UNZIP.EXE eller PKUNZIP.EXE direkt i DOS. Man bör då ha någon av dessa program i sökvägen ("path"). Ställ dig ett tomt bibliotek på hårddisken. Om du vill packa upp filen MSK313.ZIP så skriver du i DOS:

```
UNZIP A:\MSK313
```

eller

```
PKUNZIP A:\MSK313
```

I detta exemplet ligger arkivet på A:. Skulle den ligga i något annat bibliotek på hårddisken så skriver du t.ex.

```
UNZIP C:\TMP\MSK313
```

Optioner

Skriver du bara UNZIP eller bara PKUNZIP får du upp alla optioner, dvs alla de tillägg som du kan göra för att få litet olika resultat.

Vill du se vilka filer som finns i ett arkiv använder du switchen -V och det gäller för både UNZIP och PKUNZIP. För att testa innehållet i arkivet gör du -T och det gäller också båda programmen.

Skalprogram

Vill du inte köra DOS-kommandon för att packa upp filer så kan du antingen använda ett program som utgör ett skal och som i sin tur kör PKUNZIP eller UNZIP. Det finns också lättanvända program som har ZIP-funktionen inbyggd. Det senare gäller även för kommersiella hjälpprogram som PC-TOOLS och Norton Utilities.

WinZip

WinZip är ett Windowsprogram som innehåller funktioner för att packa och packa upp Ziparkiv. Det kräver alltså inte att du har UNZIP eller PKUNZIP. Programmet

är användarstött och registreringsavgiften som krävs är 29 dollar.

Aktuell version av WinZip som nu finns i programbanken är version 5.0. Version 4.0 skickades ut på PC-prenumerationsdiskett nummer 22.

Installationen var enkel. Det är bara att skapa ett programobjekt/ikon som är kopplad till programmet WINZIP.EXE. Vid testen på klubbens kanslidator klagade programmet på en option i kontrollpanelen. När jag slog av Prioritera Windows för 386 avancerat läge, försvann denna varning.

WinZip är mycket enkelt att använda. Det finns sex stora knappar i programmet. De är märkta New, Open, Add, Extract, View och CheckOut. De är till för att om du vill skapa ett nytt arkiv, öppna ett gammalt, addera filer till ett arkiv, packa upp, titta på innehållet och skapa en Windows programgrupp av innehållt i arkivet.

Det går också genom att välja Actions i menyraden köra viruskontroll med SCAN på det arkivet som är öppet och göra om ett arkiv till ett självuppackande arkiv.

Skalprogram för DOS

Det finns också skalprogram för DOS. Två av de vanligare är Arcmaster och Shez. Båda programmen kräver att man har PKUNZIP.EXE och UNZIP.EXE eftersom dessa används. Dessutom kan dessa program hantera andra arkivformat också om man har program för dessa.

Programmen finns i programbanken i /pc/util/archive/shell. En finns am98.zip och shez97.zip i programbanken. Det kommer ofta nya versioner av dessa program. De kostar 35 dollar respektive 39 dollar i registrering.

Ingen av dessa program är så enkla att använda som WinZip. För att använda Shez måste en konfigurationsfil skapas först vilket dock är enkelt och programmet meddelar vilket program som skall köras.

<1789>

Bo Kullmar

ABC-klubbens Macintosh-disketter nr 9 Och 10

I maj skickades två prenumerations-disketter för Macintosh ut. Lite av innehållet presenteras nedan. Damma av disketterna och prova. Är du intresserad av att prenumerera så kontakta kansliet.

Programredaktionen försöker hitta program som så många som möjligt kan ha nytta och glädje av. Om du har några bra förslag på Macintoshprogram önskar programredaktionen mycket gärna ett brev med dessa.

Låt oss se vad som finns på årets första två disketter.

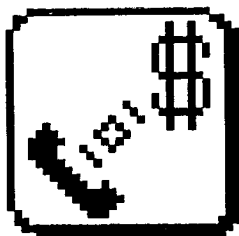
ABC MAC-009

Disinfectant 35.sea

Som vanligt skickar vi då och då ut nya versioner av detta program. Det är ett antivirus program som känner av om du har virus på din dator eller på disketter som stoppas in i din diskdrive. Den senaste versionen klarar bla av att känna igen B varianten av INIT 29 viruset.

Disinfectant kan köras på alla Macintoshmodeller. Programmet är freeware och skrivet av John Norstad <j-norstad@nwu.edu>, Northwestern University, Evanston, Illinois, USA. Om du inte använder Disinfectant så är det hög tid att börja nu!

ComIT™ 1.8.sea

Detta är ett integrerat kommunikationsverktyg. Med ComIT kan du sammanställa kostnader för uppkoppling mot databaser och även kostnader för vanliga telefonsamtal. ComIT kan också slå dina telefonnummer. Programmet kan köras på både system 6 och 7 men kräver dock minst 1 MB minne. Programmet är skrivet av Michael L. Weasner <mweasner@delphi.com>, Torrance, USA.

MacPGP2.3.sea

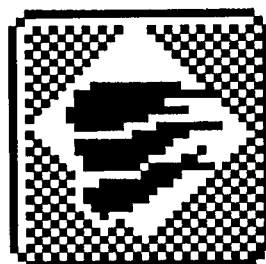
Pretty Good Privacy, ett mycket bra

krypterings och signerings program för flera olika datortyper. Här i en Macintosh version. Original programmet är skrivet av Philip Zimmermann <prz@acm.org>, Boulder - Colorado, USA.

Programmet använder en krypteringsalgoritm kallad RSA, efter skaparna Rivest, Shamir och Adleman. Se tidigare nummer av ABC-bladet för mer information. I tjugo år har experter försökt knäcka RSA algoritmen utan att lyckas. Den klas-

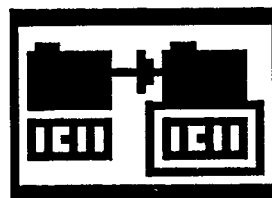
sas som en speciell typ av krigsmaterial och får därför inte exporteras från USA. Philip Zimmermann har nu råkat i problem då programmet har kommit ut på Internet. Snart kan du sätta elektroniskt sigill på din datorpost!

IconBOSS 1.01.sea

Tidningen MacWorld har ansett att detta program är ett av de bästa shareware programmen för ikoneditering. Programmet kräver system 7 och Quicktime display med 256 färger.

Programmet är skrivet av Scott Johnsson <71035,3273@compuserve.com>, en student i datorteknik vid Purdue University, Forth Wayne - Indiana, USA.

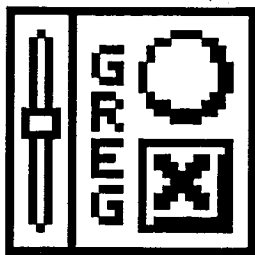

UnlockFolder.sea

Många har säkert råkat ut för "the folder from hell" problematiken. Dvs när en mapp inte går att plocka bort på något sätt. Detta program löser problem av denna typ, så att mappen går att radera. Ett litet och enkelt program som kanske behövs

någon gång. Programmet är skrivet av Kazu Yanagihara och är freeware.

ABC MAC-010

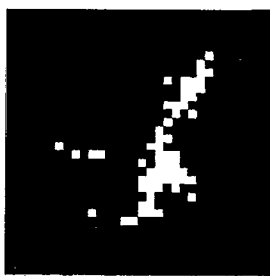

Greg's Buttons 3.1.5.sea

Om du tycker att Macintoshens användarinterface är platt och tråkigt så skall du testa detta program. Greg's Buttons gör knappar mm. mycket stiligare än originalen. Snygg grafik med inslag av färg och en 3D effekt.

Det finns flera olika typer av knappar att välja mellan. Du också kan välja bakgrundsfärger på dialogrutor, menyer och finderfönstret. Dessutom är det mycket enkelt att byta systemtypsnitt mm.

Programmet kräver system 7 och färg Quickdraw. Det är skrivet av Gregory D. Landweber <gdl@maths.ox.ac.uk>, England.

Galaxis 1.2.sea

Ett rymdspel av strategityp. I en galax (9x20 områden) gäller det att hitta fyra bortkomna rymdfarkoster. Du skickar ut sonder för att leta efter dem. Om inte sonden kommer rakt på får du information som kan leda dig rätt.

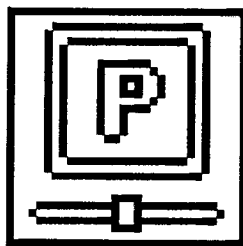
Programmet är skrivet av Christian Franz <cfranz@iiic.ethz.ch>, Zürich, Schweiz.

MacAudior 1.1.sea

Detta program söker igenom en eller flera diskar efter filer. Du får sedan en rapport om vilka program finns och var de finns. Det är utmärkt för stora grupper som skall kontrollera att alla program som används är registrerade eller inköpta.

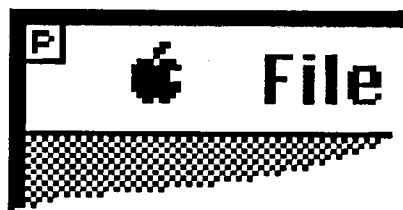
Programmet söker efter program, inits, cdevs and Hypercard buntar. Det är skrivet av Matthew Xavier Mora <mxmora@unix.sri.com>, Menlo Park - California, USA.

PopChar 2.7.sea

PopChar är ett tillägg som gör det enklare att skriva ovanliga tecken.

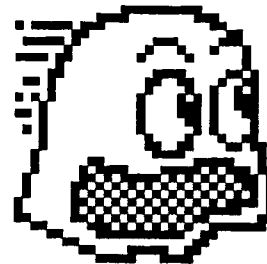
Om du har svårt att komma ihåg alla olika tangentkombinationer för att få fram specialtecken är detta program något för dig. Klicka bara på PopChar ikonerna i menyraden,

välj det tecken du vill ha och PopChar sätter in tecknet i aktivt dokument. Precis som om du hade tryckt rätt

tangentkombination på tangentbordet - fast mycket enklare.

PopChar är freeware och är skrivet av Guenther Blaschek <gue@soft.uni-linz.ac.at>, University of Linz, Österrike.

Macman 1.2.sea

Ännu ett packmanspel (packman måste finnas latent i varje, sann, hackers hjärna). Det är riktigt stiltigt.

Programmet är skrivet av John Buttler, Memphis - Tennessee, USA.

AliasZoo 2.0.2.sea

Detta är ett utsökt program för att underhålla alias (länkar) på dina diskar.

Programmet är skrivet av Cliff McCollum <mccollu@ra.uvic.ca> Victoria - Brittish Columbia, Canada.

<767@msg.abc.se>
Carl Kövamees,

Monitor vers 3.38 och gåva från Bull

ABC-Klubbens Unixmeny - SUN OS

- 1 USENET News - nn
- 2 USENET News - nnsb - Addera nyhetsgrupper
- 3 USENET News - nnpst - Posta artiklar
- 4 USENET News - trn
- 5 USENET News - tin
- 6 Mailprogrammet elm
- 7 Mailprogrammet Pine, med MIME
- 8 LysKOM's ttyklient
- 9 Unix (csh)
- T Unix (tcsh)
- O Ladda hem news i qwk format - uqwk
- S Ladda hem news i SOUP format - getnews
- B Avmarkera alla grupper i .newsr
- H Spelet Nethack
- A Avsluta

Trillar du ur menyn, stata om den med "menu"

Ange ditt val —>

Gåva från Bull

I februari 1994 fick ABC-Klubben av Bull genom medlemmarna Kent Ejdersand och Bengt Almén en DS90-30 med två CPU'er, 24 MB minne och ett Ethernetkort med 4 MB minne i utbyte mot vår DS90. Den nya maskinen är i och för sig begagnad, men vi vet ju alla vad kapacitet är. Den nya maskinen är betydligt snabbare än våra gamla DS90-20 varför systemet nu är mycket snabbt. Vi vill på detta sätt framföra vår mycket stora uppskattning av den gåvan och skall efter våra möjligheter ta tillvara på denna nya, tillkommande kapaciteten. Tack Bull, Kjell och Bengt!

Monitorversion 3.38

Den nya versionen har gjorts av Bo Kullmar. Den förändring som gjorts innebär främst att kommandot usenet är nytt. Kommandot chess är också nytt och gör det möjligt att köra ett enkelt schackprogram i monitorn mot andra medlemmar eller

mot datorn. Några mindre detaljer som rättigheter på inskickade filer har också rättats.

Usenet-kommandot

Usenetkommandot gör det möjligt att köra USENET News och annat i en av våra SUN-datorer. Kommandot gör en remote-inloggning till vår suncd-maskin och en enkel meny startas i unixen där. Det har skapats ett nytt möte i MSG som heter USENET-News för information om detta kommando. Gå med i det mötet om du vill använda USENET News!

nn, tin och trn

Från menyn kan du köra läsprogram för USENET News som nn, tin och trn. Där finns också nnsb som är ett separat program för att bli medlem i flera USENET News grupper på en gång. nnpst för att skriva nya USENET News artiklar. Brevprogrammen elm och pine kan också star-

Internet, ett nätverk

Internet är ett nätverk. Världens största globala nätverk. Det är baserat på kommunikationsprotokollet TCP/IP. Det är ganska dominerat av Unixsystem även om andra system som VAX VMS och PC baserade system även finns på nätet.

Internet är alltså ett nätverk och inget annat. Genom detta nätverk kan du komma i kontakt med många datorer världen över. Vad du kan göra med Internet beror alltså på vilka datorer som du får tillgång till via nätverket.

Varför Internet?

Det finns idag ett stort intresse för Internet. Då kan du på ett enkelt sätt komma ut i världen utan att ringa dyra telefonsamtal. Möjligheterna att nå stora delar av världen öppnar sig med Internet. Idag går det inte att nå Internet billigt om du inte arbetar på ett företag eller ett universitet som har en Internetkoppling. Vi tror dessutom att en Internet koppling via ABC-Klubben kan ge oss många nya medlemmar.

Den förbindelse som vi pratar om mot nätverket för ABC-Klubbens del är en fast 64 Kbits koppling. Ju flera som kör på den samtidigt ju segare går det eftersom alla delar på samma fasta kapacitet. Det innebär dock att kostnaden för ABC-Klubben som vi medlemmar skall dela på är fast.

tas från meny. Liksom ttyklienten för Lyskom. Dessutom finns i menyn kommandon för att starta uqwk som gör offlinepaket enligt QWK-standard och getnews som gör samma sak för SOUP standarden.

Andra medlemmar har enligt redaktionen erbjudit sig att skriva artiklar om USENET News. Tidigare har en artikel i ABC-bladet varit införd i nr 1 1990 sid 7. vidare kan hänvisas till en textfil från mötet news.announce.newusers i USENET News med rubriken historien bakom USENET News. Denna textfil skickas regelbundet ut i USENET News och finns tryckt i en äldre version i ABC-Bladet nr 1 1991 sid 19. I ABC-Bladet nr 5 1993 på sid 29 finns också en artikel om offline-läsare för Unix och Mail och USENET News.

<1789>

Bo Kullmar

Om ABC-klubbens satsning på Internet

Vi gör nu en järv satsning på en Internet-koppling. För att det skall gå i lås så behöver vi ett antal abonnenter. Vill du nu som medlem att vi skall utöka verksamheten på detta sätt så är det viktigt att du ställer upp och hänger på genom att betala in 150 kronor till postgiro 43 51 74-8.

Idag finns vissa begränsningar för åtkomsten till NSFNET i USA. Det betyder National Science Foundation Network. Denna begränsning kan försvinna i framtiden och dessutom finns möjlighet för ABC-Klubben att få tillstånd till trafik med NFSNET. Detta kallas för "Connected Status". Å andra sidan så spelgas dvs dubbellagras många filer från system i USA i Europa som gör att de blir tillgängliga utanför NSFNET.

Hur når du Internet

Du kan nå Internet dels genom att ha tillgång till en dator på ett universitet eller ett företag som har en koppling till Internet. Via den datorn kan du sedan utan att ringa upp ABC-Klubben via modem nå ABC-Klubbens datorer som t.ex. monitorn. I detta fallet handlar det om att utan att ringa via modem köra på monitorn och hämta filer från monitorn. Jag behandlar inte detta mera eftersom det är enkelt.

Är du inte så lyckligt lottad så att du har tillgång till Internet på sin arbetsplats kan du ringa med modem till ABC-Klubben och gå ut på Internet från ABC-Klubben. Då använder du ABC-Klubbens datorer som avstamp/plattform för att nå ut i världen.

Vad kan du köra på Internet

Avsikten här är att beskriva vad du har för användning av Internet om du ringer in via modem till ABC-Klubben för att komma ut på Internet. I dagsläget är vi begränsade till att nå Internet via tecken-terminal. Dvs. du kan ringa upp med Telix eller ett annat kommunikationsprogramvara från t ex en PC och få ett vanligt terminalfönster mot Internet. Det går inte att köra grafiska applikationer hemifrån direkt mot Internet i varje fall inte nu i början.

Viktigaste funktionen

Viktigaste funktionen som du får via Internet är möjligheten att hämta filer via nätverket genom att ringa till ABC-Klubben. Du kan alltså på detta sätt hämta filer via nätverket Internet utan att ringa utomlands till hög telefontaxa. Då använder du FTP, se nedan.

Mail och USENET News blir snabbare genom en fast uppkoppling till Internet. Vi kör det idag via en uppringbar uucpförbindelse mot Internet..

Telnet

Telnet är en TCP/IP applikation som t.ex. kan användas från en av klubbens SUN datorer för att etablera en terminalsession med en annan dator i nätverket Internet. För att köra måste du i regel att ett login eller ett konto på den andra datorn. Vissa speciella applikationer körs genom en Telnetförbindelse, men de beskrivs separat.

I datorpressen har det i våras skrivits att det skall gå att köra Compuserve via Internet. Det innebär att om du har ett konto på Compuserve så kan du använda ABC-klubbens nätverkskoppling för att köra Compuserve. Det förutsätter alltså att du själv har och betalar för ditt Compuserve-konto. Avgiften för kommunikationslänken till Compuserve kan då möjligen bli billigare genom ABC-klubben.

FTP

FTP är applikationen för filöverföring. Det betyder "File Transfer Protocol". Normalt kräver FTP att du är inloggad på den dator som du vill hämta eller sända filer till via FTP. Det finns många universitet och en del företag som gör det möjligt att köra så kallad anonym FTP. Det innebär att du inte behöver ha ett konto på den andra datorn utan kan hämta eller i en del fall även lämna filer utan att ha ett login eller konto på maskinen.

Normalt så startar med ftp programmet mot fjärrdatorn anger "anonymous" som login på fjärrdatorn och sitt mailadress som lösenord när du skall köra FTP.

Gopher

Gopher är en textbaserad applikation för att söka efter information. Du kör med en Gopher klient på den dator som är ansluten till nätverket (dvs en av ABC-Klubbens unixmaskiner) och sedan tar du via denna kontakt med andra Gopherserverar.

Archie

Archie är ett antal distribuerade databaser över filer som är tillgängliga via anonym FTP. Med Archie kan du alltså söka efter filer.

World Wide Web

WWW är en av de nyaste applikationerna på Internet. Det är grafiska dokument som innehåller hypertextlänkar. Du på sin skärm ta upp ett grafiskt dokument som ligger på någon WWW server på Internet och sedan klicka sig till andra WWW serverar för att få upp andra dokument.

En av de mera kända WWW programmen heter Mosaic. Mosaic finns för Microsoft Windows, Apple och X/Windows/Unix. Nackdelen med WWW är att den kräver en direkt nätverkskoppling via TCP/IP mot Internet. En sådan kan du etablera med PPP eller SLIP programvara. Det kräver i regel kommersiell TCP/IP programvara och helst 28800 bps modem för att det skall gå snabbt. Tyvärr kan vi inte erbjuda detta nu i början eftersom det kräver att vi köper en terminalserver som stödjer PPP eller SLIP. Dessutom krävs det snabba modem och bra programvara hos medlemmen. Under 1995 hoppas vi kunna erbjuda detta utan extra avgift för medlemmarna förutom avgiften för Internet.

<1789>

Bo Kullmar

Nyttiga Internetadresser

Nu när både Bill Clinton och Carl Bildt har skaffat sig en Internetadress kan det kanske vara på tiden med en liten sammanställning av Internetadresser som det kan vara bra att känna till.

Bill Clinton, USA: president	president@whitehouse.gov
Vita Husets offentliga papper	publications@whitehouse.gov
Al Gore, USA:s vicepresident	gore@whitehouse.gov
Offentliga papper hos USA:s administration	publications@whitehouse.gov
Carl Bildt, statsminister	statsminister@sb.gov.se
Bill Gates, Microsoft	billg@microsoft.com
Folke Rydén, USA-korrespondent för SvT	folkeryden@delphi.com
Johannes Paulus II, påve	pope@vatican.com
Per Uncel, utbildningsminister	unkelmin@utb.gov.se
Sveriges Radios vetenskapsredaktion	vetenskap@sr.se
Programmet Rapport i TV-2	twonews@basys.svt.se
Socks, huskatt i Vita Huset	socks@eop.com
Vo Von Kiet, president i Vietnam	hanoi@coombs.anu.edu.au
Bo Kullmar, ordf. i ABC-klubben	bk@kullmar.se
Bo Kullmar, ordf. i ABC-klubben	1798@msg.abc.se
Lars Strömberg, v. ordf i ABC-klubben	7872@msg.abc.se
Ulf Sjöstrand, red ABC-bladet	1208@msg.abc.se
Sven Wickberg, red ABC-bladet	1384@msg.abc.se

Skriver man ett brev till USA:s president Bill Clinton får man som svar ett automatiskt skickat brev med litet förklaringar om det här med Internet och Vita Husets satsning på elektronisk post.

Nu finns det ytterligare sätt att få mer matnyttigt från Vita Huset än automatiska svar från en dator. Skriver man ett brev till Internetadressen "publications@whitehouse.gov" så kan få alla möjliga svar tillbaka beroende på vad man skrivit i själva brevet.

När ett brev kommer till en dator, exempelvis i Vita Huset, kan ett program i datorn läsa brevet utan någon mänsklig hjälp. På detta sätt kan man ge kommandon till datorn som får brevet, och på så sätt få den att automatiskt skicka den information man vill ha. Detta avgörs av vad jag skriver i brevet.

Normalt när man skickar ett Internetbrev så fyller man i en ärende-rad. Men vad som står på ärende-raden är ointressant när man ska begära information automatiskt. Det kommando man ska skriva ska stå på en egen och för övrigt tom rad i brevet.

Ett exempel:

Ärende: Kul med brev... ..
Send Info
Regards from Lars Stromberg

Ovanstående brev till Internetadressen "publications@whitehouse.gov" kommer att resultera i att du får ett brev tillbaka till din brevlåda hos ABC-klubben i Alvik. Det brev du får är en beskrivning av hur du gör för att komma åt filer och texter från Vita Huset.

<7972>

Lars Strömberg

ABC-klubben skaffar fast 64Kbit förbindelse till Internet!

ABC-klubben erbjuder nu sina medlemmar en fast koppling till Internet!

Gamla och nya medlemmar har nu möjlighet att för en billig peng komma åt Internet genom att ringa ABC-klubbens BBS som idag har 10 st ingående 14.4 K modem.

Vad kan du göra?

Du kan hämta filer från hela världens "FTP-sites" med hjälp av FTP, ex. Simtel, Cica, Garbo, Microsoft m fl. Använda telnet från ABC-klubben för att logga in på någon annan dator som finns på Internet. Du kan också använda Gopher för att söka i informationsdatabaser eller Archie för att söka efter filer på Internet.

Om du har tillgång till fast Internetkoppling på annan plats (tex om du är studerande) kan du använda ABC-klubbens BBS direkt över Internet (med telnet).

Senare hoppas vi kunna få in pengar så att vi kan göra det möjligt för medlemmarna att använda sig av SLIP/PPP, då kan medlemmarna använda sig av grafiska applikationer hemifrån. Detta kräver en terminalserver och i regeln kommersiell TCP/IP programvara hos medlemmen för att det skall fungera varför vi funderar på att införa det senare.

Redan idag Internet Mail

Redan idag går det att använda Internet Mail och Internet Usenet News. Det kommer att gå att köra detta även i fortsättningen utan an-

nan avgift än medlemsavgiften. Den fasta anslutningen till Internet gör dock att mail och news kommer in och lämnas mycket snabbare. Redan idag finns det tillgång till offlinepackare för qwk och SOUP. Vi undersöker även möjligheterna att erbjuda Internet och Usenet News via UUCP.

Konkurrenskraftig tjänst

Ett annat skäl som vi har för att erbjuda en fast Internetkoppling är att vi hoppas att ABC-Klubben på detta sätt kan erbjuda en konkurrenskraftig tjänst till medlemmarna som andra inte kan ge. Vi hoppas också att vi får flera medlemmar genom detta.

Vad kostar det?

Att använda Internet är inte gratis och därför måste vi i inledningskedet ta ut en speciell avgift för de medlemmar som är intresserade av att koppla sig mot Internet. Om intresset för fast Internetkoppling blir stort finns möjligheten att vi i framtiden höjer medlemsavgiften något och gör detta till en medlemsförmån till samtliga medlemmar.

De tänkta avgifterna

(baserat på 10% intresse av medlemsantalet)

För de tveksamma

För de medlemmar som är tveksamma eller bara vill prova Internet erbjuder vi nu en möjlighet att prova Internet till en kostnad av 150:- i tre månader. Detta förmånserbjudande gäller fram till den 31 december 1994.

När blir detta verklighet?

Vi behöver ett visst antal medlemmar som är med och betalar för internettjänsten för att det hela skall gå ihop ekonomiskt. När vi fått in tillräckligt underlag så skaffar vi ett abonnemang mot Transpac.

Det är därför viktigt att du som medlem ställer upp och betalar avgiften 150 kronor för en 3 månaders testperiod till postgiro 43 51 74-8. När vi har fått in tillräckligt antal medlemmar som vill dela på kostnaden drar vi igång.

Varför Transpac

Att vi kommer att välja Transpac beror på att de idag är klart billigast och dessutom kostar det mindre under deras testperiod. Vi räknar med att vi har en fast Internetkoppling senast i september-oktober 1994.

Bo Kullmar och Per Sten

Årsavgift 500:- (månadskostnad 42:-)
Halvårsavgift 300:- (månadskostnad 50:-)

Postgiro: 43 51 74-8
Ange medlemsnummer på talongen)

POSTTIDNING B

Begränsad eftersändning

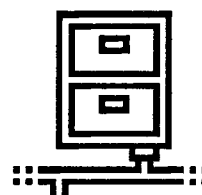
Vid definitiv eftersändning återsänds
försändelsen med den nya adressen
på baksidan (ej adressidan)

Avsändare:
ABC-klubben
Box 14 143
161 14 Bromma

Anmäl adressändring i god tid!

Telnets

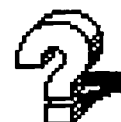
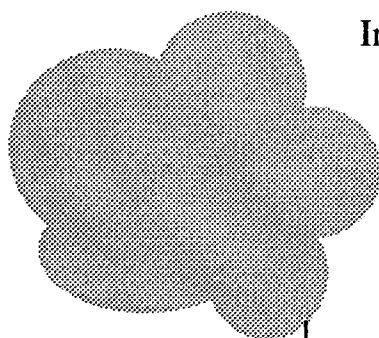

FTP

HGoopher

Internet

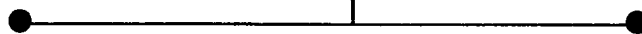

HGoopher
Manual

HGoopher
ReadMe file

abc.se

Ping

Mail